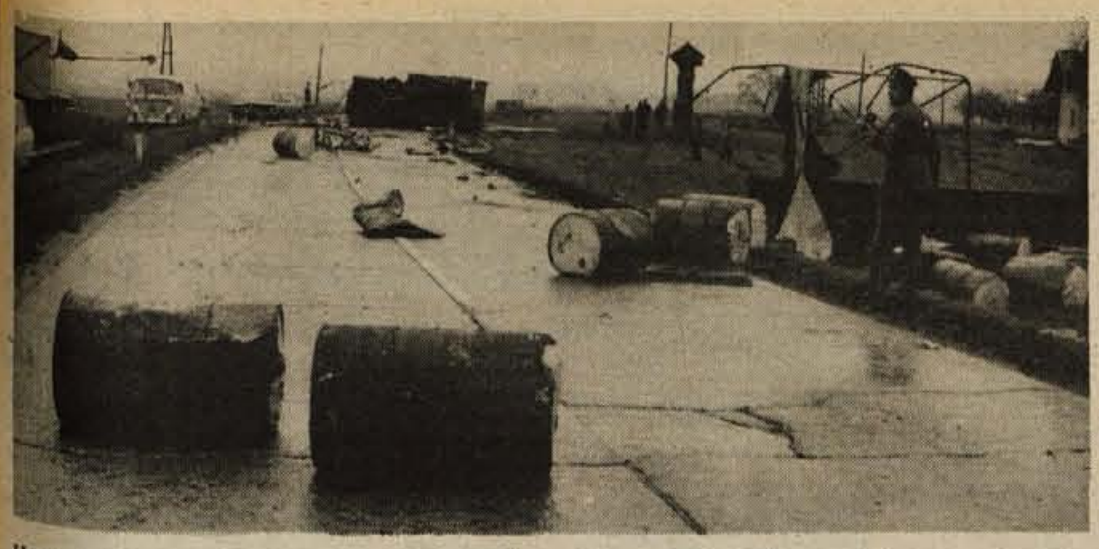

Več ur je bila v petek pri Lescah zaprta cesta, ker se je po trčenju dveh tovornjakov po cesti razlilo olje in kerozin. — Foto: F. Perdan

Leto XXIX. Številka 87

Ustanovitelji: občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič — Izdaja ČP Glas Kranj. Glavni urednik Igor Slavec — Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

Kranj, torek, 9. 11. 1976
Cena: 2 dinarja

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Na občnem zboru Društva invalidov Kranj je poročilo o preteklem delu društva pripravil predsednik Pauli Konrad. — Foto: F. Perdan

Uspešno dosedanje delo

Za delovanje društva invalidov Kranj, ki je svoje delo v preteklem obdobju pregledalo na občnem zboru, v soboto, 6. novembra, je značilna vrsta uspešno izvedenih nalog. Kot je v svojem poročilu poudaril predsednik društva Konrad Pauli je ta uspešnost v mnogočem bila odvisna tudi od korenitih sprememb in odnosa celotne družbe do invalidov: prav ta spremenjeni odnos je pripomogel k uspešnejšemu vključevanju invalidov v družbeno življenje od vključevanja v družbenopolitične organizacije do zastopanja interesov invalidov v samoupravnih interesnih skupnostih do združevanja v aktive po organizacijah združenega dela.

Vendar pa v zagotavljanju socialne varnosti invalidnim osebam še ne moremo biti povsem zadovoljni: družba še ni mogla vsem invalidom zagotoviti takšne možnosti za delo in življenje, da bi le-ti lahko delali in živeli čim bolj normalno tako kot vsi drugi zdravi občani. Ne bi sicer mogli trditi, da nekatere probleme invalidnih oseb rešujemo povsem brez posluha za posebnosti invalidnega občana, vendar smo pri tem šele pri prvem koraku. V zadnjih nekaj letih pospešene stanovanjske gradnje je v kranjski občini dobilo iz solidarnostnega sklada stanovanje 110 invalidov, vendar pa je društvo uspelo šele letos s predlogom za posebej urejeno stanovanje, v katerem se bo brez posebnih težav lahko gibal tudi na invalidski voziček priklenjen invalid. Društvo invalidov Kranj si bo tudi v bodoče prizadevalo, da bi bila stanovanja, ki bodo dodeljena invalidom, opremljena tako, da bodo invalidom lajšala bivanje in gibanje.

Na občnem zboru so še posebej opozorili na zdravstveno preventivo, ki jo invalid še posebej potrebuje, če naj vztraja na delovnem mestu do dopolnjene delovne dobe, več pozornosti pa bi bilo potrebno nameniti tudi delovnim pogojem v organizacijah združenega dela. V občini sicer so ustanovljeni štirje aktivi invalidov v delovnih organizacijah, vendar pa praktično delujeta uspešno le dva, in sicer v Iskri in Savi, medtem ko drugod, četudi je v posameznih organizacijah po 100 invalidov, aktivov še ni. Samo čakanje na spremembe, ki jih bo prinesel novi zakon o zaposlovanju in usposabljanju invalidnih oseb, ne more prinesti kakih sadov: zato je potrebno že sedaj v srednjeročnih programih razvoja predvideti možnosti uresničevanja takšne socialne politike, ki je invalidnim občanom po zakonu zagotovljena, pri tem pa je treba z vso odgovornostjo pripravljati tudi materialne osnove, ki jih socialna varnost invalidov v organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih tudi predvideva. Odveč bi bilo poudarjati, kako pomembna bo pri tem tesna povezava vseh humanitarnih organizacij skupaj z ostalimi organizacijami socialnega varstva v široko frontno silo za korak naprej na tem področju skrbi za človeka.

L. M.

5. STRAN: Za Karavankami kljubuje slovenska kultura . . .

Da ne bo (načrtnih) zamud

Republiška skupnost za ceste naj pravočasno naroča projekte, da ne bodo ogroženi načrtovani investicijski programi

Kranj — Za naročanje oziroma izdelavo projektov za investicijska dela na magistralnih in regionalnih cestah je odgovorna Republiška skupnost za ceste. Ker pa je bilo zaradi stabilizacije naročanje takšnih projektov začasno ustavljeno, je Cestno podjetje Kranj pripravljeno kreditirati tudi izdelavo takšne dokumentacije. Tako bi pravočasno dobili posamezne projekte in omogočili gradnjo in dela na posameznih cestah v skladu z začrtanim srednjeročnim programom razvoja cestnega omrežja.

To so ugotovili na zadnji seji predsedstva skupščine gorenjskih občin konec oktobra v Kranju, ko so razpravljali o uresničevanju programa razvoja in vzdrževanja regionalnih in magistralnih cest. Posebno delovna skupina predsedstva, ki je obravnavala ta program, je ugotovila, da se bodo spomladi prihodnje leto v glavnem lahko začela vsa dela po načrtu, čeprav za nekatere odseke manjka še nekaj potrebne dokumentacije. Še najbolj so zaradi pomanjkanja ustreznih dokumentov odprti odseki Podkoren-Rateče, Kranj-Preddvor in Bled-Soteska.

Zato so na seji predsedstva ponovno (o tem so namreč že nekajkrat razpravljali) opozorili, da je treba pravočasno pripraviti vso potrebno dokumentacijo za posamezna dela. Bolje je, da je dokumentacija v rezervi«, kot sredstev, ki so na voljo, ni moč izkoristiti, ker manjka nekaj soglasij ali podobno. To je tembolj pomembno tudi zato, ker sedanje izkušnje kažejo, da prav zaradi dokumentacije ni bilo mogoče uresničiti oziroma končati posameznih del do roka.

Če bi torej z naročanjem projektov zamujala tudi Republiška skupnost za ceste, se na Gorenjskem najbrž upravičeno bojijo, da bodo s tem (časovno) ogroženi tudi investicijski programi. Prav zato je dobrodošla pobuda Cestnega podjetja Kranj, da je pripravljeno kreditirati izdelavo projektov oziroma pripravo dokumentacije. Ob tem pa je predsedstvo opozorilo, da morajo tudi občine na Gorenjskem pokazati večjo zavzetost za izdelavo projektov in pripravo dokumentacije. Dosedanja praksa namreč kaže, da si najbolj prizadevajo pri tem v škofjeloški in jeseniški občini, najmanj pa v kranjski in radovljiški. Temu primerni (bi mimogrede lahko ugotovili) pa so tudi rezultati pri cestnih delih in izpolnjevanju začrtanih programov.

Razen tega je predsedstvo sedanjo delovno skupino, ki je v glavnem ugotavljala in usklajevala posamezna dela na cestah na Gorenjskem, pooblastilo, da bo v prihodnje odgovarjala tudi za strokovni pregled del nasploh. Zato bodo skupino primerno razširili; med drugim bodo vanjo vključili tudi predstavnika Projektivnega podjetja Kranj.

A. Žalar

Denar kroji tržiško vpadnico

Tržič — Kdaj bo urejena tržiška vpadna cesta ali kratko vpadnica, je med najpogostejšimi vprašanji Tržičanov. V njihovem imenu je to vprašanje zastavila izvršnemu svetu občinske skupščine Tržič delegacija krajevne skupnosti Tržič-mesto.

Izvršni svet odgovarja, da je prva faza izgradnje vpadnice, kamor sodi predvsem pločnik, pri koncu. Treba je le še prestaviti javno razsvetljavo in opraviti tehnični prevzem. Nadaljnja »usoda« vpadne ceste pa je odvisna od denarja. Če ga bo dovolj, se bodo Tržičani lotili prihodnje leto naslednje faze urejevanja vpadnice — gradnje novega mostu čez Tržiško Bistrico.

-jk

V Zapužah so v petek odprli dva stanovanjska bloka, zgrajena s sredstvi tovarne Sukno Zapuže in enote za družbeno pomoč pri samoupravni stanovanjski skupnosti Radovljica — Foto: F. Perdan

Ključi za 21 stanovanj

Od 300 zaposlenih je v teh dneh 18 delavcev in njihovih družin iz tovarne Sukno v Zapužah dobilo ključe stanovanj

Zapuže — V tovarni Sukno v Zapužah že več let skrbijo za reševanje stanovanjskih problemov delavcev. Tako je doslej že 134 članov kolektiva dobilo v podjetju posojila za gradnjo lastnih stanovanj ali nakup družbenih. Letos pa so se v podjetju skupaj s Samoupravno stanovanjsko skupnostjo Radovljica odločili za gradnjo dveh stanovanjskih objektov, v katerih je 21 stanovanj.

Podjetje je v Zapužah odkupilo oziroma pripravilo zemljišče, kjer se je spomladi začela gradnja dveh stanovanjskih blokov. Za enega so zagotovili denar v podjetju, drugega pa so zgradili s pomočjo samoupravne enote za družbeno pomoč pri samoupravni stanovanjski skupnosti. V petek, 5. novembra pa so članom kolektiva na slovesnosti v tovarni svečano izročili ključe. Iz Sukna je dobilo v obeh stanovanjskih blokih in v treh izpraznjenih in prenovljenih stanovanjih ključe 18 članov kolektiva in njihovih družin. Med njimi je šest takšnih, ki so dobili stanovanja iz nekdanjega tako imenovanega solidarnostnega sklada.

Gradnja obeh stanovanjskih objektov je potekala zares hitro. Začela se je namreč letos, zdaj pa sta oba objekta že gotova. Gradilo jih je Splošno gradbeno podjetje Gorenje Radovljica, nadzor nad gradnjo pa je opravljalo podjetje Alpdom Radovljica. Že prihodnje leto pa nameravajo poleg obeh blokov v Zapužah začeti graditi še enega. Tudi za gradnjo tretjega bloka bo dobršen del denarja prispevalo podjetje Sukno. Pogovarjajo pa se tudi s samoupravno stanovanjsko skupnostjo o možnostih za skupno financiranje.

A. Ž.

piccadilly — piccadilly — piccadilly — piccadilly — piccadilly — piccadilly

Tovarna klobukov Šešir Škofja Loka priporoča svoje izdelke

Šešir

piccadilly — piccadilly — piccadilly — piccadilly — piccadilly — piccadilly

Naročnik:

XVII. NOVOLETNI SEJEM V KRANJU OD 16. DO 26. DECEMBRA

NOVOLETNI SEJEM KRANJ

30 let mladinskih delovnih akcij

Pred tridesetimi leti, 7. novembra 1946, je mladina naših narodov in narodnosti razglasila dograditev proge Brčko-Banovići in dokazala, da je sposobna za največje podvige tudi v svobodi. Tako so med drugim zapisali v pismu tovarišu Titu udeleženci nedeljske proslave tridesetletnice mladinskih delovnih akcij in tridesetletnice dograditve prve mladinske proge Brčko-Banovići. Proslava je bila v Banovićih pod pokroviteljstvom predsednika Tita. Slavnostni govornik pa je bil predsednik zveznega izvršnega sveta Džemal Bijedić.

Tito v Bosni

Predsednik republike Josip Broz-Tito je konec preteklega tedna dopotoval na nekajdnevni obisk v Bosno in Hercegovino. Med drugim se je v Bugojnu pogovarjal s funkcionarji BiH Ratom Dugonjićem, Brankom Mikulićem, Hamdijo Pozdercem, Milankom Renovico in drugimi. Razpravljali so o aktualnih vprašanjih družbenoekonomskega razvoja BiH in o rezultatih, ki so jih pri tem dosegli, ter o vlogi zveze komunistov pri tem.

200 let univerze

Ob 200-letnici zagrebške pravne fakultete, najstarejše univerzitetne ustanove na Balkanu, je bila pod pokroviteljstvom predsedstva SR Hrvatske slovesna akademija, ki so ji prisostvovali najvišji predstavniki hrvatskega družbenega in političnega življenja. V imenu pokrovitelja proslave, predsednika predsedstva SR Hrvatske Jakova Blaževića, je govoril član predsedstva dr. Josip Krnčević, ki je dekanu fakultete izročil tudi visoko priznanje – red zasluge za narod z zlato zvezdo, s katerim je pravno fakulteto odlikoval predsednik republike Josip Broz-Tito.

Gost iz ZRN pri Dolancu

Sekretar izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ Stane Dolanc je sprejel člana predsedstva socialdemokratske stranke ZRN Horsta Ehmkeja, ki je bil na krajšem obisku v naši državi. Na sprejemu so ugotovili, da se odnosi med državama dobro razvijajo, izmenjali pa so tudi mnenja o mednarodnem položaju. Dolanc je gosta iz ZRN seznanil tudi s stališči in sklepi konference neuvrščenih v Colombu.

Protest klubov OZN

Predsedstvo zveznega centra klubov OZN Jugoslavije je poslalo zvezni konferenci SZDL solidarnostno pismo in avstrijskemu veleposlaništvu v Beogradu protestno resolucijo zaradi položaja na Koroškem. Podobno pismo so naslovili tudi na avstrijsko mladinsko združenje za sodelovanje z UNESCO, s katerim imajo dokaj tesne stike.

Setev se bliža kraju

Setev pšenice v Vojvodini se bliža kraju. Posejali jo bodo na okoli 380 tisoč hektarih površin. Polja v družbeni lasti so že posejana, zasebniki pa še niso povsod obrali koruze. Pri spravilu te poljščine močno nagaja vreme.

Strokovnjaki menijo, da je pravočasna setev že eden od pogojev za dobro žetev. Poleg tega so letos posejali visokorodne sorte pšenice kar na 60 odstotkih polj.

Jesenice

Pred nedavnim so se zbrali člani aktiva ZSMS Rateče zaradi obnovitve mladinske organizacije. Izvolili so novo vodstvo ter pripravili program dela. Domenili so se, da bodo pripravili več proslav, še naprej pa sodelovali s pripadniki JLA na karavlah Slatina in Rateče. Z vojaki in njihovimi starešinami bodo pripravili več kulturnih in športnih prireditev. Z ureditvijo in obnovo mladinske sobe pa bo začela delovati tudi knjižnica, ki je do zdaj samevala. V načrtu pa imajo tudi izlete in pohode, medtem ko si žele boljšega sodelovanja z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami v Ratečah in z občinsko konferenco ZSMS Jesenice. A. K.

Kranj

Predsednik skupščine izobraževalne skupnosti Franc Kejžar ponovno (že tretjič!) sklicuje 10. sejo skupščine IS. Za sejo predlaga enak dnevni red kot ob prejšnjih sklicih, dodaja pa dve točki: predlog samoupravnega sporazuma o usmeritvi določenih sredstev za izgradnjo domov za učence in študente ter razpravo o solidarnostni akciji občinskih izobraževalnih skupnosti za izgradnjo osnovne šole v Posočju. Seja bo danes, 9. novembra, ob 15. uri v sejni dvorani skupščine občine Kranj. -lb

Na ločenih sejah se bodo jutri, 10. novembra, v Kranju sestali vsi trije zbori občinske skupščine in med drugim razpravljali o osnutku dogovora o temeljih družbenega plana občine za obdobje od 1976. do 1980. leta. Sklepali pa bodo tudi o pristopu k družbenemu dogovoru o splošni porabi za letos in o spremembi odloka o proračunu občine.

Na zadnji seji medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko, ki je bila v Kranju 3. novembra, so opozorili tudi na nekatere akcije, za katere so v tem obdobju komunisti še posebej odgovorni. Tako se začenja javna razprava o kmetijstvu. Sporedno s tem je treba temeljito oceniti uveljavljanje delegatskega sistema, predvsem tisti del, ki se nanaša na samoupravne interesne skupnosti. Osnovna naloga vseh družbenopolitičnih organizacij pa je sistematično in stalno evidentiranje možnih kandidatov za prihodnje volitve in vodilne funkcije. A. Ž.

Tržič

V petek je bilo v Tržiču zasedanje občinske konference ZKS, na katerem so razpravljali o oceni idejnopolitičnega usposabljanja članov ZK v pretekli izobraževalni sezoni, sprejeli program izobraževanja za prihodnjo izobraževalno sezono, razpravljali o programu dela komiteja občinske konference in ocenili potek akcije, v katero je bilo vključenih 120 slovenskih delovnih kolektivov. V teh delovnih kolektivih, med katerimi je bila tudi Bombažna predilnica in tkalnica, so CK ZKS in občinski komiteji preverjali predvsem uresničevanje načel nove ustave in osnutka zakona o združenem delu. Na petkovi konferenci so tudi ugotovili, da se osnovne organizacije ZK lotevajo idejnopolitičnega usposabljanja na rednih sestankih, kar je poživilo njihovo delo. Vendar bo treba osnovnim organizacijam pri tem strokovno in kadrovsko pomagati.

Včeraj se je sestal na občinski konferenci SZDL svet za organiziranost, razvoj in kadrovska vprašanja. Člani sveta so razpravljali o oblikovanju koordinacijskega odbora za usklajevanje družbenopolitične aktivnosti v občini in obravnavali zaključke pogovorov s predstavniki republiške konference SZDL in člani medobčinskega sveta SZDL, ki so bili pred kratkim na obisku v tržiški občini. Včeraj je bila v Tržiču tudi seja izvršnega odbora občinske izobraževalne skupnosti. Na seji so se pogovarjali o preobrazbi srednjega šolstva v usmerjeno izobraževanje in o možnosti, da bi tudi v Tržiču začeli z novo obliko izobraževanja.

Jutri bo pomembna seja odbora za pripravo in izvedbo referenduma. Na seji bodo razpravljali o objektih in njihovih lokacijah, ki naj bi bili zgrajeni s pomočjo novega samoprispevka. Odbor bo obravnaval tudi predlog delitve denarja, ki naj bi se zbral s samoprispevkom. -jk

Radovljica

Pri predsedstvu občinske konference socialistične zveze se je včeraj 8. novembra, na sedmi seji sestal koordinacijski odbor za odnose in sodelovanje z zamejskimi Slovenci, zdomci in drugimi jugoslovanskimi narodi. Razpravljali so o nadaljnji podpori manjšin v Avstriji in stališču socialistične zveze o propagandnem gradivu avstrijske ambasade.

Na drugi seji se bo danes popoldne sestal svet za kmetijstvo pri predsedstvu občinske konference socialistične zveze. Razpravljali bodo o družbenem planu razvoja kmetijstva.

V četrtek, 11. novembra, se bo na 12. redni seji sestal zbor združenega dela radovljiške občinske skupščine. Obravnaval bo predlog dopolnjenih samoupravnih sporazumov o temeljih srednjeročnih planov samoupravnih interesnih skupnosti do 1980. leta, predlog za valorizacijo dovoljene porabe sredstev izobraževalne skupnosti Radovljica za letos in dogovor o temeljih družbenega plana občine do 1980. leta. A. Ž.

Gorenjska turistična zveza Kranj je v soboto, 6. novembra, pripravila na Bledu tradicionalno celodnevno sedmo srečanje turističnih delavcev Gorenjske. Udeležilo se ga je prek 200 članov upravnih odborov in predstavnikov turističnih društev. Po krajši uvodni oceni, kjer so ugotovili, da so v enem letu na področju turistične propagande in druge dejavnosti dosegli nekaj lepih uspehov, so si turistični delavci ogledali nekatere zanimivosti Bleda. Tako so obiskali golf igrišče, grad, si ogledali gradnjo Park hotela, obiskali blejski otok in še nekatere druge zanimivosti. Ob tej priliki so jim prireditelji v hotelu Toplice, v cerkvici na otoku in v hotelu Golf pripravili tudi kulturni program. – A. Ž. – Foto: F. Perdan

Dan topniško raketnih enot JLA

Jutri, 10. novembra, bodo imeli prvič svoj praznik starešine in vojaki ter gojenci vojaških akademij – pripadniki topniško raketnih enot ter protiletalske obrambe JLA. Z ukazom vrhovnega komandanta Josipa Broza-Tita je za »dan« teh enot proglašen 10. november v spomin na dan, ko je bil pred dvaintridesetimi leti ustanovljen v Beogradu prvi protiletalski topniški polk pri Vrhovnem štabu.

Sistem protiletalske obrambe je danes prav gotovo med najpomembnejšimi v naši JLA. Fantje v teh enotah so se sposobni upreti kakršnemukoli letalskemu ali desantnemu napadu ter napadu okopnih enot. Njihova naloga je predvsem, da v celoti uresničujejo zastavljene jim naloge, da skrbijo za branjenje zračnega prostora naše samoupravne in neuvrščene socialistične Jugoslavije. Ta celoten sistem pa sestavljajo tudi razne druge komponente: opazovanje zračnega prostora, zbiranje potrebnih podatkov, protiletalske borbe ob morebitnem napadu sovražnika ter sploh zaščita v celoti. Vojaki in starešine topniško raketnih enot ter enot protiletalske obrambe JLA so tisti, ki nimajo časa »računati počasi«. S svojimi najsodobnejšimi napravami in orožjem, ki je izdelano v naših tovarnah, od radarjev do elektronskih naprav za spremljanje letal in drugih »borbenih sredstev« v zraku, sodobnih topov, modernih in najbolj izpopolnjenih raketnih sistemov so topničarji in raketaši nosilci obrambe, kjer o izidu borbe pravzaprav odločajo delčki sekunde. Pri tem pa seveda pripadniki teh enot niso sami. Tesno ob strani jim stojijo tudi pripadniki drugih rodov JLA, teritorialne obrambe in drugih sestavin SLO.

Pripadnikom enot protiletalske obrambe ob prazniku čestitamo! S. J.

Tudi z napadom iz zračnega prostora nas ne more nihče presenetiti. Topniške in raketne enote naše JLA so opremljene z najsodobnejšim orožjem. – Foto: S. J.

Zbiranje pomoči Posočju

Radovljica – Niso sicer znani še vsi podatki o solidarnostni pomoči prebivalcem v Posočju iz radovljiške občine, vendar predsedstvo občinskega sveta zveze sindikatov Radovljica ocenjuje, da je akcija izredno uspela. Sindikati so namreč zbrali podatke le iz obvestil SDK Radovljica in veljajo za zneske, ki so bili že nakazani. Občinski odbor Rdečega križa, ki je organiziral akcijo v krajevnih skupnostih (akcija še traja) pa bo imel zbrane podatke konec tega meseca.

Po podatkih občinskega sveta Zveze sindikatov Radovljica je bilo do 29. oktobra zbrano v občini za 3,337.299,25 dinarja pomoči. Zbranih je bilo 2,556.230 dinarjev, druga materialna pomoč pa je ocenjena na 781.070 dinarjev. Razen tega je 25 zasebnih avtoprevoznikov opravilo prevoze v vrednosti okrog 150.000 dinarjev.

Končno oceno akcije zbiranja pomoči Posočju bo podal koordinacijski odbor pri občinski konferenci socialistične zveze za odpravljanje posledic potresa. JR

Samoprispevek v Žirovnici

Žirovnica – Krajani novega dela naselja Breznica pri Žirovnici so se odločili, da delno sami sofinancirajo asfaltiranje ceste in odcepov v naselju. Cesta je dolga 445 metrov, krajani vsake hiše naj bi prispevali po 6000 dinarjev. Asfaltiranje ceste n odsekov bo veljalo 600.000 dinarev. Nekaj bo prispevala skupščina občine, ostalo pa krajani sami.

Asfaltirati naj bi začeli že 15. oktobra, vendar so se pripravljalna dela zavlekla, tako da bodo delavci Cestnega podjetja Kranj začeli z urejanjem nekoliko pozneje. Krajani novega dela naselja v Breznici so se tako prvi v jeseniški občini nasploh odločili, da z delnim lastnim prispevkom pospešijo asfaltiranje cest v svojem okolju. Na podobno akcijo pa se pripravljajo tudi krajani na Bregu pri Žirovnici, ki naj bi z delnim sofinanciranjem asfaltirali cesto skozi Breg. Ta je dolga 1600 metrov in je zdaj izredno slaba. D. S.

Najboljši ponudnik za komunalno ureditev

K članku »Najboljši ponudnik za komulano ureditev«, ki je izšel v petkovi številki Glasa dne 22/10-21976, dajemo naslednje pojasnilo:

Do 1/1- 1975 je veljal republiški zakon o davku na promet nepremičnin (Uradni list SRS 27/72), ki v 3. odstavku 8. člena tudi stroške komunalnega opremljanja šteje med izklicne stroške in jih oprošča plačila prometnega davka do višine izklicne cene, zato je bila doslej osnova za izklicno ceno višina stroškov komunalnega opremljanja, ne da bi s tem dajali najboljšemu ponudniku kako pravico, da zaradi višje ponudbe dobi boljše opremljeno stavbno zemljišče.

Glede na to, da je ta odstavek 8. člena črtan v republiškem zakonu o spremembah – dopolnitvah zakona o davku na promet nepremičnin (Uradni list SRS št. 39/74) in je po določilu 2. člena tega zakona promet pri prenosu stavbnih zemljišč, kadar je ena od pogodbenih strank občine, oproščen plačila prometnega davka, je odslej pri licitacijah občinskih zemljišč sicer odveč ločevati stroške komunalnega opremljanja od odškodnin za samo zemljišče. Kljub temu pa smo ceno prikazali ločeno zaradi boljšega seznanjanja kupcev, da vedo, koliko stane opremljanje zemljišča in koliko znaša odškodnina za to zemljišče. Kateri znesek štejemo za izklicno ceno, ni bistvenega pomena, ker mora ponudnik v vsakem primeru plačati najmanj oba zneska in tudi več, če hoče ob večjem številu ponudnikov, na natečaju uspeti.

Vsi interesenti za udeležbo na natečaju prejmejo pred vložitvijo ponudbe natančnejše razpisne pogoje, v katerih so točno razmejene obveznosti obeh pogodbenih strank, ki se tudi vnesejo v pogodbo o oddaji zemljišča.

Organizacija, ki skrbi za urejanje in oddajo stavbnega zemljišča v občini Kranj
Podjetje DOMPLAN
KRANJ

Gorenjska predilnica
Škofja Loka, Kidričeva c. 75 p.o
razpisuje naslednji prosti delovni mesti:

likvidatorja plačil

Pogoj: ekonomska srednja šola in 3 leta ustrezne prakse

likvidatorja faktur

Pogoj: ekonomska srednja šola in 2 leti ustrezne prakse
Posebni pogoj je 3-mesečni poskusni rok.
Prošnje sprejema kadrovski oddelek Gorenjske predilnice 15 dni po objavi.

Tovarna obutve
PEKO Tržič
razpisuje na podlagi sklepov delavskih svetov
TOZD OBUTEV, POLIURETAN, GUMOPLAST, MREŽA
in samoupravne skupnosti skupnih služb z dne 4. in 5. 11. 1976, v skladu z zakonom o prometu z zemljišči in stavbami

javno dražbo
za prodajo trosobnega stanovanja

v stanovanjskem bloku v Pristavi 69, k.o. Tržič, vlož. št. 498, pritličje desno, v izmeri 62,00 kv. m, ki obsega 3 sobe, hodnik, garderobo, kopalnico in WC.

Javna dražba bo 24. novembra 1976 ob 11. uri v prostorih splošnega sektorja tovarne obutve Peko Tržič.

Dražbeni pogoji:

1. Izklicna cena za prodajo stanovanja je 373.290 din.
2. Interesent za javno dražbo »ponudnik« mora pred dražitvijo položiti kavcijo v višini 37.329 din. Kavcijo mora nakazati na žiro račun št. 51520-720-1-11310 tovarne obutve Peko Tržič ali jo plačati neposredno pri blagajni v finančnem sektorju delovne organizacije, najpozneje eno uro pred pričetkom dražbe.
3. Končni izdraženi znesek »kupnino« mora kupec nakazati na žiro račun delovne organizacije najpozneje v roku enega meseca po sklenitvi kupoprodajne pogodbe.
4. V primeru, da prijavitelj za dražbo pred dražitvijo odstopi od dražbe, se kavcija položitelju vrne znižana za 2 %.
   Dražitelji, ki niso izglasovali nakup, dobijo položeno kavcijo vrnjeno v roku 7 dni po dražbi.
5. Po končani javni dražbi bo takoj razglašeno, kdo je najboljši ponudnik.

Vse podrobnejše informacije lahko interesenti dobijo v splošnem sektorju tovarne obutve Peko Tržič, pri referentu za družbeni standard, vsak obratovalni dan od 6. do 14. ure.
Možen je tudi ogled stanovanja.

Decembra referendum v tržiški občini

Občani oblikujejo program samoprispevka

Pred decembrskim referendumom v tržiški občini se bodo sestali še občinska konferenca SZDL in zbori občinske skupščine — Predlagane prispevne stopnje bodo poldrug odstotek od neto osebnih dohodkov in pokojnin, 2 odstotka od mase osebnih dohodkov temeljnih organizacij združenega dela, 6 odstotkov od katastrskega dohodka kmetov in 3 odstotke od davčne osnove obrtnikov — Visoke olajšave pri plačevanju samoprispevka

TRŽIČ — Nedavno končani zbori delovnih ljudi in občanov v tržiški občini so soglašali s predlogom za uvedbo novega samoprispevka za pet let, s pomočjo katerega naj bi zgradili nekatere družbene objekte, načrtovane v srednjeročnem programu občine. Ljudje so bili enotni pri načrtovanem domu starostnikov v Bistrici pri Tržiču in gradnji objekta za usmerjeno srednjo šolo, razhajali pa so se pri predlogih za zgraditev športnih in kulturnih objektov ter urejevanju komunalnih naprav po krajevnih skupnostih. Predvsem so menili, da je program gradnje športnih objektov preširok in da se iz samoprispevka namenja premalo denarja za krajevne skupnosti. Večina volivcev je bila tudi enotna glede višine samoprispevka.

Izvršni odbor občinske konference SZDL in odbor za pripravo in izvedbo referenduma za samoprispevek v občini Tržič sta analizirala zaključke zborov delovnih ljudi in občanov in skušala želje ljudi upoštevati.

Obveljal je predlog, naj znaša prispevek zaposlenih in upokojencev 1,5 odstotka od neto osebnih dohodkov in pokojnin, prispevek temeljnih organizacij združenega dela, določen v posebnem družbenem dogovoru, 2 odstotka, prispevek kmetov 6 odstotkov od katastrskega dohodka in obveznost obrtnikov 3 odstotke od davčne osnove. V primerjavi z drugimi slovenskimi občinami predlagani tržiški samoprispevek ni med najvišjimi, saj se večina občin odloča za 2 odstotka od neto osebnih dohodkov. V Tržiču so se ob tej priložnosti že dogovorili tudi za precejšnje olajšave za ljudi z nizkimi prejemki. Kdor ima manj kot 2200 dinarjev mesečnih prejemkov, mu samoprispevka ne bo treba plačevati, razen tega pa bo posebna komisija odločala tudi o drugih upravičenih oprostitvah. Samoprispevek bo za vse pri obdavčitvah odbitna postavka.

Kako se bodo objekti v primeru uspelega referenduma o samoprispevku gradili oziroma kakšen bo vrstni red, tudi še ni znano. Najdlje je dom starostnikov, za katerega je lokacija že izbrana v Bistrici. Tudi notranja razdelitev denarja, zbranega iz samoprispevka, še ni dokončna. Znana bo ta teden, ko se bodo odbor in samoupravne interesne skupnosti dogovorile tudi o velikosti objektov, lokacijah, načrtih in vseh drugih podrobnostih. Pri tem Tržičanom pomagajo tudi strokovnjaki. Pričakovati je, da bodo dobile krajevne skupnosti več kot 7 milijonov dinarjev denarja in da bo v sredstva samoprispevka vključeno tudi popravilo stare Bračičeve šole v mestu.

Ta teden bodo nejasnosti odstranjene. V krajevnih skupnostih oblikujejo politične štabe za pripravo referenduma in volilne odbore. Enakih nalog se lotevajo tudi v delovnih kolektivih, kjer delujejo tudi štabi za pripravo in podpis družbenega dogovora. Delovna vnema potrjuje, da se bodo Tržičani že decembra odločali o pomembnih stvareh družbenega pomena in o svoji prihodnosti.

J. Košnjek

Osnovna skrb:

Uveljavljanje zakona o združenem delu

Kranj — Dokumenti 7. kongresa Zveze komunistov Slovenije in 10. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije so vsebinska podlaga in usmeritev za delovanje občinske konference ZK Kranj in njenih organov, osnovnih organizacij, svetov ZK ter vsakega člana zveze komunistov. To pomeni, da morajo biti vse naše akcije zasnovane na stališčih iz teh dokumentov.

Tako je zapisano v uvodu programskih nalog občinske organizacije Zveze komunistov Kranj za letos in prihodnje leto, ki so jih sprejeli na zadnji seji občinske konference ZK v Kranju sredi oktobra. Naloge so razdeljene na šest vsebinskih področij delovanja. V vsakem področju pa je več različnih akcij in oblik. Za vse naloge so določeni tudi nosilci in roki za uresničitev.

Osnovna skrb komunistov v občini v prihodnjem obdobju bo namenjena uresničevanju zakona o združenem delu in spremljanju družbeno-ekonomskih in političnih razmer. Posebej so v programu poudarili usmerjanje idejnopolitične dejavnosti pomembne za nadaljnji razvoj samoupravnih socialističnih odnosov. Zadali so si tudi naloge, da bodo sproti odkrivali in premagovali vse odpore tistih, ki kakorkoli skušajo nasprotovati razredni usmeritvi zveze komunistov. Pri uresničevanju začrtanih nalog pa bodo organi občinske konference nenehno povezani z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami in skupščinskimi organi. Razen tega bodo člani komiteja občinske konference ZK delovali tudi v organizacijah in aktivih ZK. Odgovorni bodo za posamezna področja in spremljanje dejavnosti posameznih organizacij zveze komunistov.

Na nenehno aktivnost in uresničevanje kongresnih dokumentov pa so še posebej opozorili tudi v razpravi. Ocene sicer kažejo, da smo z dosedanjim uresničevanjem nalog sprejetih na kongresih nasploh lahko zadovoljni. Glede na to, da je polovica obdobja pred novim kongresom pravkar mimo, pa nas posebno na nekaterih področjih čaka še veliko dela.

A. Ž.

Krajevni praznik odslej 18. decembra

Škofja Loka — Skupščina delegatov krajevne skupnosti Škofja Loka je na predlog komisij, odborov in sveta krajevne skupnosti na zadnji seji sprejela tudi nekatere spremembe v statutu škofjeloške krajevne skupnosti. Tako so člani skupščine soglasno sprejeli sklep, da bodo prebivalci krajevne skupnosti Škofja Loka odslej praznovali krajevni praznik 18. decembra. Na ta dan l. 1941 so bili namreč iz škofjeloških zaporov osvobojeni politični aktivisti, pobudniki vstaje proti okupatorju ter ustanovitelji OF. Istočasno pa je odšlo v partizane tudi večje število članov KP ter več skupin aktivistov OF. Le-ti so takoj začeli z organiziranim oboroženim odporom proti sovražniku.

V 4. členu statuta krajevne skupnosti Škofja Loka je tudi zapisano, da bo predsednik skupščine delegatov na ta dan izročal priznanja delovnim organizacijam, temeljnim organizacijam združenega dela, družbenopolitičnim organizacijam, društvom in posameznikom, vsem tistim, ki so pokazali posebno prizadevanje pri uspešnem razvijanju krajevne skupnosti.

-jg

Živahna idejnopolitična dejavnost

Radovljica — Že od srede oktobra naprej komunisti v osnovnih organizacijah ZK v radovljiški občini obravnavajo stališča 5. konference neuvrščenih dežel v Colombu. Uvodno predavanje o tem je imela za člane aktiva komunistov za idejnopolitično usposabljanje in za poverjenike Komunista novinarka RTV Ljubljana Mojca Drčar-Murko. Članom ZK in drugih družbenopolitičnih organizacij v Radovljici in Lescah pa je govoril o neuvrščenosti in o svojih vtisih iz Colomba urednik zunanjepolitičnega uredništva RTV Ljubljana Drago Košmrl. Posebno predavanje pa je za učiteljski kolektiv Vzgojnega zavoda Matevža Langusa v Kamni gorici pripravila delavska univerza.

4. novembra se je v hotelu Alpe-Adria v Radovljici začel dvodnevni seminar za okrog 40 kandidatov in novosprejetih članov zveze komunistov v občini. Na programu so predavanja o zgodovini delavskega gibanja, o programskih in statutarnih osnovah organiziranosti ZK, nadalje o vlogi socialističnih sil v odnosu do religije, cerkve in klerikalizma, o nasprotjih sodobnega sveta in o metodah političnega dela ZK in drugih družbenopolitičnih organizacij v OZD, TOZD in krajevnih skupnostih.

Vse kandidate bodo po seminarju ob dnevu republike slovesno sprejeli v zvezo komunistov.

JR

Podjetje Domplan Kranj

Cesta JLA 6/V
Odbor za medsebojna razmerja

a) RAZPISUJE PROSTO DELOVNO MESTO

vodje splošnega oddelka

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:
- da imajo visoko izobrazbo pravne smeri in 5 let ustreznih delovnih izkušenj,
- da imajo organizacijsko-vodstvene sposobnosti in družbenopolitične ter moralno etične kvalitete za opravljanje tega dela.

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.
Ponudbo z dokazili o strokovnosti in potrdilom o nekaznovanju pošljite na gornji naslov najkasneje do 23/11-1976.

Vsi kandidati bodo pismeno obveščeni o uspehu razpisa v 10 dneh po opravljeni izbiri.

b) OBJAVLJA NASLEDNJI PROSTI DELOVNI MESTI:

1. **nadzornega gradbenega inženirja**
2. **rajonskega tehnika**

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:
pod 1.: da imajo višjo strokovno izobrazbo gradbene smeri ali srednjo strokovno izobrazbo iste smeri in 10 let delovnih izkušenj; imeti morajo tudi opravljen strokovni izpit
pod 2.: da imajo srednjo strokovno izobrazbo gradbene smeri in opravljen strokovni izpit
Poseben pogoj na obeh delovnih mestih je poskusno delo, ki traja 40 oz. 30 dni. Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Pismene prijave z dokazili o strokovnosti pošljite v 15 dneh po tej objavi na gornji naslov.
Vsi kandidati bodo pismeno obveščeni o uspehu objave v 10 dneh po opravljeni izbiri.

Svet delovne skupnosti upravnih organov

Skupščine občine Kranj

razpisuje javno dražbo za prodajo raznih oblačil, osebnih predmetov, najdenih dvokoles in mopedov

Dražba bo v sredo, 17/11-1976, ob 14. uri v garažnih prostorih občinske stavbe.
Seznam najdenih predmetov je na vpogled na oglasni deski pri glavnem vhodu.

Interesenti si lahko ogledajo dražbene predmete eno uro pred pričetkom.

Odbor za medsebojna razmerja delavcev SDS SS

ALMIRA Radovljica
razpisuje prosto delovno mesto

sekretarja samouprave

Poleg splošnih pogojev za zaposlitev mora kandidat izpolnjevati še:
dokončana visoka ali višja strokovna izobrazba z delovnimi izkušnjami na področju samouprave, izobraževanja in informiranja, moralno politična neoporečnost.

Poizkusno delo 3 mesece.

Osebni dohodek se obračunava po samoupravnem sporazumu, ki zajema oceno delovnega mesta in ovrednoteno minulo delo.

Pismene ponudbe z dokazili o strokovnosti je treba poslati na naslov Almira Radovljica OMRD SDS SS, Radovljica — Jalnova ul. št. 2.
Razpis velja 15 dni po objavi.

V Rivoliju

Zadnji teden oktobra je obiskala italijansko mesto Rivoli, ki je pobrateno s Kranjem, delegacija komiteja občinske konference ZK iz Kranja. Kranjske komuniste je na obisk povabil območni komite komunistične partije Italije za pet občin v Piemontu, med katere spada tudi Rivoli.

Obisk občinam, kjer so si komunisti v zadnjih letih priborili velik vpliv, je bil vsekakor zelo poučen in zanimiv. V petih občinah območne partijske cone, ki smo jo obiskali, je 180.000 prebivalcev, od tega vpisanih v KPI 6815. Na območju je 44 sekcij KPI, izmed katerih jih deset deluje v tovarnah. Struktura partije se je na tem področju po 1968. letu izboljšala, in sicer so v svoje vrste pridobili več žensk in mladine.

Skrb za občana na vseh področjih — od otroškega varstva naprej — je odlika uprave komunistov v teh občinah. Tako je na primer v Rivoliju v enajstih vrtcih zajetih 40 % vseh otrok, ki so potrebni varstva, v Grulascu pa celo 100 %. Podobne napore je opaziti na področju šolstva (modernizacija pouka v moderni stavbi, graditev novih odnosov med spoloma), kjer občina prispeva razliko v plačilu mezd učiteljem in zaposluje dodatne učitelje, ki jih šola potrebuje. Zanimiv je bil tudi primer organiziranja šole v naravi, ki jo je pripravila občina Rivoli skupaj z naprednimi silami v smučarskem turističnem kraju Claviere (tudi predstavniki Claviere so izrazili željo po sodelovanju s podobno krajevno skupnostjo pri nas), pri čemer je občina krila dve tretjini stroškov bivanja 800 otrok, za prihodnje leto pa načrtujejo podobno akcijo za nekaj tisoč otrok.

Seznanili smo se tudi s politiko pospeševanja športne dejavnosti občanov (izgradnja bazena v Collegnu, ki je zaradi nizkih cen dostopen vsem), poskusi konkuriranja s cenami v velikih trgovskih kooperativah, ki jih vodijo komunisti, izgradnje cenejših stanovanj, pospeševanjem kulturne dejavnosti v občini, razvijanja solidarnosti (občina Rivoli je solidarnostno zbrala sredstva za tri montažne hiše za Furlanijo, poskrbela za prevoz le-teh in za delavce, ki bodo te hiše prostovoljno postavili) in z drugimi naprednimi akcijami komunistov v teh občinah.

Na obisku v dveh tovarnah smo se imeli priliko seznaniti s problemi proizvodnje in organizacije dela, kar je bilo še posebej zanimivo. Tovarni, ki smo ju obiskali, se po svojem ustroju močno razlikujeta: v prvi, stari »delavnici« orodja za Fiatove karoserije, v kateri poteka proizvodnja na zelo tradicionalen način, se delavci, kljub temu da ne delajo v čistem in dovolj varnem okolju, počutijo bolje in manj odtujene kot v drugi tovarni, ki je veliko bolj moderna in je delitev dela na ukazovalno in izvrševalno zelo izrazita. Gre za tovarno projektorjev Bauer-Silma, ki je last večnacionalne družbe. V tej tovarni smo imeli priliko občutiti pravo atmosfero, ki vlada v multinacionalnih družbah, kjer se delavec počuti izgubljenega in popolnoma odvisnega od volje delodajalca, ki ima sedež v tujini in popolnoma nesentimentalno zapre tovarno, če ugotovi, da mu ne prinaša več dovolj profita. Ta odtujenost ljudi se izraža tudi v odsotnosti z dela, ki dosega vedno več ko 25, včasih pa tudi 45 odstotkov!

Ugotovili smo, da je Italiji potrebna korenita preobrazba šolskega sistema, kakor tudi pojmovanja nujnosti izobraževanja nasploh. Mnoga delovna mesta zasedajo ljudje s petimi razredi osnovne šole, dodatno izobraževanje ni sistemsko organizirano; S »statutom delavcev« pa so si italijanski sindikati priborili za vsakega delavca 150 ur v treh letih za dodatno poklicno izobraževanje, kar je seveda v primerjavi s potrebami in urejanjem tega področja v socialističnih deželah vsekakor zelo borno.

V razgovorih s predstavniki območnega komiteja KPI, ki je bil naš gostitelj, še posebej pa s komunisti v Rivoliju in komunističnim podžupanom Mastrijem smo v razgovorih lahko ugotovili, da si komunisti v teh občinah zelo prizadevajo ublažiti nastale krize kapitalističnega sistema v Italiji z urejanjem ključnih področij na socialistični način, za kar pa je potrebno veliko truda in osebne angažiranosti vseh komunistov. Najnovejša politična dogajanja v Italiji, ko so komunisti pred tem, da vstopijo v vlado, so za jugoslovanskega opazovalca vsekakor zelo zanimiva, obenem pa ga navdajajo z željo, da bi komunistom, ki so se 1975. leta odločili za tako imenovani zgodovinski kompromis (sodelovanje z vsemi naprednimi silami v deželi), kljub temu da imajo zadnje čase zaradi podpore vladnim protiinflacijskim ukrepom veliko težav zaradi nerazumevanja teh ukrepov, to tudi čimprej uspelo.

D. Purg

Kladivar iz Žirov je začel graditi nove proizvodne in poslovne prostore – Foto: J. Govekar

Prihodnje leto novi proizvodni prostori

Žiri – V četrtek, 4. novembra, so v Žireh položili temeljni kamen, ki pomeni in označuje začetek gradnje novih proizvodnih in poslovnih prostorov znane tovarne elementov za avtomatizacijo Kladivar. Svečanosti so se poleg številnih članov kolektiva udeležili tudi predstavniki škofjeloške občinske skupščine, Ljubljanske banke, zavarovalnice Sava, sestavljene organizacije združenega dela Strojegradnje, v njej je poleg Kladivarja vključenih še enajst organizacij združenega dela, ter drugi. Temeljni kamen je vzidal najstarejši član kolektiva in eden od ustanoviteljev podjetja Zdravko Kosmač.

»Danes smo priča polaganju temeljnega kamna, ki pomeni začetek gradnje naše nove tovarniške dvorane,« je dejal na krajši slovesnosti direktor Kladivarja Venče Ambrožič. **»To je dogodek, ki v našem gospodarstvu sicer ne pomeni veliko, velikega pomena pa je za naš delovni kolektiv. Za podjetje Kladivar je to uresničitev dolgoletnih želja. Lahko zatrdim, da imamo sposobne ljudi, da imamo ljudi, ki imajo voljo do dela. To pa je tudi zagotovilo, da se bomo tudi vnaprej lahko uspešno razvijali. Kladivar zdaj iz majhnega obrtnega podjetja že prerašča v solidno industrijsko podjetje z zahtevnim in obetajočim proizvodnim programom.«**

Novi objekt s površino 2000 kvadratnih metrov bo veljal približno 25 milijonov din. Od tega bo približno 15 milijonov porabljenih za samo gradnjo prostorov, nekaj več kot 10 milijonov pa za nakup opreme. Četrtino sredstev bodo prispevale Strojegradnje, ostalo pa Ljubljanska banka, zavarovalnica Sava, Kladivarjev kolektiv, nekaj denarja pa bo »priteklo« tudi iz republiškega in občinskega sklada skupnih rezerv.

»Zmogljivost« Kladivarja se bo že prihodnje leto, novi prostori naj bi bili namreč pod streho še letos, slovesna otvoritev proizvodnih in poslovnih prostorov pa bo predvidoma maja prihodnje leto, močno povečala. Celotni dohodek naj bi tako s sedanjih 25 milijonov din porasel kar na 35 milijonov din.

Kladivar se v zadnjem času vse bolj razvija v specializirano podjetje za proizvodnjo hidravličnih komponent in elementov za avtomatiko. Hidravlični sestavi pa so seveda izredno pomembni sestavni deli vseh strojev. Le-te je bilo doslej potrebno večinoma uvažati. V prihodnje pa bo žirovski Kladivar sposoben pokrivati blizu 40 odstotkov potreb na domačem tržišču.

Seveda se bo v Kladivarju prihodnje leto, ko bo zgrajena nova proizvodna dvorana, povečalo tudi število zaposlenih. Zdaj je v podjetju zaposlenih 124 delavcev, prihodnje leto pa naj bi se jih zaposlilo še kakih štirideset. Delavce bo mogoče dobiti v kraju samem. In pripomniti je treba tudi to, da v Kladivarju dobro skrbijo tudi za kadre. Na raznih poklicnih šolah štipendirajo kar dvajset učencev, štipendiste pa imajo tudi na srednjih, višjih in visokih šolah.

»Mislim, da je predvidena investicija upravičena, da je zaupanje partnerjev priznanje za naše dosedanje delo in tudi jamstvo za uspešni razvoj. Za kraj bo to brez dvoma velika pridobitev, kajti tako bo naš kolektiv lahko z večjim ustvarjenim dohodkom še več prispeval h gradnji objektov za boljše življenjske možnosti v kraju. Za širšo družbeno skupnost pa je to eden mnogih temeljnih kamnov, ki morajo nositi ‚zgradbo' našega gospodarstva,« je poudaril Venče Ambrožič.

Novo proizvodno in poslovno zgradbo žirovskega Kladivarja gradi gradbeno podjetje »Sava« z Jesenic.

J. Govekar

Oceniti samoupravni sporazum

Združitev v Komunalno gospodarstvo Radovljica naj bi veljala od 1. januarja 1977

Radovljica – V radovljiški občini so v glavnem končane priprave za združitev komunalnih podjetij v organizacijo združenega dela Komunalno gospodarstvo Radovljica. Analize o ekonomskih izhodiščih reorganizacije komunalnega gospodarstva, o ekonomski upravičenosti združevanja komunalnih delovnih organizacij in pregled dejavnosti, ki jih opravljajo sedanja komunalna podjetja, potrjujejo upravičenost predlagane združitve. Tako je ugotovil izvršni svet radovljiške občinske skupščine in podprl predlog, naj bi do združitve oziroma ustanovitve Komunalnega gospodarstva Radovljica prišlo še letos. Tako naj bi nova organizacija združenega dela začela poslovati po 1. januarju prihodnje leto.

Po sedanjem samoupravnem sporazumu o združitvi je predvideno, da bi organizacija združenega dela Komunalno gospodarstvo Radovljica imela tri temeljne organizacije združenega dela, in sicer v krajih, kjer so sedanja komunalna podjetja. Poleg tega bi imela organizacija združenega dela tudi skupne službe. Takšno teritorialno združevanje pa naj bi pomenilo začetek združevanja dela in sredstev. Kasnejša reorganizacija bi namreč morala upoštevati tako imenovani delovni princip. Tako je izvršni svet na primer menil, da je sedanji predlog za združitev bolj kompromis med dejanskim namenom in pomenom združitve ter sedanjim stanjem. Vseeno pa je tudi to pomemben korak v prizadevanjih za nadaljni razvoj komunalne dejavnosti v občini.

Do predvidene združitve pa bi morala statutarno-pravna komisija občinske skupščine še pregledati sedanji predlog samoupravnega sporazuma. Razen tega bi bilo treba bolj opredeliti delo skupnih služb in sredstev ter odnos do samoupravne interesne skupnosti za komunalo. V izoblikovanje končnega predloga o združitvi naj se zato vključijo delavci iz komunalnih podjetij in tudi krajevne skupnosti.

A. Ž.

Osnovna šola
heroja Grajzarja
v Tržiču
razpisuje prosto delovno mesto

učitelja
matematike,
PRU ali P

za določen čas s polovičnim delovnim časom
Prijave pošljite na naslov šole. Razpisni rok je 15 dni.

Proizvodnja zaostaja

Jesenice – V petek, 29. oktobra, je bila redna seja delavskega sveta jeseniške Železarne, na kateri so obravnavali poslovanje v devetih mesecih letošnjega leta.

Poslovni uspehi jeseniške Železarne v prvih devetih mesecih letošnjega leta niso zadovoljivi. Na gospodarski rezultat so vplivali številni novi pogoji in spremembe, tako gibanje cen, sklepi republiške skupščine za zagotovitev ustrezne materialne osnove družbenim dejavnostim ter pogoji na tržišču. V Železarni so si prizadevali uresničiti akcijski program, s katerim naj bi predvsem zniževali stroške, vendar pa je bila proizvodnja nižja od lanske in od načrtovane.

Skupna proizvodnja je v devetih mesecih zaostala za lansko za 2 odstotka, pri blagovni proizvodnji pa je zaostanek še večji, saj je zaostala za lansko za 4 odstotke. V Železarni so zaradi zahtev tržišča proizvedli več manj kvalitetnega jekla.

Produktivnost je padla, bila je maniša od lanske. Zaposlenih v Železarni je bilo za 0,6 odstotka več, fluktuacija delavcev pa se je znižala. Čeprav so izdatna sredstva namenili za stanovanjsko gradnjo in izročili ključe novih stanovanj več sto prosilcem ter odobravali kredite za zasebno stanovanjsko gradnjo, je v Železarni še vedno 650 prošenj za stanovanja.

Železarji so veliko izvozili in dosegli planirani izvoz. Vendar pa so organizacijo bremenili predvsem stroški, prevozni, materialni in drugi, ki jih bo treba omejiti, da bodo lahko poslovno leto zaključili z boljšimi poslovnimi rezultati.

Na zadnji seji delavskega sveta so se strinjali, da ukinejo premakljivi delovni čas, ki so ga v skupnih službah uvajali dve leti poskusno. Za uvedbo premakljivega delovnega časa v Železarni niso bile dane vse možnosti.

Na seji so podelili tudi letošnjo nagrado novator leta, ki sta jo prejela inž. Anton Kelvišar in Janez Krmelj.

D. S.

Na cesti od letališča do Zgornjega Brnika so bitogramoz vgradili pred osmimi leti. Precej gost promet in čas pa sta cesto že pošteno načela, zato je Cestno podjetje iz Kranja pred tednom cesto na novo asfaltiralo. Asfaltiranje je financirala kranjska občinska skupščina. (jk) – Foto: F. Perdan

Iskani poklici

Poklicna lesna šola v Škofji Loki izobražuje učence za poklice v lesni industriji in vpisuje učence vse leto – Lesna industrija potrebuje še precej več kadra kot ga vsako leto izobražuje lesna šola

Škofja Loka – Poklicna šola za lesarstvo v Škofji Loki izobražuje učence za poklice v lesni industriji in vanjo se vpisujejo učenci iz krajev osrednjega slovenskega dela od Brežic do Kranjske gore. V šolo se vpiše od 150 do 160 učencev, šola pa vpisa ne omejuje, temveč lahko učenci sklepajo pogodbe tako 1. septembra kot tudi 1. februarja. Največ učencev se odloča za poklic mizarja, medtem ko le 10 odstotkov odločitev učencev odpade na ostale poklice lesne industrije. Slovenska lesna industrija pa potrebuje znatno več kadra kot ga vsako leto izobražuje lesna šola v Škofji Loki, zato si tudi sama šola prizadeva, da bi bil vpis večji in da bi se učenci bolj ogreli za zanimive poklice lesne industrije.

V šolo se lahko vpišejo učenci, ki so dokončali osemletko, vpisujejo pa tudi za ozke profile poklicev vse tiste, ki so dokončali najmanj šest razredov osnovne šole. Lesna šola izobražuje tudi ob delu, in sicer delovodje lesne stroke. Pogoje za vpis imajo vsi tisti, ki opravljajo svoj poklic tri leta, šolanje pa se začne vsako leto februarja in traja dvakrat po štiri mesece. Pouk je v popoldanskem času. Skupaj z organizacijami združenega dela pa organizira šola izobraževanje za ozke profile poklicev in za priučevanje, tako v Jelovici, v Gradisu, v Hoji Ljubljana, v Inlesu Ribnici, v Boru, v Glinu ter v LIP Bled, podobno izobraževanje pa pripravljajo tudi drugod.

Učenci, ki se redno izobražujejo, imajo sodobno šolo z več primernimi delavnicami za delovno usposabljanje. Polovica se jih vozi, drugi pa prebivajo v dijaškem domu, kjer so prostorski pogoji nekoliko slabši, vendar pa se ob prizadevanju vzgojiteljev v domu dobro počutijo.

Vsi dijaki prejemajo štipendijo ali učno nagrado, šolanje pa traja tri oziroma dve leti. Po šoli se zaposlijo v organizacijah lesne industrije, ki še kako potrebuje kader iz poklicne lesne šole. Mladi bi po končani osemletki morali v večjem številu upoštevati priporočila same šole, zavodov za zaposlovanje in organizacij in se odločati za poklice v lesni industriji, saj so ne nazadnje pogoji šolanja izredno ugodni, poklici zelo iskani in tudi nagrajevanje spodbudno.

D. S.

ASFALTIRANJE V STRAŽIŠČU – V krajevni skupnosti Stražišče je začelo Cestno podjetje iz Kranja pretekli teden asfaltirati krajevne ceste, pota in ulice. Vgrajevanje asfalta je prve dni oviralo slabo vreme. Kljub temu delo dobro napreduje. Denar za asfaltiranje zbirajo prebivalci krajevne skupnosti s samoprispevkom. Hkrati z asfaltiranjem urejujejo tudi cestnoprometno signalizacijo, ki jo kaže upoštevati, saj bo to prispevalo k večjemu prometnemu redu v Stražišču. Ceste so namreč precej ozke in so zato možnosti nesreč večje. (jk) – Foto: F. Perdan

iz glasil delovnih organizacij

GLASNIK

GORENJSKA PREDILNICA ŠKOFJA LOKA

NOVO SKLADIŠČE

V Gorenjski predilnici v Škofji Loki so v zadnjih letih sredstva intenzivno vlagali predvsem v strojno opremo. Skladiščni prostori pa so v tem času postali že zdavnaj premajhni. Še posebno tesni pa so postali, ko se je povečala proizvodnja v bombažni predilnici. Na gradnjo novega skladišča pa zaradi finančne preobremenjenosti še lani nikakor ni bilo mogoče misliti. Letos v drugem polletju pa so se take možnosti končno le pokazale. Novo skladišče bo »zraslo« na prostoru med tovarniško ograjo in barvarno. Dolgo bo 73 metrov, široko 34 metrov, skladiščne površine pa bodo merile približno 2500 kvadratnih metrov. V Gorenjski predilnici bodo gradili skladišče v dveh etapah. Prva etapa, betoniranje temeljev, postavitev nosilcev in stebrov ter strehe, naj bi bila dokončana že do konca letošnjega leta. Vsa dela bodo veljala približno 5 milijonov din, skladišče pa bo namenjeno predvsem za skladiščenje surovin. Ko pa bodo v drugi etapi postavljene še stene z okni in vrati bo cena narasla na približno 8 milijonov din.

ELAN

ZAZIDALNI NAČRT V PODDOBRAVI

Elan Begunje, Sukno Zapuže, Bolnica Begunje in krajevna skupnost Begunje so Samoupravni stanovanjski skupnosti Radovljica posodili 200 tisoč dinarjev za izdelavo zazidalnega načrta za Poddobravo. Polovico od celotnega zneska je za pet let in s 3-odstotno obrestno mero posodil Elan Begunje ter si s tem zagotovil prednostno pravico pri dodeljevanju oziroma razdeljevanju parcel za svoje delavce.

POMOČ POSOČJU

Ponovni potres, ki je sredi septembra še bolj prizadel prebivalce v Posočju, je spodbudil zaposlene v Tovarni športnega orodja Elan v Begunjah na Gorenjskem, da so se na zborih delavcev v tovarni odločili, da delajo eno prosto soboto in denar nakažejo prizadetim. Razmišljali so tudi o drugih oblikah pomoči, vendar so ugotovili, da je glede na njihovo delo in proizvodnjo najučinkovitejša pomoč v denarju.

ŽELEZAR

PRIPRAVE NA OTVORITEV HLADNE VALJARNE

V jeseniški Železarni se že pripravljajo na slovesno otvoritev nove hladne valjarne, ki bo 28. novembra letos. Poleg slavnostne seje delavskega sveta jeseniške Železarne, na kateri bodo podelili priznanja graditeljem hladne valjarne, bodo v Železarni proslavili tudi 25-letnico izhajanja tovarniškega glasila Železar. Najzvestejšim dopisnikom Železarja bodo podelili priznanja. Slavnostni otvoritvi hladne valjarne pa bo sledil tudi kulturni program, slikarji likovne sekcije DOLIK pa bodo v delavskem domu odprli slikarsko razstavo članov.

ALPLES

NOV RAČUNALNIK

Z avtomatsko obdelavo podatkov na računalniku so v tovarni pohištva Alples v Železnikih začeli že pred štirimi leti. Takrat so se povezali z računskimi centri v drugih delovnih organizacijah. Zaradi vse večjih potreb pa so se pred nedavnim odločili za najem novega računalnika. To bo IBM 370, model 115, ki sodi med najmodernejše tovrstne »stroje«. Novi stroj bo imel »na skrbi« obdelavo osebnih dohodkov, vodenje zalog v skladiščih ter obdelavo naročil s fakturami, kasneje pa še nekatere druge naloge.

IZOBRAŽEVANJE OB DELU

Na tečaju, ki ga je pripravila tovarna Alples iz Železnikov za priučitev, oziroma za pridobitev polkvalifikacije v lesni stroki, si je pridobilo ustrezno strokovno polkvalifikacijo kar 45 delavcev iz te delovne organizacije. Tečaj je pripravil Alples v sodelovanju s poklicno lesno šolo v Škofji Loki. Le-ta je vsem, ki so uspešno zaključili šolanje, izdala tudi verificirana spričevala. Cilj je zdaj vsekakor dosežen. Z začetim delom pa bo potrebno vsekakor še nadaljevati in v akcijo izobraževanja vključiti čimveč Alplesovih delavcev. Zato v Alplesu podoben tečaj pripravljajo že v bližnji prihodnosti. Prihodnje leto pa bodo v tovarni pohištva v Železnikih pripravili tudi šolanje za delavce, ki bodo želeli pridobiti kvalifikacijo delavca ozkega profila.

OBISK SOMALIJSKEGA MINISTRA

Pred nedavnim je tovarno pohištva Alples v Železnikih obiskal somalijski minister za industrijo Mohamed Scek Osman. Gost iz Afrike se je zanimal predvsem za materiale, ki se v Alplesu uporabljajo v proizvodnji, za tehnologijo žaganja lesa ter za proces izdelave pohištva. Še predvsem ga je zanimalo pohištvo »Triglav«. Zanimivo je, da je Somalija dežela, ki mora v celoti uvažati les in pohištvene izdelke. Zato so možnosti za sodelovanje med našo lesno industrijo in to afriško deželo zares velike.

USPEŠNO DELO AKTIVA ZZB NOV

Pred približno letom dni je bil v tovarni pohištva Alples v Železnikih ustanovljen aktiv zveze združenj borcev NOV. Trenutno šteje 57 članov. Delo aktiva vodi 7-članski upravni odbor, predsednik pa je Franc Pfajfar iz TOZD storitvena dejavnost. Aktiv je nekaka »podaljšana roka« osnovnih organizacij ZZB NOV iz Selške doline in skrbi za reševanje morebitnih problemov zaposlenih delavcev – članov ZZB NOV – v Alplesu.

ŠPORTNIKI NA LESARIADI

Tudi letošnje tradicionalne sedme po vrsti lesariade, tekmovanja delavcev lesne industrije in gozdarjev, so se udeležili športniki Alplesa. Sodelovali so le v treh športnih panogah: v odbojki (ženske) ter kegljanju in nogometu (moški). Tudi rezultati tekmovalcev iz Železnikov, ki bi sicer imeli možnost tekmovati v enajstih športnih panogah, niso bili najboljši. Zato so si v Alplesu zastavili nalogo, da bodo prihodnje leto aktivnejši tudi na področju rekreacije.

Kultura dviguje in utrjuje narodno zavest koroških Slovencev

Za Karavankami kljubuje slovenska kultura . . .

Pogovori s predsednikom Slovenskega prosvetnega društva Edinost iz Pliberka Jožkom Hudlom, vodjo mešanega pevskega zbora Podjuna Pliberk Ottom Wutterjem in predsednikom Slovenskega prosvetnega društva Obir z Obirskega Valentinom Polanškom

Koroška – V Avstriji so že ničkolikokrat zapisali ali »slovesno« povedali, da je kultura narodnostne manjšine, ki živi v njihovi državi, nedotakljiva, dragocena in sveta. Treba jo je spoštovati in ji omogočiti razvoj. Leta 1920 je koroški deželni zbor na slovesni seji pred plebiscitom na primer izjavil, »da bo slovenskim sodeželanom varoval njihovo nacionalno posebnost, sedaj in za vse čase in da bo njihovemu duhovnemu in gospodarskemu razcvetu posvetil enako skrb kakor nemškemu prebivalstvu dežele . . . Sicer pa so demokratična načela, na katerih je zgrajena avstrijska republika, poroštvo za to, da bo volja slovenskega prebivalstva prišla odkrito do izraza. Koroški Slovenec bo torej znotraj svoje domovine našel poroštvo za obstanek in razvoj nacionalnega življenja in gospodarskega ter kulturnega razmaha.«

Slovesna izjava je bila že dober mesec po plebiscitu poteptana! Deželni zbor se je zavezal, da »naj se vsa koroška nemška družba, uradi, zlasti pa cerkev in šola vključijo v pomikanje jezikovne meje proti jugu in v prizadevanja za germanizacijo«.

Igra s Slovenci in njihovo kulturo se je po II. svetovni vojni ponovila! 3. oktobra leta 1945 je bila sprejeta odredba o dvojezičnem šolstvu, dve leti kasneje pa so možje v deželnem koroškem zboru spet izjavili, da so v vseh občinah, kjer živi le majhen del prebivalstva s slovenskim materinim jezikom, uvedli dvojezični šolski sistem in ustvarili pogoje za razvoj kulture tega naroda. »Ne vprašamo otroka, ali je Slovenec ali Nemec,« so povedali zavezniškim državam, ko so le-te razpravljale o avstijskem vprašanju, »temveč zahtevamo od vsakega učenca, da se nauči obeh jezikov.« Avstijski zunanji minister dr. Gruber se je s tem hvalil povsod, kjer so odločali o sestavi državne pogodbe in dodajal, »da je Avstrija omogočila slovensko govorečim Koroščem časten kulturni razvoj. Vzorna zakonodaja o dvojezičnih šolah zavezuje celo popolnoma nemško govoreče prebivalstvo, da se uči slovenščine . . .«

Dr. Gruber in enako misleči Avstrijci so se kmalu izkazali za lažnivce. Ko so leta 1955 slutili, da državna pogodba ne bo spremenila mejá in da je napisana (tudi) v prid večinskega naroda, so izjavili: »Slovenščina je smrtni sovražnik svobodne, nedeljive Koroške!«

Leta 1958 je bila uredba o dvojezičnem šolstvu razveljavljena. Germanizacija do danes ni pojenjala. Prej napisane obljube avstrijskih politikov so se hipoma razblinile in pri nasprotnikih slovenstva pozabile . . .

– – –

Koliko je ostalo od teh obljub in visokoletečih izjav o spoštovanju in pravicah Slovencev na Koroškem in možnostih njihovega vsestranskega razvoja, izredno dobro vedo rojaki, ki organizirajo, vodijo ali se ukvarjajo s kulturo. Oblasti so radodarnejše do nemških kulturnih društev kot do slovenskih, pa tudi sicer naletijo slednja na najrazličnejše ovire.

»Nemškim kulturnim društvom mašijo denar, mi pa dobimo letno od okraja 4000 šilingov in od deželne vlade 3000 šilingov. To je bore malo za društvo, ki organizira letno okrog 30 ali celo več prireditev. Vsaka stane najmanj 1000 šilingov. Zgubo imamo in le-ta od prireditve do prireditve narašča. Vendar jo bomo premostili,« zagotavlja predsednik Slovenskega prosvetnega društva Edinost iz Pliberka Jožko Hudl, učitelj na šoli v Komelju nad Pliberkom. Edinost bo kmalu združevala 300 članov, ki se udejstvujejo v moškem in mešanem pevskem zboru, v igralski skupini Oder 73 in pri folklorni skupini. Člani redno odhajajo na izlete in na letovanje s pomočjo Društva prijateljev mladine iz Celja. Letos so na pliberškem sejmu uredili tudi svoj šotor in s sejemsko dejavnostjo prislužili nekaj denarja.

»Slovenska kulturna društva s svojimi domovi so na boljšem od društev, ki nimajo strehe nad glavo,« nadaljuje Jožko Hudl. **»Naši člani se morajo shajati po gostilnah, enkratna najemnina pa znaša najmanj 500 šilingov. V Grenzlandheim v Pliberku nas ne pustè, čeprav je to dvojezično ozemlje in je bilo poslopje zgrajeno tudi s prispevki Slovencev na občinski zemlji. Z njim sedaj gospodari nemško društvo, saj mu ga je dala občina v najem za 99 let ali po domače povedano za stalno. Vendar takšna nezakonita oviranja slovenske kulturne dejavnosti ne morejo utišati. Vedno več mladih je v naših vrstah in predvsem na njih, seveda ob pomoči starejših, mora v prihodnje sloneti kulturno delovanje koroških Slovencev.«**

Jožko Hudl navaja primere, ko je prosil odgovorne organe za prostor, pa so z odgovorom zavlačevali ali ga sploh ni bilo.

»Povsod opozarjamo na zapostavljanje, vendar so ušesa najpogosteje gluha. Mi pa vemo, da imamo enake pravice kot nemški kulturniki, saj smo sodržavljani in davkoplačevalci kot vsi drugi. Te dni ima društvo še dodatne naloge. Vključevati se moramo v akcije pred štetjem manjšine in ljudem pojasnjevati njegovo sovražno ozadje. Že samo kulturno delo je v takšnih razmerah naporno, priprave na štetje pa so še nova moralna in tudi materialna obremenitev. Nasprotniki nas želé zlomiti tudi s tem in to je nova moralna krivica,« pravi Jožko Hudl in pove, da o položaju slovenskega šolnika ne sme nič govoriti brez dovoljenja deželnega šolskega sveta iz Celovca!

»Kamorkoli pride zavedni Slovenec te dni, postane kaj hitro sumljiv, pa naj bo to prireditev, proslava ali shod. Neznanci, za katere vemo, kdo so, zapisujejo številke naših vozil in nas skušajo tudi tako moralno zlomiti. Marsikdo tudi zaradi tega ne upa priti na različna srečanja Slovencev, ki pa morajo biti še posebno zaradi vpliva na mlade. Prav je, da ste na njih tudi Slovenci iz Jugoslavije, čeprav pri nas o skupnih srečanjih pišejo najrazličnejše reči. Prepričan sem, da brez vaše podpore koroški Slovenci ne bi bili tako trdni in ne bi imeli tako močnega zaveznika,« pripoveduje Otto Wutte, učitelj glasbe iz Mlinč pri Klopinjskem jezeru, sicer pa med Slovenci znan kot pevovodja mešanega zbora Podjuna iz Pliberka.

»Okrog 40 nas redno prepeva. Pevci so doma iz okolice Pliberka. Radi hodijo na vaje in tudi njihova kvaliteta petja napreduje. Ne sicer tako hitro, vendar zadovoljivo, saj člani zbora niso šolani pevci. Vadimo v ljudski šoli, finančno pa nam pomaga Slovenska prosvetna zveza kolikor pač more. Drugega dohodka ni, razen če nam kdo da kakšen prostovoljni prispevek,« pojasnjuje položaj slovenske kulture na Koroškem, katere del je tudi zbor Podjuna, Otto Wutte.

»Precej nastopov smo že imeli pri vas. Zadnjič smo snemali za RTV. Poslušali pa so nas že na Ravnah, v Mežici in v še nekaterih krajih. Prepevali smo že v Trstu in seveda – doma. Naše sodelovanje z vami gre marsikomu v nos. Do bolj ali manj ostrih razgovorov prihaja, vendar ostajamo prepričani, da je kulturno sodelovanje z matičnim narodom nujno!«

»Vsako leto oddidemo na izlet v Slovenijo. Lani smo bili na Jesenicah, letos pa smo prišli v Kranj in Škofjo Loko. To so prijetne urice naših članov.«

kramlja Valentin Polanšek, znani pesnik in predsednik Slovenskega prosvetnega društva Obir z Obirskega. **»115 članov imamo, kar je veliko za kraj, ki nima niti 500 ljudi. Ima pa ta podeželski kraj edino šolo z dvojezičnim napisom v velikovškem okraju. Že leta 1951 smo ga napisali, pa ga do danes še nobenemu ni uspelo zbrisati . . «**

Obirsko društvo je znano zaradi zagnanosti pri pevskih zborih, športu in gledališki dejavnosti. Pogosti so nastopi ženskega okteta, moškega zbora in otroškega zbora. Tudi najrazličnejših recitalov ne manjka. To je skoraj neverjetno za društvo, ki zbere letno okrog 2000 šilingov članarine, od občine pa dobi 1000 šilingov.

»Prosili smo za večjo vsoto, pa je glavar Wagner dejal, da je treba letos varčevati na vseh področjih. To geslo je na Koroškem zadnje čase sploh udomačeno,« pripoveduje Valentin Polanšek. **»Nekaj denarja dobimo z vstopnino. Na prireditvah ni nikdar manj kot 80 ali 100 ljudi. Precej pa prispevamo člani iz svojih žepov in denarnic, bodisi za potne stroške ali okrepčilo po prireditvi.«**

– – –

Zapisano so povedali trije koroški slovenski kulturni delavci, ki so že davnaj spoznali, da so besede o zagotovitvi dostojnega kulturnega razvoja in življenja Slovencev le pesek v oči svetovni in avstrijski javnosti. Skupno s svojimi sonarodnjaki kljubujejo moči besed, da je slovenstvo največji sovražnik svobodne in nedeljive Koroške. To je velika bolečina za narod s tisočletno zgodovino in kulturo . . .

Pripravil:
J. Košnjek

»Sonce skrilo je obraz«

Pesniški list Andreja Kokota in popotni zapisi s Koroške Marka Aljančiča v Prešernovi hiši

Težki dnevi, ki jih doživlja Koroška, so pobudili razstavi, ki sta že nekaj časa odprti v Prešernovi hiši v Kranju. Pretresljivo gradivo o uničevanju slovenske besede na Koroškem se veže na pesniški list našega znanega koroškega pesnika Andreja Kokota in na občutljivo in simbolično zasnovane fotografske zapise o koroški pokrajini, ki jih je posnel Marko Aljančič.

Občutek nenehne nacionalne ogroženosti, ki je zrastel iz stoletne prisotnosti tevtonske agresije, je vplival tudi na osnovno razpoloženje koroškega človeka in na njegov umetnostni izraz, ki je v osnovi tragičen, prežet z otožnostjo in nostalgijo.

Odmev tega gledanja in razpoloženja je tudi izbor iz Aljančičevih umetniško močno osebno doživetih in prepričljivih koroških popotnih vtisov, ki jih naslov pesmi koroškega pesnika Antona Kulinga Sonce skrilo je obraz povezuje v zaključeno celoto.

Aljančičev poetični simbolizem odpira obenem vrata na tragične dogodke na Koroškem, na uničevanje slovenskih partizanskih spomenikov in krajevnih napisov razpoložena poezija Andreja Kokota, ki v nasprotju s sovraštvom in z nestrpnostjo, ki smo jima na Koroškem vsak dan priče, ni maščevalna, temveč le polna trpkosti in razočaranja nad soljudmi, s katerimi bi mogli živeti v miru. Fotografije, ki so priključene pesmim, so dokumentarni posnetki dogodkov na Koroškem, ki so bili objavljeni v raznih publikacijah, presnel pa jih je Drago Holynski.

Ne glede na izjemno aktualnost Kokotove poezije je bil njegov pesniški list, ki ga je izdala založba Lipa v Kopru, vključen v krog literarno-likovnih srečanj v kleti Prešernove hiše, med katere štejemo letos Rekvijem za hišo pesnika Bojana Piska s fotografsko predlogo Marka Aljančiča ali Grafični prostor poezije, razstava, ki sta jo zasnovala France Pibernik in Nejč Slapar.

C. Avguštin

Ljubica Kočica v Šivčevi hiši v Radovljici

Z razstavo keramike in stekla zagrebške keramičarke in oblikovalke stekla Ljubice Kočice se na Gorenjskem že drugič seznanjamo z izredno ustvarjalko. Pred slabim letom je Ljubica Ratkajec-Kočica, svobodna umetnica iz Rogaške Slatine, razstavila svoja dela v tržiškem paviljonu. Obdobje enega leta je prineslo v avtoričinem delu veliko novega. Medtem ko se je v Tržiču predstavila kot keramičarka predvsem s slikami ali glaziranimi krožniki, se topot predstavlja predvsem s figuralno plastiko, ki pa ne sodi v ožji okvir keramike. V njenih figurah je čutiti silo in težnje kiparja. Marsikateri primerek bi bil lahko osnutek za izvedbo v velikih dimenzijah. Umetnica se v njih izraža tako eruptivno in neposredno, da je odsotnost glazur logična in nujna. Najbolj sugestivne so plastike, v katerih je čutiti elemente hrvatske folklore. Tudi pri edini glazirani figuri se ne zadovoljuje le z dovršeno tehnično izvedbo, prej se zdi, da želi s prelivom zbuditi vtis arhaičnosti.

Poleg hotene rustikalnosti v nekaterih delih je zanjeno ustvarjanje v keramiki značilno kombiniranje s steklom. Vsepovsod čutimo nemirnega kreativnega duha, ki se težko podreja zakonitostim gradiva, ki pa končno ustvari umetnine, ki v povezavi dveh starih materialov govorijo povsem sodoben jezik. Najlepši primer uspelega druženja gline in stekla predstavlja na razstavi plastika noseče žene. Koščki barvnega stekla tu niso le zunanji okras, zdi se, da so pogojeni z vsebino materinstva.

Kiparske težnje pa se kažejo pri Ljubici Kočici tudi v oblikovanju stekla. Debeluška je primer polnoplastične figure v steklu, pa tudi Dekliška glava, Pav, Konjenik itd. segajo preko meja dekorativnega oblikovanja. Vnašanje raznobarvnega stekla v stekleno maso, barvanje stekla, druženje dveh raznobarvnih stekel itd., vsi ti načini krašenja služijo pripovedovanju, prikazovanju, izpovedovanju. Samo dovršena oblika avtorice ne zadovolji.

Pri vsem bogastvu idej in prekipevajoči kreativnosti, iz katere bo Ljubica Kočica lahko črpala tudi v bodoče in iz katere se bo sčasoma izluščilo vse najbolj bistveno in najbolj kvalitetno, pa je ustvarjalka dosegla najbolj prečiščeno formo v oblikovanju stekla. Tu se zdi, da je material ne more resno presenetiti, obvladuje ga popolnoma suvereno. Oblike so čiste in preproste, prehitevanja idej pred ubogljivostjo materiala tu ni moč opaziti, pa naj gre za mobile, kot jih imenuje (vaze z dvojnim dnom s premikajočo se kroglo v sredini), za ribo, gravirano vazo ali vrezano stekleno ploščo z motivom Istrank. Gotovo ima tu svoj delež njen desetletni staž oblikovalke v steklarni v Rogaški Slatini. Tudi letošnjo zlato medaljo na mednarodni razstavi obrti v Münchnu ji je prineslo steklo.

V vitrinah razstavlja avtorica steklen in keramičen nakit, po stenah pa nekaj primerkov slik na transparentno steklo, v katerih odseva vsa njena ognjevita narava.

Razstava, ki bo redno odprta vsak dan do vključno 7. novembra, nato do 22. novembra ob sredah, sobotah in nedeljah, ponovno potrjuje, da je intimni prostor Šivčeve hiše veliko bolj primeren za razstavljanje drobnih ali vsaj manjših umetnin kot pa za predstavitve npr. velikih živobarvnih platen.

Maruša Avguštin

Pogovori v kulturnih društvih krajevnih skupnosti

Kranj – Te dni sta Zveza kulturno prosvetnih organizacij in gledališki center Kulturne skupnosti občine Kranj sklenila pogovore s člani kulturno umetniških društev in kulturnih skupin v krajevnih skupnostih. Glavni namen teh pogovorov je bil seznaniti se s težavami društev in jim pomagati pri pripravi in uresničitvi njihovih letnih programov. Predstavniki ZKPO in gledališkega centra so obiskali že 27 kulturnih društev v krajevnih skupnostih, nameravajo pa še 22 skupin v mestu Kranj.

Sodelovanje v tej obliki je bilo letos prvič organizirano. V nekaterih krajih so pri pogovorih sodelovale vse družbenopolitične organizacije KS, kot na primer v Voklem. Ti pogovori so bili tudi najbolj uspešni. Pokazalo se je namreč, da kulturna društva v tistih krajih, kjer ne sodelujejo z ostalimi organizacijami KS, po navadi životarijo. Zato naj bi v prihodnje v vseh krajevnih skupnostih SZDL sklicala vse predstavnike družbenopolitičnih organizacij kraja, da bi skupaj pripravili program dela za tekočo sezono. Samo na tak način bo mogoče doseči vsestranski kulturni utrip kraja.

Decembra bo ZKPO občine Kranj organizirala semina: za animatorje kulturnega dela v krajevnih skupnostih in delovnih organizacijah. Na njem bodo med drugim obravnavali samoupravno interesno skupnost za kulturo, družbenoekonomske odnose in njihovo samoupravno organiziranost, izhajajoč iz osnutka zakona o združenem delu, samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje, srednjeročni program društev in gospodarski položaj občine Kranj. ZKPO išče možnosti, da bi na seminarju organizirala tribuno, kjer bi na vprašanja predstavnikov kulturnih društev odgovarjali predstavniki družbenopolitičnih organizacij občine Kranj.

J. Kuhar

V četrtek korejski film

Kulturna skupnost Slovenije, društvo slovenskih filmskih delavcev, Interfilm festival Kranj in ambasada LDR Koreje vabijo na projekcijo korejskega filma USODA KM HIJE IN UM HIJE. Film bo predvajan v okviru tedna korejskega filma v četrtek, 11. novembra, ob 20. uri v kino dvorani Center v Kranju.

Preddvorčani o Preddvoru

Peter Gregorc iz Tupalič, zaposlen v Jelovici, obrat Preddvor:

»V Tupaličah smo večino vaških poti že asfaltirali s pomočjo samoprispevka krajanov, vendar bi kazalo kmalu urediti še nekatera pota, ki vodijo na polja in v gozdove. Sedaj smo se lotili gradnje zbiralnice mleka sredi vasi. Potrebujemo jo, saj v Tupaličah zberemo dnevno okrog 400 litrov mleka. Pri gradnji zbiralnice računamo na pomoč kmetijske zadruge. Največja vaška problema pa ostajata vodovod in telefon. Vovodovna napeljava je prešibka in še posebno v zgornjem delu vasi pogosto zmanjka vode. Problem utegne biti še večji, če stare napeljave ne bodo čim prej nadomestili z novo. Tudi telefon bi radi. Za zdaj sta v vasi le dva, zanimanje pa je veliko, kar je pokazala tudi anketa Podjetja za PTT promet.«

Francka Ušlakar, gospodinja z Brega ob Kokri:

»Na Bregu smo veseli nove asfaltirane ceste do Tupalič in do Preddvora. Sami smo nekaj prispevali, razen tega pa pomagali s prostovoljnim delom in dovozom materiala. Tudi z vodovodom smo zadovoljni. Pogosto pa je slišati negodovanje zaradi neurejene kanalizacije v vasi. Ob večjih nalivih voda vdira v kleti in stanovanja ter kopalnice. Lani smo na primer doživeli dve pravcati poplavi. Lepo bi bilo, če bi imeli na Bregu trgovino. Vendar je želja težko uresničljiva, saj je vas majhna. V trgovino moramo v Preddvor, kar je posebno v času največjega dela precej neugodno.«

Marija Vovnik iz Potoč, gospodinja:

»Javna razsvetljava in cesta do Preddvora sta največja problema Potoč. O tem smo že ničkolikokrat govorili na raznih sestankih, vendar se za zdaj ni nič spremenilo. Upamo, da se bo z izgradnjo novega doma onemoglih rešil tudi problem ceste in javne razsvetljave. Po moje bi moral dobiti Preddvor še eno trgovino klasičnega tipa. V samopostrežni se še posebno starejši ljudje težko znajdejo. V Cerkljah imajo na primer samopostrežno in klasično trgovino, pa se jim dobro obneseta. Glede urejenosti vasi pa sodim, da je ta odvisna od možnosti in volje posameznika.«

Jože Bergant iz Preddvora (Francarija), delavec v Iskri:

»S kanalizacijo in cestami v naselju Francarija smo zadovoljni. Sledenje so tudi pozimi dobro plužene. Žal to ne velja za cesto Preddvor–Kranj, ki je izredno slaba kljub gostemu prometu. To še posebno občutimo delavci, ki se vozimo vsak dan v Kranj in obratno. V naselju Francarija bi kazalo čim prej urediti telefonsko napeljavo, v samem Preddvoru pa poskrbeti za primernejše odlagališče smeti. Kraj pri pokopališču za to ni primeren.«

Tomika Delavec iz Preddvora, tekstilni tehnik, zaposlena v Tekstilindusu:

»Neurejen kulturni dom je velika ovira za poživitev družbenopolitičnega, družabnega in kulturnega življenja v Preddvoru. Še za sestanke komaj najdemo prostor. Na srečo nam gresta šola in vzgojni zavod na roko. Mladinska organizacija je postala zadnje čase aktivnejša. Před kratkim smo organizirali mladinsko delovno akcijo in očistili smetišče pri pokopališču. Preddvor bi moral biti po moje lepše urejen. Nekateri se pomena urejenosti kraja zavedajo, drugi pa ne.«

Ivanka Kaštrun, gospodinja iz Nove vasi:

»Preddvorska krajevna skupnost napreduje. Kmalu bomo dobili tudi nov vrtec, kar bo velika pridobitev za kraj. Žal se pa na vsakem koraku pojavljajo tudi pomanjkljivosti. Mednje sodijo neurejena telefonska napeljava, kanalizacija in neasfaltirane ceste. Do Nove vasi je asfalt, vendar bi ga morali potegniti še dlje. Tudi vse hiše niso dobro urejene. Motijo predvsem slabo urejena poslopja v središču Preddvora. Čim prej pa bi kazalo urediti kulturni dom, saj kulturno življenje v vasi je nekaj časa peša.«

Janez Aleš, kmet iz Mač:

»Prebivalci Mač smo najbolj nezadovoljni s cesto do naše vasi in s kanalizacijo. Tudi hišo bi marsikdo rad popravil v vasi, vendar spomeniško varstvo večjih popravil ne dovoli. Prav tako bi radi tudi telefon, saj so potrebe iz dneva v dan večje. Preddvorski turizem se v redu razvija. Tudi kulturno in prosvetno življenje bi lahko bolj napredovalo, če bi bil urejen in opremljen kulturni dom.«

Franci Orehar iz Preddvora, poslovodja:

Kulturni dom je po moje največji preddvorski problem. Najrazličnejše dejavnosti nimajo kam iti. Še srečo imamo, da nam šola in vzgojni zavod rada ponudita gostoljubje. Predvsem pa manjka večjih prireditev, ki bi bile zanimive tudi za turiste. Zadnje čase je postala aktivnejša mladinska organizacija. Mladi so poprijeli za delo in med drugim uredili smetišče. Žal se ljudje ne drže reda in spet onesnažujejo okolico pokopališča. Na dobri poti je tudi športna dejavnost. Od drugih krajevnih problemov pa izdvajam slabe ceste do Mač, Potoč in Možjance.«

Ciril Šavs iz Preddvora, trgovec:

»Preddvorska kulturna dejavnost ni tako slaba kot misli marsikdo. Imamo aktivne folklorne skupine, ki pa žal nimajo dovolj podpore. Le Turistično društvo nesebično pomaga folkloristom. Po moje bi morali v Preddvoru organizirati še druge kulturne aktivnosti, predvsem pa pevski zbor. Skupno bi lahko pripravljali najrazličnejše prireditve. Ker v vasi precej turistov stanuje po zasebnih turističnih sobah, bi bilo treba zanje organizirati boljšo domačo prehrano. Kuhinja mladinskega doma bi bila najprimernejša, saj poleti zaradi počitnic ni polno zasedena. Preddvorčani pa bi radi dobili čim prej tudi več telefonov.«

Jože Dvoršak, direktor hotelov Grad in Bor:

Odlaganje smeti v Preddvoru ni urejeno. Za zdaj le vemo, kje smeti ne smemo odlagati, nihče pa ni odredil, kje jih lahko! Okolica skriva bilo zanimivosti. Ena takšnih je Pusti grad nad Potočami. Še Preddvorjani ne vedo, kje je grad. Razvaline bi kazalo obnoviti in približati ljudem ter napisati zgodovino gradu. Preddvorjani smo zainteresirani za obnovo ceste na Jezersko. Če bi bila le-ta boljša, bi bil jezerski mejni prehod bolj prometen. Še več ljudi, posebno pa Koroškev, bi nas obiskalo.«

J. Košnjek

Neurejen kulturni dom velika ovira

Preddvor – Na občnem zboru Kulturnoumetniškega društva Matije Valjavca iz Preddvora so temeljito ocenili dosedanje delo in se dogovorili za prihodnjo aktivnost. Predvsem so menili, da je treba društvo na novo organizirati in registrirati, popisati članstvo, za kar se je obvezala mladinska organizacija, dobiti čim več novih članov, okrepiti sodelovanje s šolo in uskladiti delovni program društva s programom šolskega kulturnega društva in se še tesneje povezati z družbenopolitičnimi organizacijami ter kulturno skupnostjo. Tako zastavljen program zagotavlja, da bo preddvorska kultura spet dosegla nekdanjo raven in sloves in se učvrstila v družbenopolitičnem življenju kraja. Hkrati s tem pa bo treba obogatiti knjižnico, za katero vlada veliko zanimanje, in poskrbeti za razvoj folkloristov, ki zapuste šolske klopi.

Osnovni proglem preddvorske kulture pa je neurejen kulturni dom sredi vasi. Preddvorčani smo se lotili njegove obnove, pripoveduje predsednik Kulturnoumetniškega društva Matije Valjavca Preddvor Marjan Trtnik. Dela počasi, vendar vztrajno napredujejo. Za zdaj so opravili drenažo kletnih prostorov, kamor je vdirala voda, in uredili odvod. To je bilo naporno delo. Denar sta prispevala krajevna skupnost in Kulturnoumetniško društvo. Preddvorčani so prav tako že dozidali kulturni dom in poskrbeli za novo kritino. Lepši je tudi zunanji videz kulturnega doma. Fasada je polepšana, razen tega pa je dobil dom nova okna. Urejeni so tudi prezidki pri centralnem ogrevanju in dimnik.

Preddvorčani so zunanjost kulturnega doma uredili. Precej dela in denarja pa bo potrebnega še za notranjo ureditev. Neurejen kulturni dom je glavni vzrok za opešano kulturno dejavnost. – Foto: F. Perdan

Kulturni dom s tem še ni urejen. Precej dela in denarja bo še potrebnega, da bo poslopje sredi Preddvora takšno, kakršnega si krajani želijo. Predvsem bo treba urediti klubsko sobo, opremiti spodnje prostore, polepšati sanitarije, zamenjati električno napeljavo in strope ter prenoviti oder. Omenjenih del se nameravajo v Preddvoru lotiti leta 1977, vendar še ne vedo, kje najti dovolj denarja. Razmišljajo o dveh možnostih: ali urediti dom udarniško ali pritegniti k sodelovanju krajane. Odlašati pa več ne kaže, saj je preddvorska kultura zaradi neurejenega doma že precej zgubila. Prostorske stike za zdaj uspešno premagujejo s pomočjo šole in vzgojnega zavoda, vendar se gostovanje kulture pod »tujo streho« ne more vleči v nedogled.

J. Košnjek

Predsednik kulturnoumetniškega društva Matije Valjavca Preddvor Marjan Trtnik, predsednik krajevne skupnosti Matevž Gazvoda in predsednik krajevne organizacije SZDL Preddvor inž. Boštjan Jocif v pogovoru z novinarjem Glasa – Foto: F. Perdan

Ceste žro denar!

Zaradi varčevanja in pomanjkanja denarja so morali v preddvorski krajevni skupnosti odklopiti 60 odstotkov javne razsvetljave

Preddvor – Preddvorska krajevna skupnost je zadnja leta napredovala pri komunalni urejenosti. Asfaltiranih je bilo precej kilometrov krajevnih cest, urejevati pa se je začela tudi kanalizacija. Vendar problemom kljub temu ni videti konca. Preddvorčani si belijo glave, kako urediti in vzdrževati ceste v Mače, Potoče in na Možjanco. Če bi jih želeli urediti, bi bil cel proračun krajevne skupnosti premajhen! Marsikaj bi bilo treba narediti tudi pri urejevanju kanalizacije. V večjih nalivih vode ni mogoče več krotiti. Na ta problem opozarjajo predvsem na Bregu, v Mačah, Novi vasi in v Preddvoru. Draga je tudi javna razsvetljava. Zaradi pomanjkanja denarja in varčevanja je krajevna skupnost odklopila 60 odstotkov svetlobnih teles! Urejenosti kraja to sicer škodi, vendar druge rešitve za zdaj ni.

Poseben problem sta čistoča in odlaganje smeti. Pri pokopališču je smetišče, ki ga je mladina pred dnevi s prostovoljno delovno akcijo uredila. Vendar se je začela ponavljati stara pesem. Nekaterim krajanom je disciplina pri odlaganju smeti in odpadkov tuja. Prizadevanja ljudi, ki jim je pri srcu urejenost vasi, so prekmalu uničena.

Krajevna skupnost je prav tako kupila 60 smetnjakov. Odkupili naj bi jih občani, vendar akcija ni dobro uspela. Posamezniki so smetnjake odkupili, drugim pa se to ne zdi vredno. Akcija ne bo uspela toliko časa, dokler Preddvor ne bo uvrščen med kraje, kjer je odvažanje smeti obvezno. Pogovori s kranjskim Komunalnim, obrtnim in gradbenim podjetjem niso uspeli. Preddvorčani pa še naprej vztrajajo, da se območje obveznega odvoza smeti razširi in vanj vključi tudi Preddvor.

J. Košnjek

Staro pokopališče park

Preddvor – Krajevna skupnost je v program zapisala, da je treba staro pokopališče v Preddvoru spremeniti v park. Nagrobniki so že odstranjeni, za nadaljnje urejevanje pa je zmanjkalo denarja. Ena od možnih rešitev tega problema je organiziranje mladih, ki bi prostovoljno urejevali park. Problemi se pojavljajo tudi pri novem pokopališču. Pretesno je postalo in bo treba razmišljati o razširitvi. Težave se pojavljajo pri zamenjavi zemljišč, vendar bo z razumevanjem ljudi tudi ta problem odstranjen. -jk

Smetišče pri pokopališču Preddvorčanom ni v ponos. Mladina ga je s prostovoljnim delom uredila, vendar se je kmalu ponovila stara pesem! – Foto: F. Perdan

Vodi me, siva pot

Verjetno od Avsenikov naprej nihče ni na tak lep način v pesmi popularnega žanra zapel o Gorenjski kot je to uspel Sašo Mežek v pesmi Vodi me, siva pot. Pesem je v kratkem postala ena izmed najbolj priljubljenih pri veselih družbah in na domačih gramofonih.

Sašo, ki se kot pevec profesionalno ukvarja z glasbo v Londonu, prihaja na desetdnevno slovensko turnejo. Kranjski koncert bo v kinu Storžič v četrtek 11. 11. 76, ob 20.15. Tako se bo prvič v pravi luči lahko predstavil svojim rojakom. Z njim prideta tudi dva priznana angleška glasbenika Dave Cook in Bill Thorp.

Razstava v Zasipu

Zasip pri Bledu — Kot smo že pisali, so krajevna skupnost, družbeno politične organizacije in likovni skupini DOLIK in LIKOR oktobra organizirali likovno kolonijo v Zasipu pri Bledu. Priredili so jo v okviru tedna Komunista pod naslovom Človek, delo, kultura. Udeleženci kolonije bodo svoje likovne stvaritve zdaj prikazali na razstavi, ki jo bodo odprli v kulturnem domu v Zasipu v četrtek, 11. novembra, ob 18. uri. V kulturnem programu na otvoritvi bodo poleg pevcev in recitatorjev domačega kulturnega društva nastopili tudi člani mešanega mladinskega zbora KUD Ljubno.

Desetletnica kulturnega sodelovanja

Radovljica — Letos mineva 10 let, ko se je na pobudo takratnega predsednika ZKPO Radovljica Jožeta Bohinca in predsednika RKUD Sloboda Varaždin Gabriela Oskoruša začelo prijateljsko sodelovanje med kulturnimi organizacijami obeh občin. Razen vsakoletnih gostovanj kulturnih društev so bile stkane tesne prijateljske vezi tudi med kulturnimi in drugimi delavci obeh občin. Tako so bili uresničeni številni dogovori in izmenjani programi, ki so zbližali skupna prizadevanja pri krepitvi bratstva in enotnosti ter ohranjanja izročil NOB.

Tako je prišlo do pobratenja med Planinskim društom Varaždin in Planinskim društvom Radovljica. Podobno tesno je danes sodelovanje med občinskima organizacijama Rdečega križa. Za prizadevanja in krepitev prijateljskih vezi med obema občinama je kulturna skupnost Radovljica podelila priznanja Zdenku Cundu, Jožetu Smoleju in Antonu Šolarju iz radovljiške občine ter Antonu Cvetkoviću, Ivici Domisloviću, Djuru Pustareku in Josipu Vogrincu iz Varaždina ter obema pobudnikoma Gabrielu Oskorušu in Jožetu Bohincu.

Jubilejna svečanost ob 10-letnici sodelovanja bo v petek, 12. novembra, v Varaždinu, kjer bodo gostitelji podelili priznanja najbolj zaslužnim kulturnim delavcem iz radovljiške občine. Na svečanosti bo nastopil tudi moški pevski zbor Stane Žagar iz Krope.

V radovljiški občini pa bo takšna svečanost ob Linhartovi proslavi, ki bo 11. decembra v festivalni dvorani na Bledu. Na proslavi, kjer bodo podelili letošnje Linhartove plakete, bodo nastopile kulturne skupine RKUD Sloboda—Vis Varaždin. Ob tej priliki bodo organizirali tudi slavnostno sejo za člane kulturnih društev iz obeh občin. JR

Črtomir Zorec:

Beneška Slovenija, naša Deveta dežela . . .

(Kraji, ljudje, pesem in govorica)

(42. zapis)

SMRT NA TRAVNIKU

Na največjem goriškem trgu Travniku, kjer so se že od nekdaj zbirali meščani in okoliški prebivalci — zaradi kupčije ali pa zaradi kakega slavja — so spomladi l. 1714 najprej obglavili, nato pa še razčetverili enajst tolminskih puntarjev.

Tolminci, že po prislovici neugnani srboriteži, so se l. 1713 uprli proti na novo vpeljani davščini na vino in meso. Zbrali so se v velikem številu, prišli v Gorico in zahtevali svoje konje in blago, kar vse jim je dal zarubiti in odpeljati goriški dacarski prevzemnik Bandel. Menda so možakarji razgrajali kar več dni in noči po mestu. Sprva so se bili še voljni pogajati z okrajnim vladarjem, potem pa so razglasili vsesplošen kmečki punt. Uprli so se zdaj tudi kraji okrog Gorice, posebno vsa Brda, celotna Vipavska dolina, zlasti Rihenberg in Devin.

Cesarska vlada je brž poslala čete hrvaških vojakov- graničarjev na Goriško, da bi zatrli upor. Res so okrutni poklicni vojaki udušili punt, glavne voditelje pa ujeli in zaprli v ječe goriškega gradu.

Kazen je bila neusmiljena: vsa obglavljena trupla so še razčetverili. Sodobniki si tak ukrep takratne sadistične justice niti predstavljati ne moremo: ko na vsakega od štirih udov pritrdijo verigo, to pa na vozno »vago« in vsi štirje konji hkrati potegnejo . . . Žal, čas je bil tak, da so tudi zijala, ki jih je bil takrat poln trg Travnik, prišla na svoj račun. — Vsekakor je bila svarilna kazen tako učinkovita, da kmetje iz goriške okolice nikoli niso več mislili na resnejši upor.

DOLGOLETNA VOJAŠKA SLUŽBA

Ko se prebijem skozi stare zgodovinske vire o »pokneženi grofiji Goriški in Gradiščanski,« se mi pogled ustavlja pri podatkih o vojaštvu onih časov.

Najprej preberem, do so imeli Benečani »najeta krdela s Holandskega in Angleškega«, s katerimi so prišli nad miroljubne goriške meščane. (Nehote mi pridejo na misel sodobni beli najemniki- vojaki, ki se še sedaj udinjajo raznim nazadnjaškim vladam v Afriki in Aziji!)

Potem večkrat naletim med branjem na podatek, da so to ali ono trdnjavo (npr. Naborjet in Predil) branili izključno le hrvaški graničarji, ki so tedaj (ob koncu 18. stoletja in prej) predstavljali del redne in najbolj udarne cesarske vojske. Tudi k nam, v okolico Smlednika so bili poslani ti trdi vojaki, da bi ukrotili upor, ki ga je zanetil Prebačevčan Jakob Stare (obglavljen l. 1688).

No, našel pa sem v zapiskih še podatek, ki se bo našim vojaškim nabornikom zdel skoraj neumljiv: okoli leta 1750 so vpeljali v Avstriji prvo redno in stalno vojaštvo (poleg že obstoječih najemniških in graničarskih čet na meji s Turčijo). Prej so v deželnem domobranstvu morali služiti vsi sposobni moški celih 18 let! K službi so bili zavezani od 18. do 36. leta! Vsi ostali pa tudi odsluženi vojaki so bili podložni vsakoletnim vajam v orožju (»muštranje«). Ob času stiske so morali na okope tudi vsi ostali moški od 15. do 60. leta. Vsakoletnih naborov pa so bili praviloma oproščeni sinovi bogatašev in plemičev. Edini sin ubožne vdove se je naboru moral brez ugovora odzvati . . .

Zaradi teh in takih razmer so se fantje tudi na Goriškem skušali odtegniti vojaški službi — postali so brezpravni beguni! Pozneje pa zaradi gladu celo obcestni roparji in strahovalci samotnih kmetij. Ali pa vsaj večni vagabundi. Kot so pri nas bežali vojaški beguni v gozdove, posebno v Udin boršt, Besnico, Cerkljansko gmajno, v gozdove nad Tržičem — tako so goriški vojaški beguni iskali svobodo na Beneškem in po gričevju ob Nadiži.

GORIŠKA LJUDSKA NOŠA

Že stoletje je minilo, kar tudi Slovenci (po zgledu drugih evropskih narodov) negujemo kult svoje ljudske noše. To je seveda le praznično — ne delovno, vsakdanje — oblačilo. Bolj ali manj vestno prilagojeno staremu izročilu ter redkim slikam in risbam (Valvasor, Goldenstein, Sič in Šantel).

Seveda je vsaka od slovenskih pokrajin ali večjih krajev imela svojo nošo, moško in žensko. Najbolj znane so seve gorenjske, belokranjske, koroške in prekmurske noše, manj pa — vsaj pri nas — rezijanska, tržaška in goriška.

No, priložnost je sedaj za opis goriške ljudske praznične noše, ki se je v teku časa le malenkostno spreminjala.

Ženske imajo na glavi precej velike bele peče, umetelno pregibane in z nitmi spete. Lase, kolikor jim jih ne pokriva peča, imajo spete z medeninasto iglo, s svetlimi kroglicami na obeh koncih. Okoli vratu nosijo bel, batistni robec, le z resicami okrašen. Pas je precej širok, moder ali vijoličast, pleten in tog. Pod tem pasom imajo še verižni »sklepanec«, ki jim spredaj drži krilo nad čevlji. Krilo in »moderc« sta sešita vkup. Barva je poljubna, dostikrat kar črna. Nad krilo imajo Goričanke privezan širok predpasnik, na nogah rdeče ali bele nogavice in nizke, črne »šolne«. V zimskem času jih greje kratek kožušček, seve s krznom navznoter.

Moški teh krajev vsaj včasih niso nosili ne brk, ne brad, pač pa — kite! Seveda le po eno in še to kratko, toliko, da je gledala izpod pokrivala. Klobuk pri goriški moški noši mora biti širokokrajen, skoraj tako, da nadomešča dežnik! Na životu nosijo kratko »janko«, hlače malo pod kolena, bele ali barvaste nogavice in nizke čevlje. Povrhu te obleke ogrnejo suknjo iz rjavega sukna (loden). — Nosijo tudi širok usnjen pas, za katerega je obvezno zataknjen nož (v nožnici).

Seveda, vse to je pristna, zgodovinska goriška slovenska ljudska noša. Sodobna mladina si zdaj nošo prikroji, po svoje stilizira. Tako, »modernizirano« nošo vidimo na objavljeni sliki.

Plesalci v nošah iz goriške okolice

Jesen na Zelengori 12

Drvarji so pripovedovali, drug drugemu vneto pritrjevali ali še bolj vneto oporekali, navajali primere, postavljali teze in antiteze, dokaze in protidokaze (steklenica s slivovko je ves ta čas skoraj nenehno krožila po baraki), potem pa je najstarejši med njimi, žilav možak z markantnimi hajduškimi brki in pesniško frizuro — prav tisti, ki mi je bil popoldne demonstriral netenje ognja s kremenom in kresilno gobo — vzel v roke gusle in lok, nato pa z zaprtimi očmi zapel in zaigral:

. . . svaki Slaven pesnička je duša,
uvjek rado stare pjesme sluša . . .«

Pogovora o medvedih in volkovih je bilo v trenutku konec in vsi smo kot eno samo veliko uho prisluhnili starčevi pesmi. Gosli, na katere je igral, so bile dokaj primitivne; osnovo jim je sestavljal lesen zabojček, čez katerega je bila na eni strani napeta kožnata opna. Imele so eno samo struno iz konjske žime, višino tona pa je guslar sproti spreminjal z odvijanjem in privijanjem lesenega vijaka na vratu glasbila. Nad starčevo posteljo je viselo še več inštrumentov, ki so bili fineje izdelani kot ta, na katerega je zdaj igral. Izdolbeni so bili iz enega samega kosa mehke javorovine in vrat se je na vrhu končal v obliki kozorogove glave. Toda starec je najraje godel na te prve, grobo izdelane, ker imajo baje najlepši zvok.

Starčeve pesmi so nas vse tako prevzele, da smo kar pozabili na zaspanost in utrujenost. Ura je bila že enajst, brkati možakar pa je še vedno neutrudno vlekel po eni in edini struni svojega glasbila, se v ritmu glasbe z zaprtimi očmi zibal na eno in na drugo stran in pel stare pesmi na večno temo ljubezni, stare balade o turških bojih, pa tudi novejše — o partizanskih bojih na Sutjeski na primer. Med njimi je bila tudi zdaj že ponarodela pesem o Savi Kovačeviću, katere besedilo sem bral že pred dnevi na spominskem kamnu v Krekovih:

». . . što to buči Sutjeska,
krv pliva po njoj,
divizija Savina
bije teški boj . . .«

DEVETI DAN

Hrbet odpoveduje, zobje izpadajo, v noge se seli revmatizem. Ta gmajna nas bo vse pokopala, je potožil stari guslar, ko se je zjutraj trudoma in stokoma dvigal iz postelje. V baraki je bilo mrzlo, zato je nekdo, še preden so drugi vstali, nacepil drva in zakuril železno peč v kotu barake. Možje so se drug za drugim dvigali iz postelj, si okrog bosih nog ovijali obujke in natikali visoke drvarske škornje. Drug za drugim so odhajali v jedilnico na zajtrk, potem pa so na dvorišču že zahrumeli tovornjaki in nov delovni dan se je začel. Ob pol osmih zjutraj so poleg mene ostali v taboru samo še kuhar, čuvaj, mehanik in čistilka. Ta čistilka je bila nič kaj privlačna, koščena ženska pri štiridesetih in ker je bila edina ženska v taboru in povrhu še samska, so na njen račun ves čas letele (sicer nedolžne) zbadljivke. Toda še malo ni bilo videti, da bi jo to kaj jezilo. Najbrž si je v teh dvajsetih letih — toliko časa je namreč že delala po gozdovih — že dodobra utrdila kožo.

Tudi pred menoj je bil naporen delovni dan. V načrtu sem imel dolg pohod čez vso Zelengoro, ki naj bi po mojih predvidevanjih trajal štiri ali pet dni. Ogledal naj bi si nekaj najlepših zelengorskih jezer, predvsem Bijelo, Crno in Orlovačko jezero, spal pa bi v zapuščenih pastirskih »čobanih«, ki jih že po bežnem pogledu na specialko tu zgoraj ne manjka. Načrtoval sem, da bom po končanem pohodu sestopil v vasi Jeleč, od koder bi se z avtobusom vrnil prek Foče na Tjentište in potem spet peš nazaj na Hrčavo in šele potem bi šel živet na Bukovino.

V nahrbtnik sem zložil samo najnujnejše stvari, da me pri hoji ne bi ovirala prevelika teža, vse ostalo sem prepustil v varstvo kuharju na Hrčavi.

Po večdnevnem slabem vremenu, dežju, vetru, mrazu in celo snegu, je zdaj spet posijalo sonce. Ker je vse kazalo, da tega lepega vremena, ki se je zdaj pričelo, ne bo še tako kmalu konec, se mi je obetal zares lep pohod. Dobro razpoloženje mi je rahlo kalila samo misel na volkove, a upal sem, da si me čez dan, ko bo sijalo sonce, ne bodo drznili naskočiti, ponoči bom pa itak varen v pastirskih kolibah, če pa bi me noč zatekla na prostem, bi v primeru nevarnosti lahko zakuril ogenj, volkovi pa se, kakor je znano, ognja bojijo in mu ne pridejo blizu. V moj prid pa je govorila tudi statistika. Po pripovedovanju drvarjev so volkovi v vsem povojnem času na Zelengori raztrgali vsega tri ljudi, zadnjih deset let pa sploh nobenega. Bilo bi povsem nerazumljivo in nelogično, da bi bil četrta žrtev jaz, ko pa se številnim drvarjem, planincem in pastirjem, ki kar naprej lazijo po planini, nič ne zgodi.

Volkov res ni bilo, toda vseeno so se že na začetku poti stvari zasukale nekoliko drugače, kakor sem načrtoval. Bilo je takole: Za seboj sem imel že poldrugo uro hoje po lepi gozdni poti proti Donjim Baram, zapuščenemu pastirskemu naselju na robu gozdne meje. V grapi, imenovani Medvedje brane, sem se v potoku odžejal s hladno studenčnico, napolnil z njo še čutaro in pojedel nekaj kruha, ki mi ga je bil dal zjutraj kuhar za popotnico. Šel sem nekaj deset metrov naprej, kjer so ob kolovozu rasle jagode in maline. Potem sem spodaj v grapi zagledal še lešnike. V trenutku, ko sem prišel do grma, kjer so rasli, je še malo bolj spodaj v gozdu, kakih deset metrov proč od mene, zašumela praprot. Najprej sem mislil, da je volk ali divja svinja, ko pa sem si žival malo natančneje ogledal, ni bilo nobenega dvoma več; debela glava s kratkimi ušesi, plečato teme, poraslo z gosto sivorjavo dlako; — to je bil seveda medved. Ne, ni bil še velika mrha, ampak napol odrasel mladič, nekaj večji od merjasca. Takoj sem vedel: Če je to medvedji mladič, potem tudi mati medvedka ne more biti več daleč. In še preden sem to do kraja domislil, že sem zagledal tudi njo. Bila je še malo bolj dol v gozdu, kakor mladič, kazala mi je zadek, glavo pa je imela skrito v visoki praproti, tako da me na srečo ni mogla videti. Pravim na srečo, ker se je mladič že usedel na tla in radovedno dvignil proti meni svojo kosmato glavo. Medvedka je še vedno nekaj ovohavala med praprotjo in mi tako dala čas, da sem se počasi umaknil nazaj gor na kolovoz in potem po kolovozu nazaj dol. Po kakih sto metrih sem se obrnil in prisluhnil; vse je bilo tiho, medvedke ni bilo za menoj. Olajšano sem se oddahnil; kajti medvedka z mladičem je lahko včasih nevarna. Že najmanjšo neprevidno kretnjo ima za napad na njenega mladiča in brez premisleka napade. Srečati se iz oči v oči z razjarjeno medvedko pa ni nič kaj prijetno, zlasti, če je človek sam in neoborožen.

Zdaj, ko sem se umaknil iz nevarnega območja medvedkine bližine, bi sicer lahko naredil ovinek in šel na planino po drugi poti, toda ta zadnji dogodek mi je vzel še zadnji kanček dobre volje do takega podjetja. Sklenil sem, da se bom vrnil v dolino, do večera raziskal še zgornji del kanjona Hrčavke in se potem s kakšnim kamionom odpeljal v Tjentište in od tam domov. Zdaj vem o Zelengori zadosti, da se lahko vrnem, brez neprijetnega občutka, da sem kaj zamudil. Bil sem v kanjonu Hrčavke, en teden sem samotaril v leseni kolibi na Debeli ravni, naletel sem na kače, lisice, srne in zdaj nazadnje še na volkove in na medvede — za primerjavo naj povem, da so tu na Zelengori delavci, ki že čez dvajset let vlačijo les iz gozda, pa še niso naleteli na volka ali medveda, meni pa se je to »posrečilo« že v dveh tednih. — In ne nazadnje: spoznal sem življenje tukajšnjih ljudi — kmetov, pastirjev in drvarjev. Marsikomu se bo zdelo takšno življenje zelo idilično, toda resnica je taka, da v tem trdem boju za vsakdanji kruh ni nobene idile. Ali pač — kakor se vzame.

In še ena, morda najdragocenejša izkušnja teh dveh tednov (ali treh, če računam še bivanje v Foči, na Tjentištu in v dolini Čehotine): v precejšnji meri sem spoznal samega sebe, mero svojega strahu in poguma. In strahu je bilo več kot poguma. Na žalost. Mogoče je to dobro, da nas je kdaj strah; morda je strah dober — zato, da se borimo z njim, da ga premagamo in da nazadnje postanemo pogumni. Zelengora me je tokrat porazila. Poslala je nadme slabo vreme in divje zveri, jaz pa nisem bil dovolj močan, da bi temu do kraja kljuboval. Saj sem, poskušal sem, in mogoče bi moral še malo bolj poskušati. Nisem zdržal cel mesec gor, kakor sem se zarekel ob odhodu. Nisem imel toliko srca, da brutalno živali in se preživljal zgolj z gozdno hrano. Nisem si ogledal jezer na Zelengori, niti njenih prostranih pašnikov in pastirskih naselij. S to planino še nisem poravnal vseh svojih računov. Vseeno pa sem tu preživel nekaj najbolj vznemirljivih dni v svojem življenju. No, naj bo, zdaj me je planina porazila in pognala v dolino, toda enkrat se bom že še vrnil in takrat bom jaz porazil njo. Obstajata dve poti: da se znebim svojega strahu pred volkovi in medvedi tako, da se jim pridružim in se privadim njihovi govorici (saj nikoli nisem zares verjel, da mi te živali res hočejo kaj hudega, a vseeno jim nisem zaupal) ali pa da vzamem s seboj kakšno dobro puško ali vsaj pištolo, da si z orožjem ustvarim distanco in občutek varnosti.

Gozd že diha po jesensko in tam čez na Magliću se še zmeraj svetlika sneg. Popoldne sem raziskoval zgornji kanjon Hrčavke. Svoj nož sem bil prisiljen uporabiti kot mačeto, da sem si z njim krčil pot skozi več kot dva metra visok lapuh ob reki in večkrat sem si moral pomagati s cepinom in vrvjo, da sem splezal prek kake skale ali prek grmade naplavljenega lesa.

Zvečer sem se vrnil v drvarski tabor na Hrčavi, se pošteno najedel čorbe, potem pa sem se prisrčno poslovil od prijaznih in gostoljubnih delavcev in se še isti dan odpravil proti domu.

KONEC

E. Torkar

Osnovna organizacija ZSMS Lesce je skupaj z ljubljanskim radiem v soboto, 30. oktobra, pripravila v osnovni šoli v Lescah priljubljeno oddajo Spoznavajmo svet in domovino. V letošnji sezoni sodeluje v oddaji 16 ekip iz cele Slovenije. V prvi oddaji sta se v poznavanju naše revolucionarne preteklosti, življenjske poti tovariša Tita, politike in kulture neuvrščenih dežel, športa ter aktualnih vsakdanjih dogodkov pomerili ekipi občinske konference ZSMS Vič Rudnik in ekipa osnovne organizacije ZSMS Lesce. V nadaljnje tekmovanje so se uvrstili Leščani. – B. R. – Foto: P. Vengar

Novembrske prireditve

RADOVLJICA – Po programu kulturne akcije za delovne kolektive v radovljiški občini so v nedeljo, 7. novembra, v Gorjah gostovali člani dramske sekcije KUD Ljubno. Na odru doma TVD Partizan so uprizorili znano ameriško veseloigro Cvetje hvaležno odklanjamo, ki jo je režiral član sekcije Bogdan Ambrožič. Ljubenski amaterji bodo s to veseloigro v nedeljo, 14. novembra, nastopili tudi v zadružnem domu na Lancovem. Do konca leta pa sta predvideni še dve gostovanji, in sicer eno v Bohinju in drugo v Ribnem.

Za ljubitelje sodobne glasbe pa bo nedvomno zanimiv koncert mednarodnega jazz kvarteta Andreja Arnola, domačina iz Radovljice. Orkester, ki ima za seboj že zelo uspešne nastope in je dobil več priznanj doma in v tujini, se bo predstavil članom delovnih kolektivov radovljiške občine in drugim ljubiteljem te zvrsti glasbe v četrtek, 18. novembra, ob 19.30 v festivalni dvorani na Bledu. Na programu bodo predvsem lažja dela, k vsakemu delu pa bo podana tudi razlaga. Organizatorji želijo s tem koncertom bolj približati delavcem oziroma občanom, predvsem pa mladini, to razmeroma manj poznano zvrst glasbe. Razen za člane delovnih kolektivov, za katere bodo vstopnice zagotovljene, bo dovolj kart tudi za druge ljubitelje jazz glasbe. Naprodaj bodo eno uro pred pričetkom prireditve pri blagajni v festivalni dvorani. -JR

Krvavec se pripravlja na zimo

KRVAVEC – V soboto, 6. novembra, so obiskali Krvavec predstavniki Alpetoura, letališča Brnik, občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij Kranja in Planinskega društva Kranj. Gostje so ugodno ocenili priprave na letošnjo zimo. Še posebej so poudarili uspeh očiščevanja smučišč, kjer so sodelovali učenci, dijaki in športniki iz kranjske občine, in pri naporih, da prog erozija ne bo več uničevala. Precejšnjega pomena bo tudi nova cesta do Brunarice. Omenjena dela bodo pripomogla, da bo na Krvavcu mogoča smuka že ob majhnih količinah snega. Še posebno pa bo treba razmišljati, kako »oživeti« Krvavec v nezimskih mesecih, ko snega ni. Raztegnitev turistične sezone na celo leto je pogoj, da bo Krvavec res služil namenu. -jk

Športni in kulturni dan mladih Preddvorčanov

PREDDVOR – Osnovna organizacija ZSMS Preddvor je pripravila v soboto, 6. novembra, športni in kulturni dan mladih Preddvorčanov. Dopoldne je bilo na programu tekmovanje v odbojki. Zmagala je druga ekipa mladinske organizacije pred prvo ekipo. Tretja in četrta sta bili ekipi Vzgojnega zavoda, peta pa ekipa osnovne šole Matije Valjavca. Zvečer je bil literarni večer, na katerem je sodelovala literarna skupina iz Tržiča. Udeležilo se ga je več kot 100 mladink in mladincev. V nedeljo so preddvorski mladinci načrtovali kros, vendar so ga zaradi slabega vremena prestavili na nedeljo, 14. novembra.

Sobotne prireditve potrjujejo, da je postala preddvorska mladinska organizacija delavnejša. Mladi so v dobrih dveh mesecih organizirali očiščevalne akcije in akcijo zbiranja starega železa, pomagali pri urejevanju starega pokopališča, kjer bo nastal park, in uredili spomenike in obeležja NOB. Prosiavo pripravljajo za dan republike, hkrati pa bo kulturna skupina še letos uprizorila dramsko delo. -jk

Sloves kulturno-umetniškega društva SAVA Kranj seže danes že daleč čez naše meje, saj so nastopali domala že po vsej srednji Evropi. Tudi za prihodnje leto pripravljajo vse zanimivih nastopov doma in v tujini. Lepo se imajo, saj je pri njih vedno veselo, le to pravijo, da bi radi pomladili svoje vrste in vabijo medse plesalke in plesalce ter godbenike. Če bi radi zaplesali ali zaigrali z njimi, pridite v ponedeljek, 15. novembra, ob 19. uri na njihovo vajo v osnovni šoli Lucijana Seljaka v Straržiscu (glavni vhod) pa se boste zmenili. – D. D.

Obnova doma

ŽIROVNICA – Upokojenci v krajevni skupnosti Žirovnica so med najbolj aktivnimi, saj so v zadnjem letu opravili pomembno akcijo: obnovili in uredili so dom Zelenica v Žirovnici, kjer imajo več sob, gostišče in družabne prostore. Društvo upokojencev prireja izlete, predavanja, tesno pa sodelujejo tudi z ostalimi upokojenskimi društvi. V Žirovnici so letos gostovali upokojenci drugih društev, ki so prebivali v upokojenskem domu in se v lepem okolju pod Stolom prijetno počutili. D. S.

Začetek nove taborniške sezone

ŠKOFJA LOKA – Začela se je nova »taborniška sezona«. Tudi člani taborniškega odreda »Svobodni Kamnitnik« iz Škofje Loke so že v teh dneh z vso resnostjo poprijeli za delo. Njihova družčina se je namreč še močno povečala. Dvaindvajsetim vodom so se pridružili še trije novi.

In kako je Škofjeločanom uspelo pridobiti v svojo taborniške vrste toliko novih članov? Nobene skrivnosti ni! Prekaljeni taborniki so najprej, denimo, kar petkrat letos na škofjeloški osnovni šoli »Peter Kavčič« prikazali učencem prvega in drugega razreda filme o življenju in delu tabornikov, vodniki pa so jim povedali marsikaj o taborniški organizaciji in ugodnostih, ki jih njeni člani uživajo. Tako uspeh res ni mogel izostati. Večina staršev se je po pozivu, mladi so namreč domov nesli tudi prijavnice za včlanjenje v taborniško organizacijo, takoj odločila, da svoje otroke včlanijo v taborniško družčino.

Škofjeloški taborniki pa so tako kot že nekaj let doslej pred dnevi pred svojim taborniškim domom »v Sovodnju« v Škofji Loki pripravili tudi informativni dan. Na njem so se zbrali vsi vodi taborniškega odreda »Svobodni Kamnitnik« iz Škofje Loke. Na njem je imel uvodni govor starešina odreda Ivo Kržišnik. Čebelice in medvedki ter tabornice in taborniki pa so izvedli vsak svoj program. Najprej so se seveda dogovorili o načrtu dela v letošnji sezoni, nato pa sta se skupini ločili na vode. Vodniki novih vodov so »novopečene« tabornike seznanili z delom v taborniški organizaciji in njihovimi nalogami ter akcijami, ki jih čakajo v prihodnje, pa tudi z urnikom sestankov in srečanj. Vsi mladi taborniki si bodo lahko kupili tudi nove taborniške obleke, na slovesnosti ob dnevu tabornikov, 22. aprila prihodnje leto, pa bodo svečano prisegli in prejeli članske izkaznice.

Za zaključek informativnega dne je imela družina medvedkov in čebelic šaljivo tekmovanje, taborniki in tabornice pa so se pomerili na kvizu. Loški taborniki želijo le še, da bi prihodnjim informativnim dnem prisostvovalo tudi čimveč staršev mladih tabornikov. J. M.

Na Kokrici že dalj časa igra za ples ansambel Modrina, eden naših najuspešnejših amaterskih skupin. V njem sodeljujejo: Franc Prosenc, orgle; Ivo Jekovec, bobni; Branko Meličevič, kitara; Rafael Vidmar, bas kitara. Za pogovor sem si izbrala Rafaela.

Bi mi povedali nekaj o vaših začetkih?

»Ansambel smo ustanovili 1973. leta. Prvič smo igrali na plesu v Bukovici. Imeli smo precej treme, saj nismo vedeli, kako nas bodo ljudje sprejeli. Pa je šlo vse po sreči in od takrat redno nastopamo.«

Ste vsi že od začetka skupaj?

»Ne. Stane Vidmar je pri vojakih, namesto njega pa sedaj igra Branko Meličevič. Ko pa se spomladi vrne, bo spet z nami.«

Kakšno glasbo igrate?

»Večinoma komercialno, tako, ki je poslušalcem najbolj všeč. To so popevke pa tudi narodno zabavne viže. Imamo tudi nekaj lastnih skladb. Pri nastajanju nove, povečini so instrumentalne, sodelujemo vsi člani ansambla. Trudimo se, da bi bila čim bolj izvirna.«

Veliko vadite?

»V začetku smo, sedaj pa le enkrat na teden. Spomladi, ko študiramo nov program, seveda več. Težav s prostori za vadbo nimamo. Zbiramo se pri našem članu v Šmartnem pri Cerkljah.«

Pri nas je dosti podobnih ansamblov, ki bi radi čim več nastopali. Vi imate dela dovolj. Kako vam je to uspelo?

»Res je, kar precej smo zasedeni. Ob nedeljah igramo na Kokrici. S športnim društvom smo sklenili pogodbo za jesensko-zimsko sezono. Poleg tega ob petkih in sobotah igramo še v Preddvoru, nastopamo pa tudi na veselicah, kvizih, maturantskih plesih . . .«

Kaj pa zaslužek?

»Nobeden od nas ni poklicni glasbenik. Vsi smo redno zaposleni in se ukvarjamo z glasbo le amatersko, zaradi veselja, denar ni toliko pomemben.«

Vaši načrti, želje?

»Kakšnih posebnih načrtov nimamo. Želimo, da bi čim dlje ostali skupaj, da bi bila naša glasba čim boljša in da bi nas ljudje še dolgo radi poslušali.«

Kulturno društvo na osnovni šoli

ŽIROVNICA - Na osnovni šoli Žirovnica, ki je prva v jeseniški občini presla na celodnevno osnovno šolo, so poleg ostalih društev ustanovili tudi kulturno društvo, ki šteje 17 sekcij. Tudi sicer je osnovna šola Žirovnica primerno poskrbela za dobro počutje učencev v celodnevni osnovni šoli. Tako so zdaj že asfaltirali igrišče pred šolo, nameravajo pa pridobiti tudi del zemljišča za osnovno šolo. Težave imajo le s pretesno jedilnico, saj zdaj nekateri učenci použijejo svoj obrok kar v razredu. Premalo je tudi prostora za predšolsko varstvo, saj so morali letos odkloniti 20 prošenj za sprejem v vrtec. Vsekakor bi bilo tudi v krajevni skupnosti Žirovnica potrebno, da urede predšolsko varstvo ne le za otroke od tretjega leta starosti naprej, temveč tudi za najmlajše in za dojenčke. D. S.

Seminar za vzdrževalce industrijske elektronike za gorenjska podjetja

V množici tečajev, seminarjev in ostalih oblik dodatnega izobraževanja je bila že dalj časa vrzel pri dodatnem izobraževanju vzdrževalcev industrijske elektronike v podjetjih. Vzdrževalci so ljudje, ki se na svojih delovnih mestih vsakodnevno srečujejo z raznimi elektronskimi sklopi, ki služijo za kontrolo, krmiljenje in regulacijo pri vedno bolj zapletenih tehnoloških procesih. Razvoj elektronike v zadnjih letih ubira povsem nove poti, sodobna tehnologija pa je omogočila pojav velike količine novih elementov, cenenih in funkcionalno boljših.

Zaradi tega se je Radioklub ISKRA v Kranju odločil za seminarsko obliko dodatnega izobraževanja vzdrževalcev elektronike.

Radioklub je pred dvema letoma dobil nove prostore v Kranju v Stritarjevi ulici 5, kjer je poleg ostalih prostorov uredil tudi predavalnico s sodobno opremljenim laboratorijem za meritve. Dvajset delovnih mest je popolnoma opremljenih za individualno delo z vsem potrebnim orodjem in instrumentarijem.

Prvi takšen seminar se je končal letos marca in je bil odziv med gorenjskimi podjetji zelo velik, tako da so žal kasnejši kandidati morali biti odklonjeni, ker ima predavalnica samo dvajset delovnih mest. Udeležili so se ga vzdrževalci iz Tekstilindusa, Ikosa, Iskre, Termike, Donita, Colorja itd. Zaradi velikega zanimanja med podjetji bo Radioklub ta mesec seminar ponovil.

Prvi seminar je obsegal vsa poglavja od osnovnih elementov, do zadnjih na trgu razpoložljivih elementov. Seminar je obsegal približno 120 ur in je bil zasnovan tako, da so predavanjem sledile praktične vaje z meritvami predhodno obravnavanih elementov.

Seminar vodijo člani kluba, inženirji elektrotehnike, ki se tudi poklicno ukvarjajo z razvojem merilnih, kontrolnih in krmilnih naprav.

Zaradi pomanjkanja literature, ki v tem obsegu obravnava elemente, je Radioklub izdal tudi lastna skripta, v katerem so opisane tudi vse praktične meritve, tako da lahko služijo tečajnikom za boljše razumevanje obravnavane snovi.

Po končanem seminarju so tečajniki opravili zaključne vaje in dobili ustrezno potrdilo.

Ker je zanimanje za takšno obliko izobraževanja tolikšno, se je Radioklub odločil za nadaljevalni seminar, ki pa bo že obravnaval sklope same s področja merilne in regulacijske tehnike z elementi, ki so bili obravnavani v predhodnem seminarju. Zaradi čim boljše sestave programa nadaljevalnega seminarja so organizatorji obiskali več gorenjskih podjetij, tako da bo vsebina delno prilagojena potrebam nekaterih podjetij. jš

Podjetje Domplan Kranj
Cesta JLA 6/V

Komisija za razpis individualnega poslovodnega organa razpisuje delovno mesto

direktorja

Poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom in družbenim dogovorom o kadrovski politiki v občini Kranj, morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:
– da imajo visoko ali višjo strokovno izobrazbo ekonomske ali gradbene smeri in 5 let oz. 10 let ustreznih delovnih izkušenj ali srednjo strokovno izobrazbo iste smeri in 15 let ustreznih delovnih izkušenj;
– da imajo organizacijsko-vodstvene sposobnosti in družbeno politične ter moralno etične kvalitete za opravljanje tega dela.

Delo se združuje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pismene prijave s kratkim življenjepisom, dokazili o strokovnosti in potrdilom o nekaznovanju, pošljite na naslov Podjetje Domplan Kranj, komisija za razpis, Kranj Cesta JLA 6/V najkasneje do 23/11-1976.
Vsi kandidati bodo pismeno obveščeni o uspehu razpisa v 10 dneh po opravljeni izbiri.

Delo ponovno oživelo

Kranj – Minilo je sedem mesecev, kar se je mladina v krajevni skupnosti Vodovodni stolp spet organizirala. Zlasti se je pri oživljanju dejavnosti izkazalo predsedstvo osnovne organizacije in predsednik Jože Hribar.

Od marca do poletnih počitnic so izvedli očiščevalne akcije, šli so na pohod ob žici okupirane Ljubljane, imeli so literarni večer v kadilnici Prešernovega gledališča, se udeležili akcij RK v krajevni skupnosti kot so zbiranje papirja in oblačil, sodelovali so na orientacijskih pohodih tabornikov. Nogometna, odbojkarska, košarkarska in rokometna ekipa so se dobro odrezale na mladinskih tekmovanjih.

Oktobra so imeli drugi letni sestanek. Od 240 evidentiranih članov se ga je udeležilo kar 127 mladih. Predsedstvo je pričakovalo še boljšo udeležbo, saj so lepaki z vabili viseli po vsej krajevni skupnosti.

Na sestanku so pregledali delo, ki so ga že opravili in si zadali nove naloge. Glavno delo, ki jih čaka, je obnova in ureditev prostorov v kleti vrtca Janina. Ker pa jim primanjkuje denarja, ga bodo zaslužili. Z gradbenim podjetjem Projekt so se dogovorili, da bodo čistili novozgrajene stanovanjske bloke. Obenem pa bodo zaprosili temeljne organizacije v Kranju za pomoč. Nekaj denarja pa bodo zaslužili s pobiranjem članarine SZDL na terenu krajevne skupnosti.

Poglobili bodo tudi sodelovanje z Zvezo tabornikov; skupaj bodo prirejali pohode, večere ob tabornem ognju, učili in vzgajali mlade tabornike. Pri tem računajo na pomoč starejših tabornikov in vodnikov.

V jesenskem obdobju so že izvedli nekaj akcij. Organizirali so ples in denar, ki so ga dobili z vstopnino, namenili za prebivalstvo na Tolminskem. Prizadetim so šli tudi pomagat. 9. in 10. oktobra je ekipa 32 mladincev pomagala graditi odsek ceste in delala pri obnavljanju hiš na Tolminskem. Šotore za prenočitev jim je posodila Zveza tabornikov. Akcija je zelo uspela. Zvečer so mladinci pripravili tudi večer ob tabornem ognju. Pri tem so se jim pridružili številni domačini. Od odhodu so jim morali obljubiti, da bodo še prišli pomagat.

Vodstvo osnovne organizacije upa, da se bodo v delo vključili tudi tisti mladinci, ki so do sedaj stali ob strani. Zato vabijo na sestanke vso mladino iz krajevne skupnosti. Sestanki so vsak četrtek v kleti vrtca Janina ob 19. uri. Hkrati pa vodstvo tudi pričakuje, da jih bodo v njihovih prizadevanjih podprle tudi druge družbenopolitične organizacije v krajevni skupnosti.

T. Dolžan

Na podlagi 7. člena samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu odbor za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu

TOZD Zdravstveni dom Kranj iz Kranja
razglaša prosto delovno mesto

laboratorijskega tehnika

Pogoji za to delovno mesto so poleg z zakonom določenih, srednja šola za laboratorijske tehnike in 1 leto ustreznih delovnih izkušenj ter 2-mesečno poskusno delo.

Pismene prijave s potrdili o izobrazbi je treba poslati na naslov: Združeni Zdravstveni dom Kranj – kadrovska služba v 15 dneh po objavi.

Podrobnejše informacije daje kadrovsko socialna služba med rednim delovnim časom.

mali oglasi • mali oglasi

S 1. novembrom nove cene malih oglasov:
40 din do 10 besed, vsaka nadaljnja beseda 3 din. Naročniki imajo 25 % popusta.
Oglase za petkovo številko je treba oddati najkasneje v sredo do 17. ure in za torkovo številko v petek do 15. ure.

prodam

Prodam KRMILNO PESO. Selan, Britof 315, Kranj 7187

Prodam RAČUNALNIK REALTONE SC 44 in večjo količino ZNAČK. Šenk Miha, Zg. Kokra 64, Zg. Jezersko 7188

Prodan nov TV 101 ELEKTRONIC v garanciji (Gorenje), radioaparat SOČA, KRZNEN PLAŠČ za močnejšo postavo. Informacije in ogled na tel. 23-215 ali Ul. Staneta Rozmana 5, I. nad. Kranj 7189

Prodam SENO. Sp. Gorje 163

Plesna glasba
v Hotelu BOR
v Preddvoru
vsak petek in soboto
Rezervacije za mize sprejemamo tudi po telefonu na št. 45-080.

Prodam težko KOBILO, staro 9 let, brejo in OBRAČALNIK MARATON za kosilnico 110. Papler, Žirovnica 52 7191

Prodam JABOLKA za mošt, za ozimnico in betonsko ŽELEZO 6, 10 in 14 mm. Zg. Brnik 90, Cerklje 7192

Prodam tri PRAŠIČE, težke po 50 kg. Cerkljanska Dobrava 1, Cerklje

Prodam deset mesecev starega PRAŠIČA in ZELJE v glavah. Grad 43, Cerklje 7194

Prodam OVCE z jagnjeti. Grajska 19, Bled 7195

Prodam PANCARJE HEIRLING št. 9,5, skoraj nove. Žerovnik, Voglje 24, Šenčur 7196

HOCKEY ADIDAS DRSALKE št. 32, skoraj nove, prodam za 250,00 din. Završnik, Kebetova 5, Kranj

Prodam ZIMSKA JABOLKA jonatan, ontario, zlata in šampanjska reneta. Dr. Kavčič, Bled, Partizanska 1 7198

Prodam REPO — rdečo, dolgo, ali zamenjam za GNOJ. Luže 5, Šenčur

Prodam dobro ohranjen ŠPORTNI VOZIČEK. Ogled po 18. uri. Rogelj, Mlakarjeva 18 7200

Poceni prodam termoakumulacijsko PEČ 4 KW, trajno žarečo peč EMO, štedilnik na olje, enoetažno PEČ za centralno kurjavo. Kočevar, Zasip 17 a, Bled, tel. 77-539 7201

Prodam küppersbusch PEČ. Breg ob Savi 66, Kranj 7202

Prodam oljno PEČ GIBO 6000. Kranj, Cesta talcev 49 7203

Prodam 8 let starega KONJA in 2 leti staro KOBILO ali menjam za starejšega. Krč Janez, Kokrški log 10, Primskovo 7204

Prodam KRAVO s teletom ali brez. Predoslje 5 7205

Prodam KONJA, 7 let starega, 550 kg težkega. Suha 24 pri Kranju 7206

Prodam domače ŽGANJE (tepkovec). Sp. Duplje 29 7207

Prodam kombiniran ŠTEDILNIK (2 plin, 2 elektrika) po ugodni ceni. Britof 210 7208

Prodam KRAVO, ki bo tretjič telila, in 7 let staro KOBILO. Virmaše 4, Škofja Loka 7209

Prodam dve KRAVI po teletu. Dolenc, Gabrovo 2, Škofja Loka

Ugodno prodam skoraj nov levi vzidan nerjaveči (rostfrei) kombinirani ŠTEDILNIK — trdo gorivo, plin, elektrika. Jančigaj, Gorenjska cesta 12, Mengeš 7227

V soboto, 13. novembra, bom prodajala 7 mesecev stare KOKOŠI nesnice. Pavlin, Pivka 45, Naklo

vozila

Prodam R 4, letnik 1974, dobro ohranjen. Telefon 82-084, od 10.—12. in 14.—18. ure.

Prodam ZAPOROŽCA, letnik 1975. Jeseničnik, Novi svet 10, Škofja Loka 7117

Prodam MOPED TOMOS 14 TLS, letnik 1974, prevoženih 4500 km. Ogled v soboto in nedeljo. Zibler Janko, Koroška 16, Tržič 7132

Ugodno prodam osebni avto ZASTAVO 750 lux, letnik 1973. Potočnik, Brezje 58 7135

Prodam tovorni avto HANOMAG, nosilnost 2500 kg, KESON dolg 4 m, v voznem stanju. Kovačič, Stara Loka 26, Škofja Loka 7211

Prodam OPEL KADETT v nevoznem stanju, lahko po delih. Podlubnik 184, Škofja Loka 7212

Prodam po delih ZASTAVO 750, letnik 1965. Benedik, Selca 67 nad Škofjo Loko 7213

Poceni, tudi na ček, prodam R 4. Tupaliče 55, Preddvor 7214

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1973, spredaj karambolirana. Kličite od 19. ure dalje tel. 60-933 7215

Prodam ZASTAVO 750. Ogled popoldne. Nartnik, Planina 56 7216

Prodam NSU 1200 C, letnik 1970 v odličnem stanju. Telefon Kranj, 24-923 7217

Prodam ZASTAVO 750, letnik 1963, registriranto. Stanonik Franc, Kremenk 4, Poljane nad Škofjo Loko 7218

kupim

Kupim kosilnico REFORM. Ponudbe na Koželj Franc, Sp. Brnik 12, Cerklje 7219

stanovanja

Zdravnica išče GARSONJERO v Kranju do 1. maja 1977 v bližini zdravstvenega doma ali na Planini. Telefon 25-261 int. 344 ali naslov v oglasnem oddelku. 7220

Zamenjam dvosobno komfortno STANOVANJE v bloku pri kopališču s telefonom in centralno v III. nadstropju za dvoinpolsobno ali večje. Dam nagrado. Ponudbe oddati pod »Sončno« 7221

Za prazno ali opremljeno SOBO kjerkoli na Gorenjskem plačam 1000 din. Gosar Marija, Begunje 125, 64275 Begunje na Gorenjskem 7222

Oddam SOBICO za malo pomoč v gospodinjstvu. Telefon 21-097 7223

zaposlitve

V UK se sprejme FRIZERSKA VAJENKA. Pogoj veselje do poklica. Ponudbe sporočite na: Grilc Elvira, Frizer, Golf Hotel, Bled 7156

Iščem gospodinjsko POMOČNICO, mlajšo upokojenko. Nudim hrano, stanovanje in 2000 din. Naslov: Dora Plestenjak-Miljković, Škofja Loka, Puštal 114, telefon 61-127

Gorenjski sejem Kranj
razpisuje prosto delovno mesto
čistilke
Delo je v popoldanskem času.
Podrobnejše informacije dobite na upravi Gorenjskega sejma Kranj, Staneta Žagarja 27.

NATAKARJA-ICO, PK ali priučeno, zaposlimo takoj. Stanovanje in hrana v hiši. Gostilna LAKNER, Kranj, Cesta na Brdo 33 7160

Iščem honorarno zaposlitev — POMOČ V GOSPODINJSTVU. Ponudbe pod »Starejša« 7224

obvestila

EKSPRES STROJNO pridem na dom čistit vse vrste talnih OBLOG (itison, tapisom, preproge). Pišite: Gogala Marko, Kidričeva 38, Kranj, ali telefonirajte v popoldanskem času na Senjak, telefon 22-059 7039

Vgrajujem VARNOSTNE PASOVE v FIČKE. Šenčur, Pajerjeva 8, telefon 41-047 7168

prireditve

Vsako soboto, ob 19.30 PLES v KOMENDI, vsako nedeljo ob 16.30 v dvorani na PRIMSKOVEM. Igra ansambel TRGOVCI. Valjeni! 6912

izgubljeno

V petek, 29. 10. 1976, sem izgubil DENARNICO z vsemi dokumenti in nekaj denarja. Poštenega najditelja prosim, naj mi vrne dokumente, denar lahko obdrži. 7225

Izgubljena je bila rdeča TORBA — kovček s šolskimi knjigami itd. Najditelja prosim, da jo odda na Delavsko 54, Kranj 7226

Ušel je pes, NEMŠKI OVČAR, črno rjave barve. Sliši na ime GOLF. Šenčur, Gasilska 20, tel. 41-089

najdeno

30. 10. 1976 sem našel DENARNICO, v njej je denar brez dokumentov. Možina Alojz, Kebetova 16, Kranj 7229

dežurni veterinarji

od 12. do 19. novembra 1976:
Bedina Tone, dipl. vet., Kranj, Betonova 58, telefon 23-518
za občino Kranj;
Vodopivec Davorin, dipl. vet., Gorenja vas 186, tel. 68-310
za občino Škofja Loka;
Benulič Marjan, dipl. vet., Radovljica, Staneta Žagarja 12, telefon 75-043 za občini Radovljica in Jesenice.
Dežurstvo se prične ob 14. uri popoldne in traja do 6. ure zjutraj, naslednjega dne.
Centralna dežurna služba ŽVZG Kranj na telefonski številki 25-779, pa deluje neprekinjeno.
Živinorejsko veterinarski zavod Gorenjske

Izdaja ČP Glas, Kranj, Ulica Moše Pijadeja 1. Stavek: GP Gorenjski tisk Kranj, tisk: Združeno podjetje Ljudska pravica, Ljubljana, Kopitarjeva 2. — Naslov uredništva in uprava lista: Kranj, Moše Pijadeja 1. — Tekoči račun pri SDK v Kranju številka 51500-601-12594 — Telefoni: glavni urednik, odgovorni urednik in uprava 23-341, uredništvo 21-835, novinarji 21-860, malooglasni in naročniški oddelek 23-341. — Naročnina: letna 140 din, polletna 70 din, cena za 1 številko 2 dinarja. — Oproščeno prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

KOLEDAR
VREME
HUMOR

NASVETI
ZANIMIVOSTI
UGANKE
PAVLIHOVA PRATIKA 1977

ZAHVALA

Ob boleči izgubi nepozabnega moža, očeta, brata, strica, starega očeta

Valentina Sušnika

Bankovega ata

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in zelo dobrim sosedom. Posebno se zahvaljujemo dr. Bajželjnu za neutrudno in dolgoletno zdravljenje, pa tudi nekdanjim sodelavcem Kmetijske zadruge Sloga Kranj ter delavcem Tekstilindusa II, elektrodelavnice obrat I, Save, Tekstilnega centra. Zahvaljujemo se g. župniku za lepe poslovilne besede, govorniku pri odprtem grobu tov. Blazniku, KO ZB Besnica, pevcem in vsem, ki ste darovali vence in cvetje in ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti.

Žalujoči: žena, sin Marjan, sinovi Tinko, Janez, Miha z družinami, brat in sestra z družinama ter stric.

Zg. Besnica, Sp. Besnica, Jesenice, Čačak, 4. novembra 1976

ZAHVALA

Ob prerani in boleči izgubi
našega dobrega sina, brata in strica

Jožeta Roglja

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, fantom in dekletom Sp. Brnik — Vopovlje, prijateljem in znancem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, zasuli s cvetjem in venci njegov mnogo prerani grob. Posebno zahvalo smo dolžni Onkološkemu institutu v Ljubljani, gasilcem za častno spremstvo, KZ Cerklje, Živila Kranj TOZD Veleprodaja, pevcem ter častiti duhovščini za lep pogrebni obred. Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste nam ob teh težkih trenutkih stali ob strani in nam kakorkoli pomagali. Hvala!

Žalujoči: mama, bratje in sestre z družinami ter ostalo sorodstvo.

Sp. Brnik, Britof, Lahovče, Velesovo, Dragomelj, 2. novembra 1976

DRUŽINSKI NAKUP
oblacila za vso družino
ONA • ON
oktober — november 76
PRODAJALNE V KRANJU
CESTA JLA 2 IN
NA JESENICAH
TITOVA 33 IN
TAVČARJEVA 6
na enem mestu
hitreje čas je denar
pod ugodnejšimi pogoji
Izboljšani pogoji potrošniškega posojila!

Gripa in cepljenje proti gripi

Vsako jesen, ko zaključimo cepljenje prebivalstva proti gripi, sklenem, da v tej akciji v bodoče ne bom več aktivno sodeloval. Ni lahko v kratkem časovnem obdobju dvakrat pocepiti nekaj tisoč ljudi na več desetin cepilnih mest, a pri tem odgovarjati na mnoga utemeljena vprašanja občanov ter neusmiljeno poslušati »dobronamerne« in »strokovne« komentarje: v preteklem letu ste nas cepili, pa sploh ni bilo epidemije gripe; v preteklem letu sem bil cepljen, pa sem kljub temu zbolel za gripo; odkar sem cepljen proti gripi, imam večkrat letno gripo; že več let si pomagam pri preprečevanju gripe z večjo konzumacijo žganja; in podobno.

Na vso srečo je človek naravno nagnjen k pozabljanju slabih izkušenj. Pri tem zdravniki nismo izvzeti. Čez leto pozabimo na omenjene ugotovitve, ki niso posledica le neznanja, in se ob prvih znakih hladne in deževne jeseni ponovno pričnemo pripravljati na verjetnostno predvideno novo epidemijo gripe.

Znano je, da je gripa nalezljiva, virusna bolezen, ki se naglo razvije, poteka z visoko vročino, mrzlico, bolečinami v grlu in sklepih. Bolezen traja 4 do 7 dni, če ni komplikacij. Pri otrocih je najpogostejša komplikacija vnetje srednjega ušesa, pri odraslih – starejših osebah se posebej bojimo pljučnice.

Čeprav so strokovnjaki virus gripe odkrili že 1933. leta in ga dobro proučili, doslej niso našli nikakršnih vzročnih zdravil za gripo, niti iz skupine kemičnih sredstev, niti iz skupine antibiotikov. Bolnik mora v posteljo že ob prvih znakih bolezni. Bolezen moramo preležati. Samemu sebi in okolici so nevarni »junaki«, ki se hvalijo, da so »hripo preboleli v stoje«. Zdravniki jih neredko srečujemo po nekaj tednih s pljučnico, vnetjem rebrne mrene ali celo s specifičnim zasenčenjem pljuč. Koristne so večje doze C vitamina in aspirin. Ostala zdravila predpiše in izbere le zdravnik. Zelo nevarno je jemanje zdravil na lastno pest. Posebej nevarno je uživanje alkohola. Ta lahko zabriše znake gripe ali njenih komplikacij ter zmanjša naravne obrambne moči organizma. Če temperatura kljub ležanju ne pade tretji dan, je vedno potreben posvet z zdravnikom. Otroci, stari ljudje, kronični bolniki in osebe po operaciji obvezno potrebujejo v času gripe zdravniški posvet in zdravila.

Gripa je posebej nevarna, ker nastopi v obliki velikih epidemij, ko zbolijo istočasno v istem mestu desettisoči. To povzroča velike zdravstvene, družbene in ekonomske škode.

Zadnja leta se uspešno borimo proti epidemijam gripe s cepljenjem. Desetletne izkušnje in rezultati v SR Sloveniji kažejo, da cepljenje zagotavlja individualno in kolektivno zaščito pred gripo ter ima poleg preventivnozdravstvenega pomena tudi velik gospodarski pomen, ki v primeru epidemije zelo zmanjša število obolelih in s tem tudi izgubo delovnih dni. Cepljenja organizirajo splošne in obratne ambulante v dogovoru z organizacijami združenega dela. Tudi v naših krajih cepimo že več let z dobrim zdravstvenim in gospodarskim uspehom. Čim boljša je udeležba na cepljenju, boljši so rezultati cepljenja, ker je kolektivna zaščita odvisna od precepljenosti kolektiva. Zato je dobro, če cepimo poleg aktivnih zavarovancev čimveč ostalega prebivalstva.

Po priporočilu svetovne zdravstvene organizacije je potrebno predvsem zaščititi stare osebe, bolnike s prirojenimi in pridobljenimi srčnimi hibami, osebe z izraženim poapnenjem žil, zvišanim krvnim pritiskom in z oslabelostjo srčne mišice, bolnike z naduho, kroničnim bronhitisom in tuberkulozo ter bolnike s sladkorno boleznijo. Ne smemo pozabiti del prebivalstva, ki je najbolj izpostavljen okužbi z gripo in ki je nujno potreben za normalno življenje v deželi. To so predvsem zdravstvena in prometna služba, služba javne varnosti, delavci v trgovinah, predvsem v živilskih trgovinah, terenski delavci, vodovodni delavci, inkasanti, prosvetni delavci; zunanji delavci v kmetijstvu, gozdarstvu, gradbeništvu, komunalni dejavnosti in drugi. Posebej je pomembno, da pred gripo zavarujemo vse tiste, katerih bolezen in odsotnost z dela bi ogrozila proizvodnjo in gospodarstvo. Dosedanje izkušnje so pokazale, da je bilo vaško prebivalstvo doslej najmanj zaščiteno, največ obolevalo in tudi največ umiralo zaradi gripe. Zato je nujno, da cepimo tudi čimveč vaščanov.

Če hočemo doseči dober uspeh zaščitnega cepljenja, moramo pričeti s cepljenjem že v začetku novembra, ker so dosedanje epidemije pokazale, da se gripa najbolj razširja od decembra do februarja. Posebej ogrožene skupine prebivalcev pa moramo cepiti že prej.

V zdravstvenem domu smo že poskrbeli za cepljenje in cepivo. Cepivo, ki ga imamo na zalogi za letošnje cepljenje, je popolnoma sveže, pripravljeno je v skladu z mednarodnimi standardi, je uspešno proti gripi, ki jo povzročata virusa tipa 1 (Victoria) in B (Hongkong) in ne povzroča reakcij ali nevšečnosti po cepljenju. Cepivo je pripravno za individualna in masovna cepljenja, a posebej učinkovito za osebe nad 60. letom starosti, osebe, ki bolujejo od tuberkuloze, kroničnih pljučnih bolnikov, bolezni srca in ožilja, sladkorne bolazni, bolezni ledvic. Uspešno se sme uporabljati tudi pri osebah, ki imajo zvišan krvni pritisk in arteriosklerozo ter pri nosečnicah v visoki nosečnosti.

Proti gripi ne cepimo otrok do 7. leta starosti, oseb, ki imajo v času cepljenja kako vročinsko bolezen ter oseb, ki so alergične na jajca, perutnino in perje.

Za cepljenje proti gripi imamo na voljo sodobno opremo, s katero lahko učinkovito, hitro, neboleče in nenevarno pocepimo v kratkem času velike skupine prebivalstva. Opremo smo učinkovito preverili že prejšnja leta, prej pa so jo preverile pri masovnih cepljenjih prebivalstva in vojakov najbolj razvite dežele v svetu.

Za kompletno zaščito je potrebno dati najmanj dve dozi cepiva v presledku enega meseca.

Pri letošnjem cepljenju pričakujem, poleg dosedanjih pogostih vprašanj pacientov, še dodatno vprašanje: Ali je razpoložljivo cepivo učinkovito tudi proti »novemu« virusu gripe. Mnogi so namreč brali ali slišali o epidemiji gripe v januarju in februarju letošnjega leta, ki je izbruhnila med ameriškimi rekruti, kjer je bil izoliran virus gripe A (New Jersey). Ta virus je po določenih lastnostih soroden virusu, ki je v letih 1918–1919 povzročil pandemijo imanovano »španska gripa«. Odgovor je negativen: razpoložljivo cepivo ne ščiti pred tem virusom, vendar to niti ni potrebno. Obširne raziskave v ZDA in po svetu so pokazale, da tega virusa trenutno ni nikjer, niti med ljudmi niti med živalmi. Zato je možno, da sploh ne bo prišlo do kakršnegakoli epidemičnega širjenja gripe, ki bi jo povzročil virus A (New Jersey). Po priporočilu Svetovne zdravstvene organizačije bodo kljub dobri epidemiološki situaciji pripravljene potrebne količine cepiva proti virusu gripe A (New Jersey), s katerim bi v primeru potrebe cepili najbolj ogrožene skupine prebivalstva, če bi se kjerkoli na svetu pojavila epidemija s tendenco širjenja in ki bi jo povzročil virus gripe A (New Jersey).

Nenehna skrb o gibanju in nevarnosti epidemije gripe v svetu in pri nas je naloga zvezne ali republiške epidemiološke službe. Naša skrb in naloga v teh jesenskih dneh je, da se uspešno zaščitimo s cepljenjem proti gripi. Po naših predpisih cepljenje proti gripi ni obvezno, vendar ga strokovnjaki zelo priporočajo.

dr. Mario Kocijančič

Združeni zdravstveni dom Kranj obvešča občane, ki želijo biti cepljeni proti gripi, da bo cepljenje:

v Zdravstvenem domu Kranj, v Kranju
prvič v soboto, 13/11-1976 ob 9. do 11. ure in od 14. do 16. ure,
drugič v soboto, 11/12-1976, ob istem času.
Cepljenje bo v splošni ambulanti II.

v Zdravstvenem domu Škofja Loka
od 15/11 do 19/11-1976 od 7. do 18. ure v dežurni ambulanti

v Zdravstvenih postajah Gorenja vas, Železniki in Žiri
od 16/11 – 18/11-1976 v času ordinacije.

Datum drugega cepljenja boste zvedeli na cepljenju.
Cena za dvakratno cepljenje je 16,50 din.

Združeni zdravstveni dom Kranj

Planinci pa taki . . .

Praznovanje 1000-letnice Škofje Loke, starodavnega in častitljivega mesteca pod Lubnikom, je že zdavnaj za nami. Minile so proslave, prireditve, svečanosti, banketi . . . Ostali so le še zapisi o praznovanju, ostale so značke, nalepke, mnoge brošurice in knjige. No, pa tudi LPP – naj vam pojasnim, da na videz zagonetna kratica ne pomeni prav čisto nič drugega kot »loška planinska pot« – smo dobili takrat. Ta LPP pa vodi iz Škofje Loke prek Polhograjskih Dolomitov, nekaterih vrhov na Primorskem, gorenjskih hribov in vzpetin ponovno do sotočja Selščice in Poljanščice.

Tudi Korenčkova družina se je odločila, da gre na pot, na pot, na kateri je treba v transverzalno knjižico pritisniti nič manj kot . . . reci in piši dvaintrideset žigov. Najmlajši kratkohlačnik je pri priči odhitel po knjižice in Korenčkovi so se nemudoma »zatopili« v dnevnik poti. Toda kaj kmalu so družno ugotovili, da naporne LPP ne bodo mogli premagati v enem letu. Počakati bo treba na avto . . .

Korenčkovi so prve sončne sobote in nedelje še hodili peš v hribe. Tu so se med »vikendom« oddahnili ter naužili svežega zraka. Kajpak so ostro obsojali vse tiste, ki so se na Lubnik pripeljali, denimo, skorajda do vrha, prepešačili vsega nekaj deset metrov, se v lubniški planinski postojanki usedli za mizo, naročili bogat narezek ter svojim »žlahtnikom« in znancem napisali razglednice »z napornega pohoda na Lubnik«. Naslednje leto pa . . .

V garaži Korenčkovih je že spomladi stal nov bleščeč avto. Pravzaprav je bil le »fičo«, a Korenčkova družina je novo pridobitev vseeno z veseljem razkazovala po slovenskih cestah. V »spomin« na nekdanje čase so se domala vsako soboto in nedeljo zapeljali proti loškemu pogorju. Najprej so vzeli »na piko« Črni vrh nad Polhovim Gradcem. Pravzaprav jih je kljub prelestni naravi zanimal le vaški bife. In kam naprej? Dnevnik loške planinske poti je bil pri vseh še skorajda prazen. Korenčkova mama se je odpravila v izvidnico in ugotovila, da bi jo bilo najbolje mahniti proti Goropekam. Tam naj bi se žigom, ki jih je bilo mogoče prešteti še vedno na prste ene roke, pridružil še vsaj eden.

Vendar izvidnica ni bila najbolj uspešna. »A hodite tudi peš,« jo je med potjo vprašala starejša ženica. Toda Korenčkovka je zanjo »bedasto« vprašanje raje preslišala in kar pri priči povprašala za pot proti Goropekam.

»Joj, gor pa raje nikar,« je prepričljivo svetovala ženica, »na Goropeke vodi taka cesta, da si še domačini komaj upajo po njej. Če pa bi le hoteli priti gor po lepši ‚prometni žili', bi morali napraviti velik ovinek.«

Poklapana se je vrnila Korenčkova mama nazaj k avtomobilu. »Vrnimo se,« je svetovala. In Korenčkovi so se res vrnili v dolino. Kajti avtomobila je škoda, peš pa dandanašnji tudi ni, da bi hodil. Misel, da bi bilo v knjižici kdaj vseh dvaintrideset žigov, so Korenčkovi tako že zdavnaj opustili.

I. Hribar

GLAS JESENI v Škofji Loki in Železnikih

RTV Šenčur priredi v nedeljo, 14. novembra, ob 15.30, 7. koncert v kino Sora v Škofji Loki in
8. koncert ob 19. uri v kino Železniki
gorenjske glasbene karavane pevcev amaterjev

GLAS JESENI '76

Ljubitelji glasbe in petja, pridite in glasujte za najboljšega pevca.

vaša pisma

TUDI PROSLAVE V SAMOTI . . .

Bral sem o osamelih grobovih . . . Letos pa je zveza kulturno prosvetnih organizacij Kranj po moje pripravila na Trgu revolucije v Kranju doslej eno najlepših proslav ob dnevu mrtvih v Kranju. Proslava je bila zares lepa. Motilo pa je, da skoraj ni bilo poslušalcev. Pogrešal sem gimnazijsko mladino in učence osnovnih šol. Tudi prosvetnih delavcev ni bilo na proslavi.

Sprašujem se za vzroki. Mar niso takšne proslave med drugim namenjene tudi predvsem učeči se mladini . . .?!

Slaniko

nesreče

Tovornjaka trčila

V petek, 5. novembra, ob 9.45 se je na magistralni cesti v bližini Lesc pripetila prometna nezgoda. Voznik tovornega avtomobila Boris Lakota z Dovjega je vozil proti Jesenicam, ko ga je v blagem in preglednem ovinku v bližini Lesc zaneslo čez sredino ceste. Tedaj je iz nasprotne smeri pripeljal pravilno po desni tovornjak, vozil ga je Anton Marinč (roj. 1937) z Dolge vasi pri Kočevju; voznik Marinč je, da bi preprečil trčenje, močno odvil v desno, vendar sta tovornjaka kljub temu trčila. Marinčev tovornjak se je pri tem prevrnil na bočno stran in raztresel tovor – iveral plošče. Pri trčenju pa so se tovornjaku, ki ga je vozil Lakota, potrgale stranice kesona, tako da se je po cesti in travniku razletelo 21 sodov polnih kerozina in olja. Voznika sta ob trčenju padla iz vozil, vendar je pri tem le voznik Lakota dobil lažje poškodbe. Cesta je bila zaradi nesreče zaprta do 13. ure, promet pa preusmerjen.

Smrtna nezgoda

V petek, 5. novembra, ob 18.15 se je na Jezerski cesti v Kranju pripetila hudo prometna nesreča. Voznik osebnega avtomobila Jože Balantič (roj. 1948) iz Milj je peljal proti Preddvoru. Ko se je na Jezerski cesti pri hiši št. 83 srečeval z nekim osebnim avtomobilom, je prepozno opazil Antonijo Pretnar (roj. 1897) z Jezerske ceste, ki je šla skupaj s Pavlom Lovrenčičem po desni strani ceste. Voznik se je skušal pešcema izogniti v levo, vendar nesreče ni več mogel preprečiti in je Pretnarjevo zadel, da je padla in dobila tako hude poškodbe, da je na kraju nesreče umrla.

L. M.

Spet iskali Francija

V petek, 5. novembra, dopoldne so na območju Črnega kala in na pobočjih Blegoša spet iskali Francija Urbanca, starega 15 let, iz Škofje Loke, ki je bil 15. septembra odšel neznano kam. Pri iskanju je sodelovalo 20 delavcev milice, 80 vojakov iz škofjeloške garnizije 80 pripadnikov teritorialnih enot z območja SO Škofja Loka. Vendar za Francijem niso našli nobene sledi.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi napozabnega moža, očeta in starega očeta

Franca Tušarja

iz Hotovlje

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem, sosedom, posebno Milici Šubic, še posebno se zahvaljujemo vsem članom gasilskih društev, posebej domačim GD Poljane, g. župniku za opravljeni obred, vsem, ki ste darovali vence, cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti.

Vsem še enkrat hvala.

Žalujoči: žena Barbka, hčerka Anica, sinova Stane in Franc z družinami.

Hotovlja, Koprivnik, Ljubljana, Nova Gorica
4. novembra 1976

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega moža, očeta, brata, starega očeta, svaka in strica

Janeza Šmida

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti, izrazili sožalje ter nam bili v nesebično pomoč. Zahvaljujemo se dr. Kuharju in dr. Črnetu za lajšanje bolečin, gospodu župniku za pogrebni obred in govorniku za poslovilne besede.

Žalujoči vsi njegovi.

Poljče, 4. novembra 1976

Elita KRANJ

Moške obleke za vsak okus in vsako postavo.
Trgovina SALON OBLAČIL na Titovem trgu 7 ima veliko izbiro NAJNOVEJŠIH modelov moških oblek, površnikov in hlač.

Kupljena oblačila popravljamo BREZPLAČNO

Elita KRANJ

Še enkrat: Nogomet ni v skladu s portoroškimi sklepi

V Glasu (22. 10. 76) je tov. M. Faganel osebno ali pa kot predstavnik TKS občine Radovljica ostro reagiral na novinarjevo poročilo s svečane seje izvršnega odbora temeljne nogometne zveze Gorenjske (TNZG) ob njeni tridesetletnici, in zaradi omenjenega nerazumevanja telesno kulturnih skupnosti do nogometa dokazoval »neskladnost« nogometnih tekmovalnih sistemov na Gorenjskem s portoroškimi sklepi. Nimamo namena odpirati polemike, niti analizirati v podrobnostih trditev tov. Faganela, zlasti pa še ne ugotavljati pobud, ki so vodile pisca k tako ostremu napadu na nogometni šport, smatramo pa za potrebno opozoriti športno javnost med drugim tudi na postopek dogovarjanja za letošnji nogometni tekmovalni sistem na Gorenjskem.

Sodbo o tem, ali obstaja nerazumevanje telesno kulturnih organizacij do nogometnega športa, prepuščamo bralcem. Ne moremo pa mimo nelagodnega občutka, da nogometni delavci in nogometni šport ni »vreden« vsaj toliko, da bi ga s svojo prisotnostjo vsaj ob pomembnih obletnicah počastili predstavniki TKS. Tako — razen redkih izjem — niti 20-letnice (1966 leta), niti 25-letnice (1971) — tudi 30-letnice niso izkoristili kljub izrecnim vabilom predstavniki telesno kulturnih skupnosti gorenjskih občin za skupno oceno dosedanjega stanja in kovanje načrtov in programov dela za prihodnja obdobja. Smatramo pa, da je sedanji trenutek primeren čas za to, ne samo zaradi obletnice delovanja temeljne nogometne zveze, ampak zlasti zaradi pomembnih družbenih sprememb tudi na športnem področju. Prepričani smo bili, da bomo lahko o vseh aktualnih in prav gotovo tudi neodložljivih vprašanjih nogometnega športa na Gorenjskem — in ne samo tekmovalnih sistemov — po temeljiti proučitvi stanja spregovorili skupaj s predstavniki telesno kulturnih skupnosti. Zavedati se moramo, da je naloga — zapisana tudi v statutu — TNZG predvsem samostojno **vodenje tekmovanja**, pri vseh ostalih vprašanjih politike oziroma organizacije nogometnega športa na Gorenjskem — torej tudi tekmovalnih sistemov — pa njeno **sodelovanje s telesno kulturnimi skupnostmi**.

Nikakor se torej ne moremo strinjati s piscem članka, da so ravno in samo neusklajeni tekmovalni sistemi vzrok trditve o nerazumevanju do nogometne organizacije. Pisec članka niti točno ne pove, ali naj bi bila ta »neusklajenost« zaradi tega, ker v nekaterih najkvalitetnejših skupinah tekmovanja na Gorenjskem nastopa tudi po 12 ekip, ali pa, ker nastopajo ekipe v enotni ligi za vseh 5 gorenjskih občin, ali pa celo zaradi obeh primerov skupaj.

Nimamo namena ugibati o tem. Trdimo pa, da zaradi »morebitne neusklajenosti« ne občutimo nikakršnega nerazumevanja. Poudarjamo, da smo v pomladanskem usklajevalnem postopku naleteli na **popolno razumevanje in podporo vseh TKS**, ko smo na svoji konferenci predlagali nov tekmovalni sistem na Gorenjskem, ki smo ga snovali skupno z medobčinskimi družbeno-političnimi forumi, predstavniki klubov in aktivov, katerih mnenje je po našem v okviru danih možnosti tudi potrebno upoštevati, ki so oboji tak sistem kot primeren potrdili. Potrdili pa so ga tudi predstavniki TKS občin Škofja Loka, Tržič in Kranj ter naknadno tudi Jesenice, kot tudi pisec članka tov. Faganel kot predstavnik TKS Radovljica, ki je navkljub morebitnim pomislekom s predlaganim načinom tekmovanja soglašal.

Dovoljujemo si omeniti, da je glede števila sodelujočih ekip (12 članov) TNZG sledila politiki Nogometne zveze Slovenije, ki je sistem republiškega tekmovanja ob sodelovanju predstavnika republiške TKS za letošnje leto postavila z 12 člani, nekatere druge TNZ v Sloveniji pa za več občin skupaj celo s 14 člani. Za tolikšno število tekmujočih ekip je TNZ Gorenjske dobila torej pristanek vseh TKS, ravno tako pa tudi za enotno tekmovanje predstavnikov vseh gorenjskih občin. Strinjamo se s trditvijo, da portoroški sklepi govorijo o tekmovalnih sistemih v krajevnih skupnostih in občinah, zdi pa se nam, da dopuščajo tudi formiranje sistemov na višjih ravneh ob soglasju TKS, kar pa je bilo s strani TNZG doseženo.

Kolikor naj bi torej 12-člansko tekmovanje enotno za vseh 5 gorenjskih občin bilo v nasprotju s portoroškimi sklepi, težko pritrdimo piščevi trditvi, da je za to izključni krivec nogometna organizacija na Gorenjskem.

Zavedamo se, da bo pri nadaljnjem iskanju primernih rešitev še obilo dela, zato predpostavljamo, da je letošnji tekmovalni sistem na Gorenjskem le prehoden, za daljše časovno obdobje postavljen pa lahko le na podlagi skupnega dogovora nogometne organizacije in telesno-kulturnih skupnosti na Gorenjskem. Menimo namreč, da morajo biti tudi ta vprašanja predmet ustreznih dogovorov vseh dejavnikov, vzpostavitev vseh novosti in njihov aktiven poseg v telesno-kulturno oziroma nogometno življenje pa težko možen takoj. Kolikor nas bodo TKS tozadevno demantirale, bomo s takšnim razvojem resnično zadovoljni in ga v celoti podprli.

Zadovoljni pa bi bili seveda tudi s tem, da bi se predstavniki TNZG s Telesno-kulturnimi skupnostmi o morebitni neusklajenosti tekmovalnih sistemov pogovorili na podobnem nivoju, na kakršnem smo se za letošnjo obliko tekmovanja dogovorili. Smatramo, da je neposreden odprt dialog o nastalih »problemih« edini način reševanja skupno dogovorjenih stališč oz. njihovo nadaljnje usklajevanje, nikakor pa ne časopisni stolpci, ki naj služijo le zapisu naših dogovorov. Če pa že, potem pa bi tudi predstavnik TKS Radovljica moral omeniti to, da je koncem junija soglašal s takšnim načinom tekmovanja, napadel pa ga je šele sedaj, ko je jesenski del praktično že končan. Časa za dogovarjanje in usklajevanje pa je od portoroških sklepov do pričetka tekmovanja po vsej verjetnosti bilo dovolj.

Toliko na hitro zbranih misli o dosedanjem dogovarjanju o letošnjih tekmovalnih sistemih predstavnikov nogometne organizacije s telesno-kulturnimi skupnostmi. Zbranih zaradi tega, ker smatramo, da je potrebno zaradi tega, da se resnica prav spozna, slišati oba zvona, sodbo o odgovornosti za letošnjo obliko tekmovanja pa prepuščamo drugim. In ob koncu lahko pritrdimo piscu v njegovem prepričanju, da so »nogometni delavci pri ocenjvanju 30-letnega dela in bodoči poti gorenjskega nogometa spregovorili tudi o teh nalogah«. Vendar so resnično o bodočih nalogah lahko le **spregovorili**, kajti **dogovoriti** se očitno niso mogli, saj večina predstavnikov občinskih športnih forumov takemu »dialogu« ni prisostvovala. Upamo, da smo se razumeli.

Zaradi tega polemiko pod gornjim naslovom smatramo z naše strani za zaključeno, uredništvu časopisa pa se za ta odgovor odstopljene vrstice najlepše zahvaljujemo.

Izvršni odbor Temeljne
nogometne zveze Gorenjske
v Kranju

Plavanje

PK Triglav četrti kolektiv v SFRJ

Zagreb — Na sestanku sekretariata plavalne zveze Jugoslavije so dokončno potrdili uspehe plavalnih kolektivov Jugoslavije v zadnji letni sezoni. Bil je res že pravi čas, saj je pred durmi dolga zimska sezona, ki bo prav tako kot letna bogata z domačimi in mednarodnimi nastopi.

Po doseženih kolektivnih uspehih v vseh konkurencah so daleč v ospredju plavalke in plavalci zagrebške Mladosti-OKI. Njihovi predstavniki so v petih konkurencah moštveno zmagali kar trikrat, po enkrat pa so drugi in četrti, za nameček pa so še najboljša plavalna vrsta v končni uvrstitvi.

Tudi kranjski plavalni kolektiv Triglav se ni odrezal slabo, saj so v generalnem vrstnem redu četrti, medtem ko je Radovljica na štiriindvajsetem mestu. Plavalci gorenjske metropole so državni prvaki med mlajšimi pionirji B, drugi pri mlajših pionirjih A, osmi so pri starejših pionirjih in pri članih ter enajsti pri mladincih.

Vseekipni vrstni red: 1. Mladost-OKI (Zagreb) 106.898, 2. Partizan 51.052, 3. Crvena zvezda (oba Beograd) 49.523, 4. Triglav (Kranj) 47.581, 5. Primorje (Rijeka) 42.935 ... 24. Radovljica 592;

ekipni vrstni red: mlajši pionirji B: 1. Triglav 29.794, 2. Mladost-OKI 8937, 3. Ljubljana 7620;

mlajši pionirji A: 1. Mladost-OKI 21.547, 2. Triglav 15.283, 3. Primorje 8889;

starejši pionirji: 1. Mladost-OKI 26.664, 2. Crvena zvezda 23.991, 3. Rudar (Trbovlje) 21.798,111 8. Triglav 5028;

člani: 1. Mladost-OKI 36.312, 2. Primorje 19.909, 3. Mornar (Split) 14.296, 8. Triglav 2810. dh

Košarkarji Plamena iz Krope so bili v pretekli sezoni eno najuspešnejših moštev na Gorenjskem. Zasedli so prvo mesto v zimski gorenjski ligi in v medobčinski gorenjski ligi, ki je bila pravkar končana. Na sliki od leve proti desni stojijo: trener Debeljak, B. Eržen, Šinkovec, M. Eržen, Dermota, Cvenkel, Toplišek, tehnični vodja Kordež, čepijo: Ješe, Zupan, L. Potočnik, J. Potočnik, Krištofelc.

II. zvezna košarkarska liga — zahod

Pričakovan poraz

Kranj — Po petih kolih drugoligaških košarkarskih srečanj so na vrhu brez poraza še vedno Splitčani. Tudi v tem kolu so v gosteh premagali Šibenik. V preostalih igrah so Celjani dobili s karlovškim Železničarjem, Maribor je bil uspešen s Slovanom, Oriolik je odpravil Jug, Medveščak pa Puljanko.

ILIRIJA : TRIGLAV 121:88

Ljubljana — Dvorana Partizana v Zg. Šiški, Ilirija : Triglav 121:88 (56:45), gledalcev 150, sodnika Lotrič (Ljubljana), Lozič (Nova Gorica).

Ilirija: Tomaževič 27 (10:7), Smola 2, Fišer 23 (9:7), Lorbek 14 (5:4), Jesenšek 13 (4:3), Lukovac 8 (6:2), Mencin 4 (2:2), Barbarič 6 (2:2) Vujičič 2, Macura 14 (4:4), Hladnik 8 (6:4).

Triglav: Košir 22 (6:6), Mavrič 4 (2:2), Fartek 7 (5:3), Torkar 7 (3:1), Zupan 27 (10:9), Kalan 9 (5:3), Omahen 6 (8:4), Lipovac 2, Štefe 2, Strekelj 2.

Prosti meti: Ilirija 48:35, Triglav 39:28.

Osebne napake: Ilirija 29, Triglav 35.

Pet osebnih: Lukovac (26), Košir (34), Štefe (37), Fartek (38).

Nesporni favorit Ilirija je tokrat v začetku prepustil pobudo Kranjčanom. Le-ti so skoraj ves prvi del igre dobro držali korak z višjimi domačini. Pripomniti pa je treba, da sta vse točke za Triglav v prvih dvanajstih minutah dala Košir in Zupan. V nadaljevanju pa so domačini že popravili svoj met in igro, hitro večali prednost, ki pa je vse hitreje naraščala. Tako so triglavani v Ljubljani spet zaradi že znanih napak, ki pa jih ni bilo malo, prepoceni pustili točki.

Ostali izidi: Celje : Železničar 95:93 (78:78, 39:39), Maribor : Slovan 103:93 (51:43), Šibenik : Dalvin 79:88 (36:38), Oriolik : Jug 86:65 (47:32), Medveščak : Puljanka 77:76 (45:33).

Lestvica:

Dalvin	5	5	0	457:404	10
Celje	5	4	1	461:437	8
Ilirija	5	3	2	504:440	6
Oriolik	5	3	2	407:399	6
Maribor	5	3	2	442:441	6
Puljanka	5	3	2	469:481	6
Slovan	5	2	3	465:459	4
Šibenik	5	2	3	428:435	4
Jug	5	2	3	384:397	4
Medveščak	5	2	3	361:409	4
Železničar	5	1	4	458:463	2
Triglav	5	0	5	457:517	0

Pari sobotnega kola: Triglav : Oriolik, Slovan : Jug, Železničar : Maribor, Dalvin : Celje, Puljanka : Šibenik, Ilirija : Medveščak.

-dh

Drugi del sindikalnega prvenstva v plavanju

V sredo in četrtek, 10. in 11. novembra, ob 16. uri se bo v zimskem bazenu v Savskem logu v Kranju pričel drugi, jesenski del sindikalnega prvenstva v plavanju. V sredo bodo tekmovale ženske v treh starostnih razredih in treh slogih, v četrtek pa moški v štirih starostnih razredih in štirih slogih.

V spomladanskem delu je bila udeležba tekmovalcev in ekip precejšnja: nastopilo je 12 osnovnih organizacij sindikata s 35 tekmovalkami in 73 tekmovalci, ki so skupno startali kar 247-krat (ženske 76-krat in moški 171-krat). Tako posamezniki kot ekipe bodo skušali obdržati osvojena mesta. V skupnem ekipnem tekmovanju (moški in ženske) je v prvem delu zmagala ekipa PROJEKTA s 517 točkami, za ekipo PLANIKE s 391 točkami in ekipo prosvete z 249 točkami. V konkurenci žensk je največ točk (152) zbrala ekipa PLANIKE, v moški pa ekipa PROJEKTA (400).

Občinski sindikalni svet, ki je organizator tega tekmovanja, vai vse plavalce, ki se niso prijavili preko osnovnih organizacij sindikata, da to lahko opravijo pol ure pred pričetkom tekmovanja v zimskem bazenu pri štarterju. Zmagovalcem bodo diplome podeljene na tekmovanju. D. S.

Tri prva mesta za Triglav

Smučaski skakalci so imeli v nedeljo zadnjo tekmo na plastičnih skakalnicah. V konkurenci 70 skakalcev iz 8 klubov so v vseh treh kategorijah zmagali Kranjčani. Med starejšimi pionirji je zanesljivo zmagal Roman Beton, med mlajšimi pionirji Dušan Šilar ter med mlajšimi mladinci Bojan Globočnik.

Rezultati — ML. PIONIRJI (15-m skakalnica): 1. Dušan Šilar (Triglav) 176,1 (12, 12), 2. Matjaž Debelak (Draslovče) 174,1 (12, 12), 3. Robi Čimžar 168,7 (11,5, 11), 4. Peter Slatner 167,7 (11, 11,5), 5. Miran Pegam 163,7 (11,5, 11), 6. Robi Širn, 7. Bojan Česen, 9. Iztok Melin, 10. Franci Zorman in Marko Oblak (vsi Triglav); ST. PIONIRJI: (35-m skakalnica): 1. Roman Beton 198,1 (29,5, 28), 2. Marko Rogelj 189,5 (30, 28,5), 3. Andrej Ropret 178,8 (27,5, 25,5), 4. Zvone Bernard 178,6 (26,5, 26), 5. Krištof / Gašpirc (vsi Triglav) 177,9 (25, 24,5), 6. Igor Novak, 7. Marjan Šinkovec, 8. Matjaž Žagar, 9. Jure Možina (vsi Žiri), 10. Peter Slatner (Triglav): ML. MLADINCI: 1. Bojan Globočnik 216,3 (32, 31), 2. Miro Bizjak 213,7 (32, 32), 3. Stane Martinjak (vsi Triglav) 201,7 (29, 30). J. J.

DPD Kranj četrti

Na Bledu je bilo odprto prvenstvo Slovenije v podvodni orientaciji. Letošnje prvenstvo je bilo pod naslovom Memorial Bojana Koširja, znanega tekmovalca, ki je tragično preminil na letošnjem taboru na Levernati. Na prvenstvu so imeli največ uspeha tekmovalci Partizana z Reke. Od slovenskih ekip je bila najboljša Ljubljana I, Kranjčani pa so se uvrstili na solidno 4. mesto. Kranjska ekipa je na tem prvenstvu nastopila tudi kot ekipa civilne zaščite.

V posamični konkurenci so člani DPD Kranj dosegli naslednje uvrstitve: kurz »5« — vidni orientirji: 9. Franc Stare, 13. Emil Sekne; kurz »M« — nevidni orientirji: 6. Janez Brilly, 7. Boris Suhadolnik, 9. Milivoj Artač, 23. Emil Sekne; kombinacija: 8. Janez Brilly, 9. Boris Suhadolnik, 13. Milivoj Artač, 17. Franc Stare, 22. Emil Sekne. J. J.

Kros učencev osnovnih šol Radovljice

Društvo pedagogov telesne kulture občine Radovljica in osnovna šola F. S. Finžgar Lesce sta organizirala tradicionalno prvenstvo osnovnih šol radovljiške občine. Skupaj je nastopilo kljub slabemu vremenu 187 tekmovalcev iz petih osnovnih šol in posebne osnovne šole.

V posameznih kategorijah so bili najboljši: ml. pionirke: 1. Jolanda Klinar (OŠ Radovljica), ml. pionirji: 1. Drago Kralj (OŠ Radovljica), st. pionirke: 1. Vesna Papler (OŠ Radovljica), st. pionirji: 1. Konstantin Krebs (OŠ Lesce), ml. mladinke: 1. Zlata Olah (OŠ Kamna gorica), ml. mladinci: 1. Andrej Horvat (OŠ Radovljica). V skupnem seštevku točk spomladanskega in jesenskega krosa je zmagala osnovna šola A.T. Linhart Radovljica s 152 točkami pred osnovno šolo F. S. Finžgar Lesce 98 in OŠ Janeza Mencingerja (Boh. Bistrica) 86 točk.

C. Praprotnik

Gorenjska nogometna liga

Favoriti igrali neodločeno

V predzadnjem kolu gorenjske članske nogometne lige so ekipe za prvo mesto pobrale le polovičen uspeh. Tako je Bohinj igral neodločeno z Jesenicami, Korotan je osvojil točko z Bledom, kranjski derbi pa se je tudi končal neodločeno. Rezultati:

BOHINJ : JESENICE 2:2 (0:1)

Boh. Bistrica — Igrišče NK Bohinj, gledalcev 300, sodnik Rupar iz Škofje Loke.

Na težkem blatnem igrišču so se prvi znašli gostje, ki so tudi povedli. Neodločen rezultat povsem ustreza dogodkom na igrišču.

KOROTAN : BLED 1:1 (0:0)

Kranj — Igrišče na stadionu Stanka Mlakarja, gledalcev 200, sodnik Drinovec iz Kranja.

Tekma je bila v glavnem enakovredna. Zaradi težkega igrišča so imeli napadalci precej opravka z žogo, tako da je uspelo obema ekipama le po enkrat zadeti gol.

SAVA : TRIGLAV 0:0

Kranj — Igrišče v Stražišču, gledalcev 250, sodnik Prigora iz Kranja.

V dokaj enakovrednem srečanju sta se ekipi razšli brez gola. Vsaka ekipa je zastrelila po eno enajstmetrovko.

NAKLO : TRŽIČ 1:2 (1:2)

Naklo — Igrišče NK Naklo, gledalcev 300, sodnik Cerkovnik z Bleda.

Najprej so se znašli domačini, ki so prišli v vodstvo. V nadaljevanju so v dveh napadih gostje zabili dva gola.

ALPLES : ŠENČUR 3:3 (1:3)

Železniki — Igrišče NK Alples, gledalcev 300, sodnik Tomše iz Kranja.

Domačini so se morali zelo potruditi, da so ob koncu iztržili vsaj eno točko. Gostje so namreč vodili že s 3:1.

Tekme Lesce : LTH ni bilo v Lescah, ker nogometašev iz Škofje Loke ni bilo ob napovedani uri na igrišču. Na lestvici vodi Korotan s 17 točkami pred Triglavom 15, Bohinjem 13 itd.

P. Novak

Sindikalna občinska vaterpolska liga

Prosveta : Planika 4:6

Kranj — V zimskem bazenu so se pričele borbe na tretjem sindikalnem občinskem vaterpolskem prvenstvu. Prvi prvak je bila Prosveta, lani so ta občinski naslov osvojili igralci Tekstilindus-IBI, kdo pa bo letos med deveterico — Zdravstveni dom je svojo udeležbo odpovedal — pa bomo videli.

V prvem kolu je Iskra brez težav premagala vaterpoliste Gorenjskega tiska, Planika pa lansko presenečenje prvenstva Cestno podjetje. Sava je bila boljša od Ikosa, Tekstilindus-IBI pa od »profesorjev«. V drugem kolu je Planika premagala Prosveto, Tekstilindus-IBI je tesno premagal Savo, Iskra pa Cestno podjetje. Ikos je brez borbe dobil srečanje z Gorenjskim tiskom, saj je le-teh bilo premalo za nastop.

Izidi — 1. kolo: Iskra : Gorenjski tisk 7:1, Planika : Cestno podjetje 9:3, Sava : Ikos 6:2,, Tekstilindus-IBI : Prosveta 3:0; 2. kolo: Prosveta : Planika 4:6, Tekstilindus-IBI : Sava 3:2, Cestno podjetje : Iskra 1:2, Ikos : Gorenjski tisk 6:0 b.b.

V vodstvu je Planika pred Iskro in Tekstilindus-IBI, ki imajo vsi po štiri točke.

-dh

Velika borbenost najmlajših

Na prvem delu ekipnega prvenstva Gorenjske v namiznem tenisu za pionirje je nastopilo 8 ekip. Premočno je zmagal Triglav I, za preostala mesta pa so potekali ogorčeni boji, v katerih je presenetila ekipa Križev z osvojitvijo 2. mesta. Najboljša posameznika sta bila Jauh in Bezinović (oba Triglav). Prvenstvo je uspešno organiziral NTK Triglav.

Vrstni red: 1. Triglav I 14, 2. Križe 12, 3. Triglav II 10, 4. Sava II 8, 5. Sava I 6, 6. Sava III 4, 7. Jesenice 2, 8. Triglav III brez točke.

S. Trdina

Martin Škrjanc prvak SRS

Smučaski klub Triglav je v nedeljo organiziral letošnje prvenstvo Slovenije v smučarskih skokih na plastiki za cicibane. Nastopilo je 30 najmlajših slovenskih skakalcev iz sedmih klubov. Največ uspeha so imeli skakalci kranjskega Triglava. Prvo mesto je zasluženo osvojil Martin Škrjanc, doma iz Cerkelj. Pohvaliti pa velja Meto Pibernik iz Kamnika, ki se je uvrstila na odlično 3. mesto.

Rezultati: 1. Martin Škrjanc (Triglav) 168,4 (11, 11), 2. Janez Debelak (Draslovče) 165,9 (11, 11), 3. Meta Pibernik (Kamnik) 157,3 (10,5, 10,5), 4. Robi Pogačnik (Križe) 150,7 (9,5 10,5), 5. Jože Kešnar (Triglav) 146,2 (9,5, 10,5), 6. Jože Jagodic (Triglav), 7. Ivo Gorjup (Triglav) itd. J. J.

Mladi smučarski skakalec iz Cerkelj Martin Škrjanc je k številnim uspehom v letošnjem letu v nedeljo dodal še naslov slovenskega prvaka med cicibani na plastičnih skakalnicah. — Foto: M. Živulović

Več organizirane pozornosti telesni kulturi

Sekretar izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ Stane Dolanc je v razgovoru z novinarjem Politika-express opozoril na nekatera aktualna vprašanja o našem telesnokulturnem razvoju. O tem so razpravljali na seji aktiva ZK športnih delavcev v CK ZKJ.

»Telesni kulturi smo dolžni posvetiti več organizirane pozornosti,« je med drugim dejal tovariš Dolanc. »Mislim, da je zdaj zares čas, da se z nekaterimi vrstami ravnanja naših ljudi in nekaterimi pojavi v športu ne moremo več sprijazniti in tako zlahka preiti preko njih. Z vso odgovornostjo moramo ugotoviti, za kakšne probleme gre in kje se pojavljajo, kako naj bi jih kar najbolj odločno razčistili in razrešili, tudi zaradi mednarodnega ugleda, ki ga danes naša država in šport uživata v svetu. Seveda pri tem nikakor ne zanemarjamo pomembnih uspehov, ki jih je naša država dosegla v zadnjem času na področju telesne kulture. TKS si še niso našli svojega mesta, zato še prihaja do konfliktov med zvezami organizacij za telesno kulturo in samoupravnimi interesnimi skupnostmi. Imam vtis, da povsod ni uspelo na naših samoupravnih temeljih zgraditi vse tisto, kar so zgradili v organizacijah telesne kulture od občin dalje. V naših športnih organizacijah skorajda ni idejnopolitičnega dela z mladimi. Pri tem je odgovornost komunistov, športnih delavcev neposredna in velika. V upravah organizacij bi morali predvsem delati sami aktivni športniki. Delati pa bi morali organizirano in učinkovito, da bi se izognili posedanju na neskončno dolgih sejah športnih forumov. Zavzeti se moramo za novo kadrovsko politiko, za nov sistem dela na tem področju, veliko hitrejši in preprostejši, toda učinkovitejši in uspešnejši.«

Na sestanku aktiva so se v Beogradu dogovorili, da bodo o vseh teh in še drugih vprašanjih v prihodnjih dneh razpravljali tudi v aktivih športnikov komunistov v republikah in občinah. Konkretne razprave pa bi potem potekale o posameznih vprašanjih še v organizacijah SZDL, da bi tako javno razglasili sprejeta načela in opredelitve, nova ali ponovno uveljavljena, opozorili na negativne pojave in poiskali ustrezne rešitve.

J. Javornik

Sava : Rudar 1:0

V tekmi slovenske mladinske lige so tokrat Kranjčani dosegli pomembno zmago. Edini zadetek je dosegel Nikolić v 43. minuti. Zmaga domačinov je povsem zaslužena, saj so se vsi borili za dosego obeh točk. B. Šubic

šport med vikendom

ROKOMET — V obeh drugih zveznih ligah so odigrali predzadnje kolo jesenskega prvenstva. Gorenjska predstavnika sta tokrat izgubila. Rokometašice Alplesa so doma igrale s Koko 11:12 (7:8), Jelovica pa je izgubila v Vinici z Inlesom s 15:23 (6:14). V republiški moški ligi pa je Tržič doma izgubil s Minervo z 19:21 (14:11).

Pari prihodnjega kola: Jelovica : Industromontaža, Partizan : Alples, Polet : Tržič.

KOŠARKA — Začelo se je novo prvenstvo v slovenski moški ligi. Z Gorenjske tokrat sodeluje le ekipa Jesenic, ki je v prvem kolu v Gornji Radgoni premagala Radensko-Pomurje s 74:67 (43:41). V prihodnjem kolu bodo Jeseničani igrali doma z Elektro.

V Žireh je bil finalni turnir za prvenstvo SRS za mladinke. Prvo mesto so osvojile domačinke, 2. je bil Maribor, 3. pa Brest. Prvi dve ekipi sta si priborili pravico nastopa na državnem prvenstvu.

JUDO — Na kvalifikacijskem turnirju 3. kola za vstop v slovensko ligo vodi v zahodni skupini Nagaoka, ki je tokrat premagala Triglav in Reko s 3:2. Kranjski Triglav ima 7 točk, Jesenice in Alpina pa po 6.

HOKEJ — Hokejisti so minuli vikend odigrali 2. kolo drugega kroga državnega prvenstva. Kranjčani so igrali s Slavijo v hali Tivoli. Triglav se je dobro upiral izkušenim Vevčanom in izgubil le s 3:5 (0:1, 0:3, 3:1).

ODBOJKA — V II. zvezni ligi so Blejci v domači telovadnici zanesljivo premagali s 3:0 Salonit iz Anhovega. Po 4. kolu je ekipa Bleda na odličnem 2. mestu. V prihodnjem kolu bo Bled igral na Ravnah s Fužinarjem.

ŠAH — V 4. kolu republiške lige so Lesce še povečale naskok in vodijo s 27,5 točke pred Celjem. Jeseničani so zbrali doslej 18,5, Kranjčam pa 16,5 točke. Rezultati: Lesce : Jesenice 6,5:3,5, Kranj : Rudar 4:6.

Pari prihodnjega kola: Jesenice : Celje, Radenska : Kranj, Branik : Lesce.

SMUČARSKI TEKI — V Dolu pri Ljubljani so se pomerili smučarji tekači v tekmovanju na rolkah. Tekmovanje je bilo na 1 km dolgi progi, nastopilo pa je več kot 70 tekmovalcev. V posameznih kategorijah so bili najboljši: člani: 1. T. Djuričić (Jesenice), 2. Fajfar (Alples), 3. Poklukar (JLA), 4. L. Jelenc (Alples), 5. M. Jelenc (Triglav); mlajši člani: 1. Cvajnar (Olimpija), 2. Demšar (Alples); starejši mladinci: 1. Berce, 2. Urh (oba Alples), 3. Mrak (Jesenice); mlajši mladinci: 1. Simčič (Olimpija), 2. Bratina (Gorje), 3. D. Djuričić (Jesenice). J. J.

1+3

Na podlagi samoupravnih sporazumov oziroma družbenih dogovorov danes organizacije združenega dela namenjajo šest odstotkov sredstev od bruto osebnih dohodkov za gradnjo stanovanj. V radovljiški občini se en odstotek sredstev zbira za graditev stanovanj (to so kreditna sredstva za zasebno in družbeno gradnjo), 2,2 odstotka sredstev se steka na sklad samoupravne enote za družbeno pomoč (solidarnostna stanovanja), 2,8 odstotka sredstev pa ostane organizacijam združenega dela za reševanje svojih stanovanjskih problemov. V zadnjem času pa je med organizacijami združenega dela in samoupravno stanovanjsko skupnostjo vse več sodelovanja in primerov, ko skupno rešujejo stanovanjske probleme. Tako podjetja namenjajo celo več denarja in z organizirano družbeno gradnjo skušajo rešiti čimveč problemov. Zadnji primer takšnega sodelovanja je tudi izgradnja dveh stanovanjskih blokov v Zapužah. O tej novi obliki hitrejše gradnje stanovanj smo se pogovarjali ob otvoritvi stanovanjskih blokov v Zapužah.

Julka Poštrak, tkalka v Sukno Zapuže:

»V bloku našega podjetja sem tudi jaz dobila stanovanje. 21 let sem v podjetju in sem mati samohranilka s tremi otroki. Zdaj sem sicer imela skromno stanovanje, a hranila sem denar, da bi ga preuredila. Ker pa se je izkazalo, da bi bila preureditev predraga in da tudi s pomočjo samoupravne stanovanjske skupnosti stroškov ne bi zmogla, so mi priskočili na pomoč v podjetju. Sama sem prispevala 40.000 dinarjev in tako zdaj dobila trisobno stanovanje v novem bloku. Mislim, da je takšen način reševanja stanovanjskih problemov veliko primernejši. Res je, da je podjetje prispevalo nekaj več denarja, kot bi ga moralo, vendar je bilo s tem rešenih tudi veliko več stanovanjskih problemov, kot bi jih bilo sicer.«

Albin Mrak, predsednik OO sindikata v TOZD Proizvodnja v Sukno Zapuže:

»Naše podjetje se je že 1961. leta lotilo zadružne gradnje stanovanj v Radovljici. Kasneje smo kot majhen kolektiv in tekstilna tovarna imeli premalo denarja, da bi lahko hitreje reševali stanovanjske probleme. Vseeno pa smo 134 članom kolektiva na različne načine pomagali pri reševanju stanovanjskih problemov. Bilo pa je v podjetju vse več primerov, ko delavci z lastnimi sredstvi niso mogli dobiti stanovanja. Zato smo najprej pripravili zemljišče, na katerem bi lahko zgradili tri stanovanjske bloke in tako rešili več problemov hkrati. Pokazalo pa se je, da je denarja, ki ga izločamo za stanovanjsko gradnjo, premalo, da bi zgradili vse tri bloke. Zato smo se povezali s samoupravno enoto za družbeno pomoč pri samoupravni stanovanjski skupnosti Radovljica, namenili še del denarja za gradnjo iz sklada skupne porabe in tako s skupnimi močmi zgradili zdaj dva bloka, v katerih je 21 stanovanj. S takšnim sodelovanjem smo uspeli rešiti 18 stanovanjskih problemov v kolektivu. Izredno pomembno pa je po moje tudi to, da so se v gradnjo vključili tudi člani kolektiva sami. Razen tistih, ki so dobili solidarnostna stanovanja, so tudi sami prispevali del sredstev. Tako je znašal poprečni prispevek dobitnikov stanovanj v podjetju 30.000 dinarjev. S tem denarjem in nadaljnjim sodelovanjem podjetja s samoupravno stanovanjsko skupnostjo pa se bomo lahko lotili tudi gradnje tretjega stanovanjskega bloka.«

Jože Udovič, sekretar samoupravne stanovanjske skupnosti Radovljica:

»Sodelovanju oziroma novemu načinu reševanja stanovanjskih problemov, kakršnemu smo zdaj priča v Suknu Zapuže, smo bili pred tem že v Kropi. S sodelovanjem oziroma sredstvi Plamena ter drugih sta bila tam tudi zgrajena dva bloka. Že pa se zanimajo za takšno sodelovanje tudi drugi kolektivi. To po eni strani kaže, da so šestodstotna izločena sredstva za stanovanjsko gradnjo premajhna oziroma da z njimi prepočasi lahko rešujemo stanovanjske probleme. Po drugi strani pa se kaže pripravljenost kolektivov, da prispevajo še več za organizirano družbeno gradnjo stanovanj. Mislim, da bo tudi v prihodnje prevladala prav ta pot. To pa bi hkrati tudi pomenilo, da bi samoupravna stanovanjska skupnost dejansko dobila pravo vlogo, da bi v pravem pomenu besede postala investitor gradnje stanovanj s sredstvi združenega dela, gradbena podjetja pa bi bila izvajalci ceneje grajenih stanovanj. Zdaj je bila praksa marsikje ravno obratna, kar se je med drugim pokazalo tudi v precej dragi gradnji stanovanj.«

A. Žalar

Osnovna organizacija ZSMS Planike je organizirala v nedeljo, 30. oktobra, delovno akcijo na potresnem območju v zgornjem Posočju. Na delovno akcijo so povabili tudi vse člane delovne organizacije. Avtobus je odpeljal iz Kranja ob 5.30, tako da so bili vsi udeleženci akcije že ob 7.30 pred štabom civilne zaščite v Tolminu. Na krajšem posvetu v štabu za odpravo posledic potresa smo izvedeli, da je dostop do vasi v Breginjskem kotu oviran zaradi naraslih voda. Ekipi Planike in Železarne Jesenice so zato poslali na izkop jarka za vodovod in popravilo ceste do posameznih domačij, ki so posejane po strmih pobočjih v Logu nad Mostom na Soči. Do delovišča v Logu se ni dalo pripeljati z avtobusom, zato je bilo potrebno iti iz Mosta na Soči 2,5 km peš. Delo je bilo naporno, teren je bil precej skalnat. Udeleženci so z delom dokazali, da so to solidarnostno akcijo vzeli zelo resno.

Akcija je poleg opravljenega dela pripomogla k spoznavanju dejanskih težav in problemov na potresnem območju v dneh pred zimo.

Kljub izredno slabemu vremenu v soboto je bila udeležba prostovoljcev v nedeljo dokaj številna. Lepo vreme v nedeljo pa je omogočilo, da je delovna akcija v celoti uspela. — J. Kristan

Pionirske hranilnice so tudi del izvenšolske dejavnosti

Kranj — V novi stavbi osnovne šole Simona Jenka v Kranju je bil v soboto, 6. novembra, dopoldne tretji posvet mentorjev šolskih hranilnic kranjske podružnice Ljubljanske banke. Udeležilo se ga je 16 mentorjev šolskih oziroma pionirskih hranilnic iz gorenjskih osnovnih šol. Ob tej priliki so učenci 10 osnovnih šol pripravili tudi likovno razstavo na temo Varčevanje. Pripravili so 106 likovnih del, najboljša pa je kranjska podružnica Ljubljanske banke nagradila. Posveta pa se žal niso udeležili predstavniki Zavoda za šolstvo, temeljnih izobraževalnih skupnosti, društev prijateljev mladine in drugi.

Sicer pa so na letošnjem posvetu izmenjali delovne in druge izkušnje o enoletnem delu pionirskih hranilnic na Gorenjskem. Zdaj delujejo hranilnice na 23 osnovnih šolah na Gorenjskem, kranjska podružnica Ljubljanske banke pa si prizadeva, da bi jih ustanovili tudi na preostalih petih osnovnih šolah. Ob tem pa so mentorji poudarili, da marsikje pionirske hranilnice še vedno niso priznali za tako imenovano redno izvenšolsko dejavnost in zato tudi niso v programu financiranja temeljnih izobraževalnih skupnosti. Takšna je bila tudi že ugotovitev na lanskem posvetu mentorjev šolskih hranilnic na Gorenjskem. Kljub takratnemu sklepu, da je treba to vprašanje rešiti, pa se v enem letu ni kaj dosti spremenilo. Še več, letošnjega posveta se predstavniki Zavoda za šolstvo in temeljnih izobraževalnih skupnosti sploh niso udeležili. Tako na posvetu ni bilo moč slišati, kje so vzroki, da se to vprašanje ne reši. Presenetilo pa je tudi, da se posveta niso udeležili predstavniki občinskih zvez društev prijateljev mladine. Dejavnost pionirskih hranilnic je namreč vključena tudi v program Jugoslovanskih pionirskih iger.

Na posvetu pa so vseeno sprejeli nekatera stališča. Tako nameravajo v prihodnje spremeniti sedanja pravila o nagrajevanju. Na srednjih šolah pa si bo banka še naprej prizadevala, da bi organizirala tako imenovano mladinsko varčevanje. Skušali bodo spodbuditi kolektivno varčevanje posameznih razredov s tekočimi računi.

V okviru posveta so na šoli Simona Jenka pripravili tudi razstavo likovnih del. Deset najboljših del na temo Varčevanje je banka nagradila. Za enoletno delo in uspehe pa je bilo nagrajenih tudi deset pionirskih hranilnic z osnovnih šol. Nagrajene so bile hranilnice osnovne šole Kranjska gora, osnovne šole Prešernove brigade Železniki, heroja Grajzerja Tržič, dr. Janeza Mencingerja Bohinjska Bistrica, heroja Bračiča Tržič, Center slepih Škofja Loka, Lucijana Seljaka Kranj, Stanka Mlakarja Šenčur, Petra Kavčiča Škofja Loka in osnovna šola Davorina Jenka Cerklje.

Za likovna dela pa so dobili nagrade Francka Šmitek, 6 b, osnovne šole dr. Janeza Mencingerja Bohinjska Bistrica, Nataša Čuda, 6 a, osnovna šola Josip Broz-Tito Predoslje, Beti Bertoncelj, 6 c osnovne šole Simona Jenka Kranj in drugi. Mentorjem na sobotnem posvetu pa so učenci osnovne šole Simona Jenka pripravili tudi kulturni program.

A. Žalar

Rednejše odvažanje smeti in umiritev voda

Tržič — Na več komunalnih problemov so opozorili delegati zbora krajevnih skupnosti tržiške občinske skupščine na zadnjem zasedanju. Delegacija krajevne skupnosti Tržič -mesto je menila, da kaže razmisliti, kdo bo vzdrževal kolektor za odvajanje fekalne vode, ki se začenja na Ravnah in se nadaljuje skozi Bečanovo ulico, in kdo bo odgovoren za stroške čiščenja in vzdrževanja nekdanjih vodnih rak, ki bodo zaradi požarne varnosti in tekoče vode ostale odprte. Prav tako v tem delu mesta še ni urejeno odvajanje meteorne vode, ki je še posebno visoka po jesenskih, zimskih in spomladanskih nalivih in sneženjih.

Delegacija krajevne skupnosti Pristava se je pritoževala zaradi nerednega odvažanja smeti. Menila je, da je bilo Komunalnemu podjetju dovoljeno povišati ceno odvoza smeti tudi pod pogojem, da bo to opravljeno dvakrat tedensko, vendar za zdaj prihajajo »komunalci« po smeti le enkrat na teden.

Jelendolčane pa je zanimalo urejevanje vodne struge v Jelendolu, za kar je bilo že izločenih 60 milijonov starih dinarjev, vendar se načrti še ne uresničujejo. Zato so delegati Jelendola predlagali izvršnemu svetu tržiške občinske skupščine, naj posreduje pri Podjetju za urejanje hudournikov oziroma Splošni vodni skupnosti Gorenjske v Kranju.

-jk

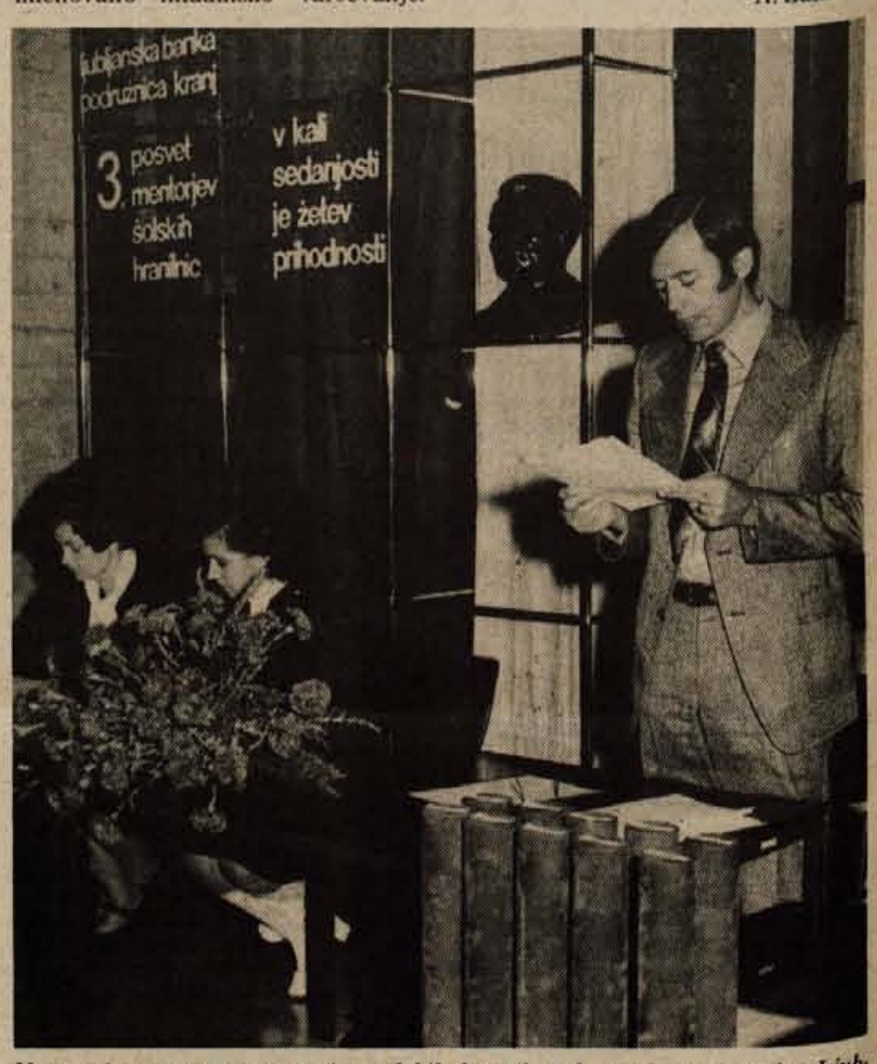

Na tretjem posvetu mentorjev šolskih hranilnic kranjske podružnice Ljubljanske banke so ponovno opozorili, da so hranilnice sestavni del izvenšolske dejavnosti — Foto: F. Perdan

Ob analizi o mladinskem prestopništvu

Reakcija na brezbrižnost odraslih

Center za socialno delo v Kranju je pred kratkim izdelal analizo vzrokov mladoletnega prestopništva v občini v letih 1973 do 1975; podrobneje je osvetljena populacija 119 mladoletnikov, ki so v omenjenem obdobju storili eno ali več kaznivih dejanj in je bil zoper nje sprožen sodni postopek.

Analiza je opozorila na vrsto šibkosti v dosedanji skrbi za mladino do 18. leta starosti. Število mladoletnikov, ki so stopili pred sodnika za mladoletnike v teh treh letih, je relativno majhno v primerjavi z mladoletnim prestopništvom drugod. Vendar pa mladoletniki, ki store kaznivo dejanje, še ne morejo pokazati celotne slike vzgojno in osebnostno motene mladine, ki prihaja navzkriž z družbenimi normami tako v šoli kot doma ali na delovnem mestu. Potrebna bi bila torej še skrbnejša slika deviacij, večjih ali manjših, s katerimi se socialni delavci Centra za socialno delo dnevno srečujejo. Treba je vedeti, da zaradi različnih vzrokov pride po pomoč k socialni službi občine Kranj okoli 400 do 600 mladoletnikov letno. Zato je Center za socialno delo že sklenil, da bo s prihodnjim letom spremljal in analiziral prav vse mladoletnike, ki jim bo v naslednjih štirih letih nudil pomoč. Le tako bo mogoče kasneje ugotavljati tudi težo mladoletnega prestopništva, obseg, morebitno naraščanje ter seveda zato tudi pravočasno ukrepati.

Že sedaj pa je mogoče opozoriti prav na nekatere posebnosti katere je analiza odkrila. Med obravnavanimi mladoletniki jih je kar polovica v učnem procesu. Zato bi morale že socialne službe na osnovnih šolah posvetiti učencem, ki zgodaj kažejo oblike osebnostne in vzgojne motenosti, še posebno pozornost. Pa ne le učencem, pač pa tudi njihovim staršem, saj neurejeno družinsko okolje nemalokrat pogojuje bolj ali manj izkrivljeno pot mladoletnika. Šolska socialna služba seveda sama nikakor ne more reševati otroka v družini, kjer na primer vlada alkoholizem, ki često vodi mladoletnika v prestopništvo: vendar pa naj bi bilo prav vsako znamenje osnovnošolskega otroka, da raste v neprimernem družinskem okolju, opozorilo pristojnim službam, da je potrebno ukrepati že zgodaj, in ne šele kasneje, ko problem raste. Še posebej je to pomembno zato, ker kot ugotavlja analiza, v srednjih šolah nimajo socialnih delavcev in to za tako mlado populacijo, ki v letih odraščanja vsekakor še potrebuje korekture v svoji vzgoji, še posebej, če ta vzgoja v družini šepa. Tudi ravnodušnost staršev za primerno vzgojo svojih otrok bi morala razbijati že osnovna šola s tem, da bi opozarjala starše, da so sami vendarle lahko prvi in najboljši vzgojitelji svojih otrok.

Druga značilnost, ki sledi iz analize, je izkoriščanje prostega časa mladine. Mlad človek, ki ima zaradi neurejenih družinskih razmer večje dispozicije, da zavije na kriva pota kot tisti v urejenih družinah, bi moral imeti vso možnost vključevanja v organizacije in društva, kjer bi lahko uveljavljal svojo osebnost, kjer bi imel občutek pripadnosti. Skratka, vse možnosti za rast in harmoničen razvoj osebnosti. Športna društva so verjetno ena takih primernih sredin za doraščajočo mladino: vendar ni prav povsod možnosti za vključevanje, zato naj bi vrzeli, kot so poudarili na nedavni skupščini interesne skupnosti socialnega skrbstva, zapolnjevale krajevne skupnosti z urejevanjem igrišč za različne starostne skupine otrok. Vendar pa ni pomemben samo prostor, pač pa tudi mentor, ki naj vodi mladino. Le-teh pa se najde vse manj. Tudi ostala društva, ki zaradi različnih vzrokov ne morejo vključevati več mladine, bi svoje težave lahko strnila le na dva poglavitna vzroka: prostor in mentorji.

Če torej ugotavljamo, da se mladina ne more zaradi omejenih možnosti vključevati po interesih v posamezna društva, bi bilo potrebno, da prav vsaka krajevna skupnost z vsemi organizacijami na svojem področju še posebej pa z ZSM (in vsemi številnimi mladinskimi komisijami) pregleda tudi druge možnosti koristne uporabe prostega časa za doraščajočo mladino: takšne »konkretne akcije« bi hasnile veliko bolj kot pa besedičenje o nekoristno zapravljenem času, ki ga ima mladina. Treba je torej usmerjati; brezbrižnost odraslih ni bila in ne bo nikoli sprejemljiva oblika ravnanja z mladimi.

L. M.